Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

PAZARTESİ 12 KASIM 1979

500 KURUŞ

BARIŞ TÜRKÜLERİ ARDINDAKİ SİLAH ŞAKIRTILARI

8. sayfada

Daha Güncel Daha Güçlü Aydınlık için

İki ayda 2 milyon lirayı aştık

14 Eylülde Aydınlık'ı daha güçlü ve daha güncel bir hale getirmek amacıyla başlatmış olduğumuz destekleme kampanyası ikinci ayını doldurmak üzere. Sadece İstanbul'da basılan, çok kısıtlı imkanlarla çıkartılan gazetemizin önümüzdeki dönemde Adana ve Ankara baskılarına başlayabilmesi, bütün teknik eksikliklerini giderebilmesi, iç ve dış olayları daha yakından izleyebilmesi, tüm ülkede daha güncel haber ve yorumlarla yayınlanması için başlatılan destekleme kampanyası halkımızdan yakın ilgi gördü. Çıkartılan AYDINLIK kartları tüm ülkeye yayıldı. Bugüne kadar okurlarımızın yaptıkları fedakarlıkları gazetemizde yayınladık. İki ay tamamlanırken, muhabirlerimizden aldığımız kampanya sonuçlarını il il, ilçe ilçe aşağıda sunuyoruz. Halen toplu bilgi gelmeyen il ve ilçeler hakkında daha ileride açıklama yapacağız. Aşağıda sadece nakit ve ziynet eşyası olarak bildirilen miktarları yayınlamaktayız. Yine muhabirlerimizden aldığımız bilgilere göre, gazetemiz merkez ve bürolarında yararlanılmak üzere verilmiş olan eşyalar bulunmaktadır. Bunlar listeye dahil edilmemiştir.

1.İstanbul	1.006.924
2.Aydınlık gazetesi çalışanları	274.526
3.Memurlardan	169.990
4.Öğrencilerden	142.395
5.Ankara	102.900
6.Öğretmenlerden	72.930
7.Diyarbakır	66.750
8.Samsun	53.812
9.Adana	51.380
10.Bingöl	40.844
11.TİKP Bilim Kurulu üyelerinden	39.350
12.TİKP Merkez Komitesi ve Genel Merkez Kadrolarından	29.124
13.Aydınlık Yayınları çalışanları	28.060
14.Ordu	27.500
15.Tunceli	27.050
16.Konya	24.450
17.Kocaeli	22.500
18.İzmir	22.000
19.İçel	18.400
20.Balıkesir	14.700
21.Halk Tiyatrosu çalışanları	11.955
22.Elazığ	11.775
23.Ağrı	10.500
24.Edirne	8.980
25.Kayseri	8.710
26.Sakarya	8.000
27.Trabzon	8.000
28.K.Maraş	7.500
29.Van	7.000
30.Muğla	6.760
31.Pazar(Rize)	6.490
32.Devrimci Ozanlar	6.220
33.Antalya	6.000
34.Isparta	5.870
35.Bursa	5.505
36.Biga(Çanakkale)	5.350
37.Yeşilova(Burdur)	5.000
38.Bayramiç (Çanakkale)	3.700
39.Bandırma (Balıkesir)	3.600
40.Eskişehir	3.550
41.Niğde	2.650
42.Tokat	2.505
43.Kars	2.000
44.Gerze(Sinop)	1.600
TOPLAM	2.385.805 TL

İki ay boyunca kampanyamıza destek olan tüm okurlarımıza teşekkür ederiz. Önümüzdeki günlerde "Daha Güncel, Daha Güçlü Aydınlık İçin 25 Milyon Kampanyası"nı tüm ülkeye ve halkımıza yaymak için okurlarımızın seferber olmasını diliyoruz.

Yeni Aydınlık kartları satışa çıkartılmıştır.

İsteme adresi:
Molla Fenari Sok.37/2
Cağaloğlu/İSTANBUL

Hükümet takvimi

- 12 Kasım: Bakanlar Kurulu listesi Cumhurbaşkanına sunulacak ve kamuoyuna açıklanacak
- 13 Kasım: Bakanlar Kurulu listesini kapsayan Cumhurbaşkanlığı tezkeresi TBMM'ye sunulacak
- 20 Kasım: Hükümet programı Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosunda ayrı ayrı okunacak
- 23 Kasım: Hükümet programı TBMM'de görüşülecek
- 25 Kasım: Güvenoylaması

Çalışmalarını tamamlayan Demirel, bugün Cumhurbaşkanına liste sunacak

Bakanlar Kurulu açıklanıyor

- Bakanlık teklifleri dün gece yapıldı
- AP Grubu "allerjik" isimleri istemedi
- AP ileri gelenleri bakanlıkların ehliyetli kişilerden oluşturulmasına dikkat edildiğini belirttiler
- Korutürk'ün listeyi onaylaması halinde, hükümet 25 Kasımda güvenoyuna başvuracak

ANKARA (ÖZEL)
AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, Bakanlar Kurulu listesini bugün Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'e sunuyor. Liste Korutürk'e sunulduktan sonra, yarın TBMM'de okunacak.

AP ileri gelenleri Demirel'in görevi almasından sonra "uçuşan" listelerin asılsız olduğuna işaret ederken listenin dün gece kesinleştiğini belirtiyorlar.

Bu arada AP grubunun 12 Martçılara karşı çıktığı ve Ali Elverdi, Faik Türün gibi "allerjik" isimlerin Bakanlar Kurulu listesinde yer almasını istemediği öğrenildi.

Öte yandan bugüne kadar yapılanın aksine, bakanlıklara ehliyetli kişilerin getirileceği bildirildi.

LİSTE DÜN GECE KESİNLEŞTİ

Demirel'in hükümeti kurmaya karar vermesi ve geçtiğimiz hafta içinde Cumhurbaşkanı ile görüşmesinden sonra çıkan söylentilerle ilgili olarak, bir AP yetkilisi, listenin dün gece kesinleştiğini söyledi.

Dolaşan listelerde adı geçen bir bakan adayı gazetecilere her şeyin gece belli olacağını söyleyip kendisini gece aramalarını isterken adayların

(Devamı sa. 7, sü.3'de)

Destekçileri hükümete kısa vade biçtiler

ANKARA (ÖZEL)
MHP Genel Sekreteri Necati Gültekin ve MSP Grup Başkanvekili Şener Battal yeni kurulacak AP hükümetinin güçlü olamayacağını söylediler. Haftalık Yankı dergisi'nin sorularını cevaplayan MHP Genel Sekreteri Necati Gültekin yeni kurulacak hükümetin küçük bir ekseriyete dayandığını söyleyerek güçlü olamayacağını öne sürerken, Şener Battal da AP hükümetinin sorunlara çözüm getiremeyeceğini kaydetti.

ŞENER BATTAL

MSP Grup Başkanvekili Şener Battal, bazı

(Devamı sa. 7, sü.4'de)

İzmir Belediye işçileri daha önceki bir direnişte görülüyor.

Birikmiş hakları ödenmezse...

İzmir' de 6200 belediye işçisi direnişe geçiyor

- CHP İzmir İl Başkanının grevde arabulucuk yaptığı belirtiliyor

İZMİR (THA)
İzmir Belediye işçilerinin birikmiş toplusözleşme farkları ve maaşları ödenmediği takdirde bugün topluca direnişe geçecekleri ve Genel-İş üyesi 6 bin 200 işçinin bütün belediye hizmetlerini durduracakları bildiriliyor.

Öte yandan direnişe geçilmesini önlemek için CHP İzmir İl Başkanı Sedat Akman'ın teşebbüse geçtiği ve Belediye Başkanı İhsan Alyanak ve Genel-İş yöneticileri ile görüştüğü, ayrıca Yerel Yönetim Bakanı Mahmut Özdemir ile telefon görüşmesi yaptığı öğrenildi. Sedat Akman'ın bakandan işçilerin birikmiş maaşları ve hakları için 70 milyon ödenmesi konusunda söz aldığı,

(Devamı sa. 7, sü.4'de)

TİKP Genel Başkanı Doğu Perinçek Gazioğlu ve arkadaşlarının serbest bırakılmasını istedi

- 25 Töb-Der yöneticisi hakkında da gıyabi tutuklama kararı verildi

ANKARA (ÖZEL)
Töb-Der Genel Başkanı ve arkadaşlarının tutuklanması üzerine bir açıklama yapan TİKP Genel Başkanı Doğu Perinçek, Gazioğlu ve arkadaşlarının serbest bırakılmasını istedi. Perinçek şöyle dedi:

(Devamı sa. 7, sü.1'de)

Memurlar, yakacak yardımlarının farkını bugün alıyorlar

ANKARA (ÖZEL)
Memurlarla, memur ve işçi emeklilerine ödenmekte olan yakacak yardımlarının artış farkları bugün sabahtan itibaren ödenmeye başlanıyor.

Bakanlar Kurulunun yakacak yardımlarının

(Devamı sa. 7, sü.3'de)

Gaziantep' te içinde 750 işyeri bulunan tarihi bir pasajda yangın çıktı

GAZİANTEP
Gaziantep'in Karagöz Caddesinde elektronik cihazlar ve turistik eşya satan 750 işyerini barındıran tarihi pasajda dün saat 18.00'de yangın çıktı. Çıkış nedeni henüz belirlenemeyen yangında yüzden fazla işyeri tamamen yandı. Zaman zaman yükselen alevlerden pasaj çevresinde bulunan işyerleri de geniş ölçüde hasar gördü.

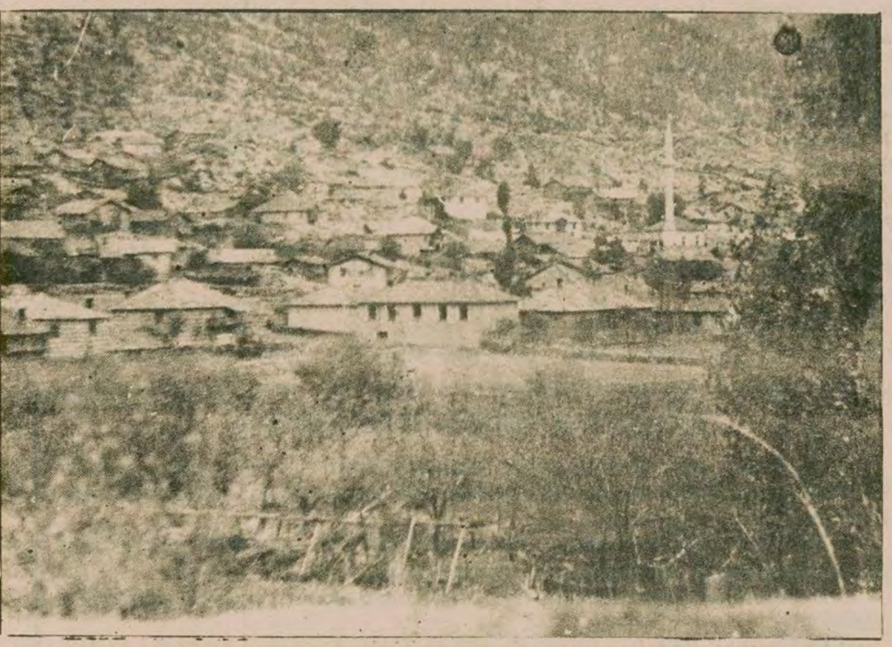
Yangın söndürme çaçalışmalarını, Gaziantep Valisi Cezmi Kartay, Belediye Başkanı Esat Kaya Turgay ve Garnizon Komutanı da izledi.

Hoşgörünün olduğu yerde anarşi yer bulamıyor

Anarşinin giremediği köyün muhtarı, 'sırrımız zor kullanmamak' diyor

- Köyün 600 yıllık kuralı: Büyüğe saygı, küçüğe hoşgörü
- Bugüne kadar sadece bir olayın meydana geldiği köyde particilikten kavga olmamış

Köyün Muhtarı Durmuş Özkan "Anarşiyi gazetelerde okuyor, üzülüyoruz, ama bizim köy anarşi tanımaz" diyor (üstte). 600 yıllık geçmişi olan Yarpuz köyü (altta).

ANTALYA (ÖZEL)
Türkiye'de anarşi kol gezerken, geceleri insanlar sokağa çıkmaktan korkar, komşusundan şüphelenirken, küçücük bir köyümüz, anarşiyi hiç tanımıyor. Anarşi mi diyor. Alseki'nin Yarpuz köylüleri "Gazetelerde okuyoruz, çok üzülüyoruz. ama bizim köyde bulunmaz"

Antalya'nın 350 haneli Yarpuz köyünün 600 senelik tarihi var. Bir 1945 yılında cinayet işlenmiş, başka hiç bir olay olmamış.

Anarşinin giremediği köyün muhtarına hayretimizi belirterek, gerçekten hiç anarşik olaya rastlanmıyor mu diye sorduk. "Olmaz" dedi Muhtar Durmuş Özkan, "Bizde particilikten kavga olmaz Herkes birbirine karşı ikna edici davranır. Büyük küçüğe saygılıdır. Bizde birbirini kıskanmak yoktur, hepimiz birbirimize çok bağlıyız.

"Köyümüzde arazi kavgası, ırz meselesi de olmaz" diyen Muhtar Durmuş Özkan, kötü niyetli kişilerin köyde barınamayacağını söyledi. Nasıl bu kadar emin oluyorsunuz sorumuza

(Devamı sa.7, sü.10'da)

İran-ABD ilişkilerinde gerginlik sürüyor

Tahran, işgalin 8. gününde de çözüme yanaşmadı

- Papa'nın temsilcisi ile görüşen Homeyni "Biz öldürülmeye hazır 35 milyon kişiyiz!" dedi

DIŞ HABERLER SERVİSİ
Washington-Tahran ilişkilerinde dün de bir yumuşama kaydedilmedi. ABD Elçiliği işgali sürüyor. Arabulucuların girişimleri henüz sonuçlanmadı. İşgalci öğrencilerin yanısıra, Homeyni ve Beni Sadr da elçilik işgali eyleminin haklı olduğunu çeşitli gerekçelerle kanıtlamaya çalışı-

(Devamı sa.7. sü.6'da)

İşgalci öğrenciler ve Tahran'daki ABD Büyükelçiliğinin bahçesinde toplananlar, sürekli olarak ABD, Carter ve Şah'ın aleyhinde gösteriler yapıyorlar.

TRT Genel Müdürlüğüne Fahir Armaoğlu' nun getirileceği öne sürüldü

ANKARA (THA)
AP Lideri Süleyman Demirel'in yeni hükümetin işbaşına gelmesi halinde, TRT Genel Müdürünün değiştirileceği ve Genel Müdürlüğe SBF eski öğretim üyelerinden Fahir Armaoğlu'nun getirileceği öne sürüldü.

THA muhabirinin AP Genel Merkezinden aldığı bilgilere göre, AP hükümeti ilk olarak TRT'ye el atacak ve Fahir Armaoğlu TRT'nin yeni Genel Müdürü olacak.

Papa Türkiye' ye geliyor

Galile, ölümünden 337 yıl sonra beraat etti

- Papa 2. Jean Paul, Galile'nin kilisenin kurbanı olduğunu söyledi

ANKARA (ÖZEL)
Papa 2. Jean Paul 16. ve 17. yüzyılların fizikçi ve matematikçilerinden Galile'nin adil olmayan bir biçimde kilise kurumunun kurbanı olduğunu söyledi.

Fizikçi ve matematikçi Galileo Galilei, dünyanın güneşin etrafında döndüğünü kanıtlayan

(Devamı sa. 7, sü.1'de)

Polonya'da Bağımsızlık Gününü kutlayan muhalifler gözaltına alındı

- Polis muhaliflerin basın toplantısını da engelledi

DIŞ HABERLER SERVİSİ
Polonya'nın başkenti Varşova'da polis, gösteri düzenlemek isteyen 30 muhalifi gözaltına aldı. Çeşitli gruplara mensup muhalifler, Polonya'nın bağımsızlığını kazandığı 11 Kasım 1918 gününü kutlamaya hazırlanıyorlardı. Bu bağımsızlık günü resmi takvimlerde yer almıyor.

Gösteriyi düzenleyenler arasında bulunan "Bağımsız Polonya Konfederasyonu" (BKP) örgütünün mensupları, daha önce İkinci Dünya

(Devamı sa. 7, sü.4'de)

içten geldiği gibi

NİMET ARZIK

Dışişleri, maliye ve bir büyük ressam:

Sanki, anasının karnında, Rafaele toslamış ve Leonardoyla aşık atmış gibi, Varlık'ta biri, şunu yazmış:

"Küçük dünyasından Bedrettin'le, çıkmağa yeltenen Rasin". . . . Ressam Rasin de üzülmüş, bu bir eli yağda, bir eli balda, kabuksal görüşlü küçük beyin yazdığına. . .

Yüreğini hafif tut be arkadaşım. . . Sen, Rembrandın karanlıklardan gelen aydınlığının sırrını bilensin. . . sen atölyende sekiz saat fırça oynatansın . . . sen. . . sen duyansın, yaratansın!

Bilmem ama, bir çile çekmemiş diplomatın yumurtlamalarına benziyor, küçük beyin yazısı! Üzülme be kardeşim. . . Herhangi bir alanda, gerçek sanatçının, karşılaşacağı en azından. . . haksızlıktır. . . bu haksızlık sehpaya değin gidebilir!

Bunun dışında. . . anlatacağımı, ister güle, ister ağlaya, dinleyen okuyucularım!

Aynı Ressam, Ankara'da, Vakko'da bir sergi açmıştı ya. . . Dışişleri Kültür Dairesi Müdürü o sergiyi onurlandırmış ve iki tablo satın almıştı. . .

Zaman geçmişti ve görkemli kültür dairesi, bu iki tabloyu ressama geri gönderdi. Valla billa, geri gönderdi!

– Niye ki?. . .

– Maliye, okey'ini esirgedi de! Piyango yazık, gerçekten ressam olan Rasin'e düştü ama, onca inci boncuk, onca dost hatırı için satın almalar oldu ki, kültür dairesinin tarihinde Sayıştay da artık gık demişti. . . Hatta, gık gık gık demişti!

Ve de, tepeden bir karar inmişti, küçük Sayıştay memurlarının başına:

"Tabloları, mabloları, maliye görevlileri inceleyecek . .

Kararın bu kısmı karakuşi. Maliye görevlileri de, Rafaelle veya Leonardoyla mı toslaşmışlardı analarının karnında ki, resim üzre yargı kesebiliyorlardı, hem de her resim üzre. . .

Ama, ben tanık oldum ki, bir şeyin mantıklı savunusu yapılırsa, güçlük çıkarmıyor Sayıştay. . . Titizliğini hazineyi korumak istemesinde arayın!

– Peki Yıldırım Keskin ne yapsın?. . .

– Suda tirit piyesini Çeviri dergisinde silme bastıracağına, başkası için ve kendi dışında bir adım atsın. . . Savunsun kararını. Ressamın haysiyetinin zedelenmesine bunca aldırış etmezlik etmesin. . . Bir pardon, iki mersiyle geçiştirmesin.!

Sayıştaydakiler, elbette, mantığın karşısında davranışlarını değiştirirler. . .

Rasin. . . savunulmağa değerdi!. . . savunulmadı!

Ve

Her zamanki sakin inceliğiyle, sayın Kültür Bakanı Ahmet Taner Kışlalı, bir yazımı yanıtladı.

Ben Kültür Bakanlığın verdiği ödüllere sadaka-ödül demiştim de!. . O da bir listesini çıkarmış!

Gene sadaka ödül derim. . . başka ne diyeyim ki?

Bakanın verdiği rakamlardan birkaçını yineleyelim:

1) 1978-79 D RH' sergisinde, 11 ödüle: 165 bin TL . . . verilmiş!

Yani, yapıtların tanesine: 16 bin lira düşüyor. . . Sayın Bakanın, ayda aldığının üçte biri veya yarısı. . .

2) Gene, DRH'den alınan 23 yapıta, 194 bin lira ödenmiş!

Yani, yapıt başına: sekiz bin lira falan düşüyor. . . Yani, sayın bakanın dış ülkelerde bir olağan yolculuğunun kaç günü eder bu?. . . dört mü, beş mi.?

3) Uluslararası Film Şenliği Sinema karikatürleri, 1 ödül beş mansiyon. . 35 bin lira!

Yani adam başına, sayın bakanın aylığına yakınhepsine! Sadaka-ödül demiyeyim de, ne diyeyim?. . .

Bizde başka bir şey de var: Sanatçı ödül aldı diye, piyasası yükselmez ki!. . . başka yerlerde olduğu gibi ki, sembolik bir ödül verilsin!

Gene dediğim dedik. . .

Bu ödüllerin, bir gırtlak resepsiyonuna, tonlarca lira dökebilen bir toplumda, sadaka sayılmaması üzücü. . .

– Üzül üzülebildiğin kadar. . . bir sanatçı parçasıyla insan yaşamının gül düzenini mi altüst edecek?. . . Hadi be sende!

Nadıre' nin düğünü

Nadire esmer, kara kara, parlak parlak bakışlı bir kızdı. Bodrum'da Menderes Meydanında incik boncuk satıyordu babasının standında. Sabahtan akşama değin, ayaktaydı, boi çeneli, turistlerle gününü tüketiyordu. Babasının sağ koluydu. Bayram yığılmıştı Bodrum'un üstüne, bütün kalabalığıyla.

Dışarda, başı boş, cebi bol bir kalabalık, dinlence günlerinde, oranın, ünlü lokantalarının sunduğu sarhoş kusmuklarını, afiyetle yiyiyordu.

İki tek lokanta gördüm, sarhoş kusmuğuna benzer yemek sunmayan böyle kazıklama günlerinde!

Sakallı köfteci Ali Doksan, Orhan'ın yeri, bir de Küçük Ev.

Yapaylık egemendi, seslere değin, sokaklarda, meydanlarda.

Yalnız bir yerde, bir nabız atıyordu, Nadire'nin kına gecesinde. Ne güzel adetlerimiz var. . . Burada daha, kına gecelerinde, gökdelen pastalarını, karaborsacı torunları, kılıçlamıyor, avanak avanak!

Orkestra, Karakediler Orkestrasıydı. . . Bölgenin en tanınan orkestrası. . . Baba başta, bütün davetliler parayı basıyorlardı orkestra için, ama eşekçe değil. Anadolu daha zarif. . . insanca!

Oynayan davetlilerin yakalarına falan sıkıştırıyorlardı banknotları, onlar, arkadaki masaya yığıyorlardı parayı, müzisyenler için.

Gelin, damat, gelinin anası, bütün aile oynuyordu. . . Birden gösterişsiz bir adam çıktı, bir Ege oyunu oynamak için. . . . Uy anam. . . dağ oldu, bağ oldu, rahmet oldu, bolluk oldu!. . .Bütün ecdadıyla birlikte çömeliyor, bütün doğacak torunlarıyla birlikte, ayağa kalkıyordu?

Gelenek ne güzel şey!. . .

Gözüme çarpan insanlardan biri de Doğulu bir aileydi. . . Keyifli aileler güzeldir. . . Uzun boylu, altın dişli bir eş, aynı yerdeki dişleri altın bir kadın, ve sevencenlik içinde büyümüş, oyunu anasından öğrenmiş bir ince kız. . .

Öyle zarif bir oyun cıkardı ki çift, her ünlü profesyonel yanlarında zurna, kalırdı.

Kiliseden Halkevine dönüşerek, çirkinleşen yapının, akıl almaz çirkinlikteki salonu başka türlü sıcaktı, gönülceydi!

Dışarda kuşkusuz aynı kazıklamalı yapaylık sürüyordu.

Kına gecesi buralarda daha modern. Erkekler de katılıyorlar. . . Gelini ortaya getirip oturttular. . . Elini, gelenek üzre zorla açtılar. Eskiden, ağlasın diye beklerlermiş. Ağlamadı: "Anandan ayrılacaksın" gibi manileri, uğultudan duymuyordu bile!. . . Anası ağladı, gelinin yerine!

Kordelelerle bağlı mumlar dikili, kına tepsisinden, herkes bir parça kapıştı ve eline saldı!

Genç kızların kulaklarına fısıldanıyordu:

"İnşallah, gelecek kez, kendi kınanı yakasın". . .

Sevgili okurlarım, sol elim şu yazıları yazarken, kınalı. . . öyle ışıklı bir anı ki, Anadolunun "ben varım" dediği bu düğün. . . elimi saygıyla oynatıyorum. Selâm bütün Türkiye'nin Nadireleri'. . .

FİKİR MEYDANI

MHP BİNGÖL BELEDİYE BAŞKANLIĞINI NASIL KAZANDI?

Aziz Tanrıverdi

BİNGÖL'de 21 Ekimde yapılan Belediye Başkanlığı seçimini, MHP adayı Hilmi Elçi kazanmıştı. MHP'nin Bingöl'de Belediye Başkanlığını kazanması, siyasi çevrelerde şaşkınlık yarattı. Aradan epey zaman geçmesine rağmen bu konu hala merak konusu olmaya devam ediyor. Bu bakımdan Bingöl Belediye Başkanlığı seçimini öncesiyle birlikte aydınlatmak bir ihtiyaçtır.

CHP ve AP seçime katılmadılar

Bingöl'de seçimlere gelindiğinde, mevcut siyasi tablo şuydu:

CHP ve AP seçimlere katılmıyorlardı. CHP, Bingöl'de geniş bir oy potansiyeline sahip bulunmasına rağmen Belediye Başkanlığı seçimlerine gelindiğinde ortalıkta görünmüyordu. CHP İl Başkanı aylardan beri Ankara'da bulunuyordu ve adeta Bingöl CHP teşkilatı da başkanıyla birlikte kayıplara karışmıştı. Büyük ölçüde CHP hükümetinin başarısızlığı nedeniyle, halkın karşısına çıkmamayı uygun gören CHP teşkilatı, kendi seçmenini de ortada bırakıvermişti. CHP'li seçmen bu nedenle bir şaşkınlık içindeydi.

AP ise, çoğunlukla MHP adayını destekleme kararı almıştı. AP, bu kararı önümüzdeki genel seçimlerde MHP'nin kendilerini destekleyeceği teminatına karşılık almıştı. Ancak AP içinde MHP ile ittifaka karşı olan bir kanat da bulunuyordu.

MSP'nin Rıza Bazencir'i ve MHP'nin Hilmi Elçi'yi aday gösterdiği Bingöl Belediye Başkanlığına, önceleri iki de bağımsız aday talip oldular. Bu bağımsız adaylardan biri, Bingöl'deki Özgürlük Yolu, Apocular ve Şıvancılar gibi grupların desteklediği Ahmet Kasımoğlu; diğeri de eski Belediye başkanlarından Faik Ertuğrul idi. Ancak daha sonra her iki bağımsız adayın da adaylıkları seçim kurulu tarafından iptal edildi. Böylece Belediye seçimlerine sadece MSP ve MHP adayları katılacaklardı.

Bu arada Bingöl'de bir yıldan beridir faaliyet gösteren TİKP de MHP'nin Bingöl'ün aşiretçiliğe dayanan yapısından yararlanarak, belediye başkanlığını yeniden ele geçirmesi tehlikesine dikkat çekti. ve "mevcut adaylar içinde geniş emekçi kitleleri barındıran ve ilimizde anarşi yaratan MHP'ye ve sahte solculara karşı tutum alan MSP adayını destekleyeceğiz" dedi. MHP'ye karşı özgürlük isteyen kitlelerin de baskısıyla önceleri bağımsız bir aday gösteren ve MSP adayını da faşistlikle suçlayan Özgürlük Yolu ve Şıvancılar, son gün tutum değiştirirerek MSP adayını destekleme kararı aldılar. Böylece Bingöl Belediye Başkanlığı için AP'den destek gören MHP adayı ile, CHP'li seçmenin ve TİKP'nin desteklediği MSP'nin adayı çekişeceklerdi.

MHP' nin seçim propagandası

MHP, Kontrgerillanın "kırmızı bölge" içine aldığı Bingöl'de, Belediye Başkanlığını yeniden ele geçirmek için yoğun bir çaba harcıyordu. MHP bu iş için Genel Merkez yöneticilerinden Avni Çarsancaklı, Elazığ Milletvekili Şeyh Tahir Şaşmaz ve Elazığ Belediye Başkanından oluşan bir kurmay görevlendirmişti. Ayrıca, MHP'nin AP aracılığıyla Bingöl MSP Senatörü Şeyh Ahmet Bilgin'in desteğini de aldıkları söyleniyor.

MHP'nin seçim propagandası esas olarak iki noktada toplanıyordu: Bunlardan biri, eski Belediye Başkanı Hikmet Tekin'in öldürülmesi idi ki MHP bu konuda "Hikmet Tekin namaz kıldığı için öldürüldü" iddiasında bulunuyor ve "kıldığı namazın hatırı için O'nun partisine oy verin" diyordu. MHP'liler halkın cinayetlere karşı olan tutumunu istismar edebilmek için, Hikmet Tekin'in kanlı gömleğini ev ev dolaştırdılar.

MHP'nin diğer propaganda konusu ise, MSP'nin komünistlerle işbirliği yaptığı meselesiydı. MHP bu yolla MSP ile TİKP ve CHP arasında kendisine karşı gelişen birliği önlemeye çalışıyordu.

MHP'nin bu propagandası, Hergün ve Tercüman'ın sayfalarına da yansıdı. Hergün gazetesi, daha seçimlerden yaklaşık bir ay önce 23 Eylülde "Hikmet Tekin'in kutsal emanetini daha yükseklere kaldıralım" diyordu. Tercüman da MHP lehinde birçok kez yayında bulundu. Tercüman'da Ahmet Kabaklı, 20 Ekimde MSP adayını "Anarşist-Maocuların-ve TİKP'yi kastederek-Maocu küsurat partinin desteklediği aday" diye karalamaya çalışıyordu.

MHP, Bingöl Belediye seçimlerinde, ırkçılık-Turancılık ve mezhepçilik gibi temel politikalarını pek piyasaya sürmedi. Çünkü bunların Bingöl'de tutmayacağı açıktı. MHP esas olarak MSP'nin tabanına yönelen bir propaganda yürüttü.

Ancak her şeye rağmen seçim öncesinde MHP'nin kazanma şansı zayıf görülüyordu. Hatta seçimden iki gün önce Türkeş'in Bingöl'de düzenlediği açıkhava toplantısına ancak 1500 kadar – o da büyük çoğunluğu oy hakkı olmayan kişilerin teşkil ettiği – insanın katılması, bu kanaati güçlendiriyordu.

MHP' nin seçim günü yaptıkları

MHP bir taraftan "Hikmet Tekin'in hatırı" ve "Komünistlerle işbirliği yapan adaya oy verme" demagojisine sarılırken, diğer taraftan da baskı, tehdit, zorbalık ve gerekirse olay yaratıp seçimleri iptal için de hazırlığı elden bırakmadı.

MHP bu iş için Türkeş'in mitingi nedeniyle Bingöl'e dışardan getirilen komandoların yüz kadarını Bingöl'de bıraktı Bu kişiler, seçim günü çeşitli işlerde görevlendirileceklerdi.

MHP'li komandolar, seçim günü sandıkların bulunduğu yerlerde gruplar oluşturarak ve ekipler halinde dolaşarak gerginlik yaratmaya çalıştılar. Komandolar, özellikle Yeşilyurt ve Erzurum Mahallerinde, sandık çevresinde kordonlar oluşturarak, kendilerinden olmayan yurttaşların oy kullanmalarını önlemeye çalıştılar. Nitekim bu nedenle oy kullanamayan seçmenler oldu. Komandolar, seçimleri izleyen Aydınlık muhabirlerinin çalışmalarını da engellemeye çalıştılar.

Öte yandan MHP'liler, öğleye kadar seçimlerin kaybedilmesi ihtimalinin belirmesi halinde, büyük olaylar çıkacağı söylentisini yayarak, seçimlere katılma oranını düşürdüler.

Bingöl belediye başkanlığı seçiminde, ayrıca bazı yasal gereklere uyulmadığı da öğrenildi. Bu konuda bilgisine başvurduğumuz bir seçim kurulu yetkilisi şunları belirtti: "Seçimde, sandık başkanlarının seçiminde yasal gereklere uyulmamıştır. Sandık başkanları, 17 Mayıs 1979 tarih ve 2234 sayılı kanunla değişik 19. maddenin 2. bendine göre, en az 10 yıl memuriyet yapanlardan seçilir. Seçim kurulu bugüne kadarki uygulamalarında sandık başkanlarını genellikle öğretmenlerden seçerken (ki özellikle Bingöl dışından atanan öğretmenler tercih edilir), son belediye başkanlığı seciminde bu geleneğe riayet edilmemiş ve partilerin taraftarı veya etkisinde kalan kişiler görevlendirilmiştir. Sonuçta gördüğünüz gibi birçok vatandaş rahat ve özgürce oy kullanamadı."

Edinilen bilgiye gore toplam 24 sandık başkanından 19'u, MHP'li ya da MHP taraftarı kişilerden oluşuyordu. Yine gerek MHP'nin yarattığı gerginlikten, gerekse sandık başkanlarının tutumu nedeniyle seçime katılma oranı % 62,5 civarında kalmıştır.

Sandık başkanları ve sandık kurulu üyelerinin seçimde önemli bir rolleri olmuştur. Öğrenildiğine göre tamamına yakını MSP adayının olan, toplam 351 oy iptal edilmiştir. Bu oyların iptal edilme nedeni ise, seçmene oy pusulalarını veren görevlilerin ellerinin mürekkepli olması nedeniyle, pusulanın işaretlenmiş olmasıdır. Örneğin sadece 94 numaralı sandıkta bu nedenle 74 oy iptal edilmiştir.

Bingöl belediye başkanlığını kazanan MHP adayının 235 oyla seçimi kazandığı gözönüne alınırsa, iptal edilen 351 oyun seçim sonucunu etkileyebilecek yeterlikte olduğu görülür.

İşte MHP Bingöl'de belediye başkanlığını böyle kazandı: Yani büyük ölçüde AP'nin desteği yanında baskı, tehdit ve türlü türlü seçim hilesi. Ayrıca MSP adayının kendi partisinin tam desteğini sağlayamayışı da MHP'li adayın kazanmasını kolaylaştırmıştır.

Bazı sonuçlar

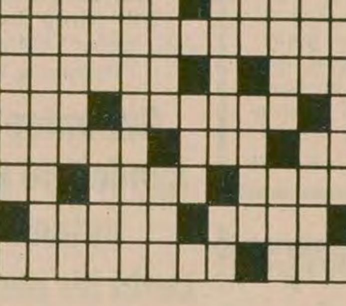
Bingöl belediye başkanlığı seçimiyle ilgili olarak şu sonuçları tespit edebiliriz:

1) Bingöl belediye başkanlığını MHP kazanmıştır, ama kaybeden halk olmamıştır. Aksine bu seçimlerde halk da önemli kazançlar elde etmiştir. Bingöl halkı bu seçimler vesilesiyle anarşi ve kargaşalık yaratan MHP'ye karşı özgürlük için birlik yolunda önemli bir adım atmıştır. Bingöl halkı, Alevi-Sünni-sağcı-solcu demeden belediyesini MHP belasından kurtarmak için güçlerini birleştirmiştir. Bu, değerli, bir kazançtır. Halk güçlüklerin üstesinden gelmenin yolunu bulmuştur. Ancak ne var ki bu olumlu gelişme – büyük ölçüde AP'nin desteği nedeniyle – MHP adayının kazanmasını önlemeye yetmemiştir.

2) Bingöl belediye seçimleri, sahte solun cinayet ve saldırı politikasının MHP'nin işine yaradığını bir kez daha ispatlamıştır. "Apocu" adlı cinayet çetesi, MHP'li Hikmet Tekin'i öldürerek MHP'yi zayıflatmamış, aksine ona güç kazandırmıştır. Nitekim MHP oy toplamak için en çok bu kozu kullanmış, Hikmet Tekin'in kanlı gömleğini ev ev dolaştırmıştır. Yine AP'nin MHP'yi desteklemesinin önemli bir nedeni Hikmet Tekin'in öldürülmesi olmuştur. Ayrıca sahte solun uzun bir süre MSP adayını MHP adayı ile aynı kefeye kayarak "faşist" diye suçlaması, MHP'ye karşı olan bir kısım vatandaşın kafasını karıştırmış ve MHP adayının kazanmasına yaramıştır.

Bingöl belediye seçimlerinin de gösterdiği gibi huzura ve özgürlüğe kavuşmak için halka düşen görev, MHP ve sahte solun yarattığı anarşi ve kargaşalığa karşı Alevisi-Sünnisi, CHP'lisi-MSP'lisi-AP'lisi ve TİKP'lisi ile daha sıkı birleşmek ve mücadele etmektir. Halkın gücü karşısında ne MHP, ne de başka hiç bir halk düşmanı kuvvet duramayacaktır.

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Lastik ağacından elde edilen dayanıklı ve esnek bir madde-Ege Bölgesinde tarihi bir şehir kalıntısı. 2) Ünlü Rus romancısı Tolstoy'un, filmi de yapılan bir romanı. 3) İhmalci-Bir içki. 4) Fakat-Şaka 5) Mavi berelilerin koruduğu- 'O kişiye' anlamında-Tersi bir soru eki. 6) Kimyada Alüminyum'un simgesi-Meydan-Külhanbey haykırması. 7) Manda, sığır-Yaşı küçük tayfa yamağı. 8) Kabuğundan kinin çıkarılan bir ağaç-Sıcaklık.

YUKARIDAN AŞAGI: 1) İlden küçük bucaktan büyük idare merkezi. 2) Sermayedar, kapitalist. 3) San, lakap-Çok kısa zaman. 4) Tersi demir levha-Bir tür bıçak. 5) Bilgiçlik taslamak. 6) Çocuklara yedi yersiz söylenen bir söz-Çiğneme dişlerimiz. 7) Bir ağırlık ölçüsü birimi. 8) Sağlam, dayanıklı-Eski dilde su. 9) Mağara-Gelip geçici, ölümlü. 10) Diyarbakır'ın bir ilçesi-Kesişen iki çizgi arasındaki açıklık. 11) Genişliği-Tersi sual. 12) Varlığını kabul etme.

DUNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	V	A	S	İ	L	İ	K	O	S	■	A	G
2	A	C	I	■	A	D	E	■	İ	R	K	■
3	R	A	N	A	■	İ	P	■	H	A	İ	N
4	İ	B	A	D	U	L	L	A	H	■	D	E
5	D	A	V	E	T	■	E	M	A	N	E	T
6	A	■	■	T	A	■	R	O	T	A	■	S
7	T	İ	K	■	N	S	■	K	L	İ	M	A
8	■	R	U	S	Ç	U	K	■	İ	P	E	R

Geçtiğimiz Hafta

Kurultay sonrası CHP ve hükümet çalışmaları

Cumhuriyet ve Kurban Bayramının yoğun kulisle geçen uzun tatil günlerinden sonra, geçtiğimiz hafta gerek iç, gerek dış politika açısından önemli gelişmelere sahne oldu.

CHP KURULTAYI VE SINIFTA KALAN CHP

Yoğun tartışmalarla geçeceği sanılan CHP Kurultayı, çözülmesi gereken sorunlar açısından bir sonuç vermediği gibi, CHP'nin bundan sonraki yönetimi açısından da kamuoyuna bir umut vermedi. Ecevit'in Kurultay'ın ilk günü yaptığı konuşmada muhalefeti ve liderlerini sert bir dille suçlaması, Kurultay boyunca muhalefet önderleri üzerinde tam bir baskı yarattı.

Herkes Topuz ve Baykal'dan Genel Başkanı eleştiren sert konuşmalar beklerken, iki muhalefet önderi neredeyse hiç bir eleştiri getiremediler. Yaptıkları bir kaç eleştiriyi ise, Ecevit'e ne kadar saygı duyduklarını açıklayan sözlerin arkasına sıkıştırdılar. Üstelik ülkenin çözüm bekleyen temel meselelerinde de ferahlatıcı bir söz söylemediler.

GÜNEŞ VE ÜLMAN'IN CESUR SESLERİ

Muhalefet önderlerinin beklenen konuşmayı yapamamalarına rağmen herhangi bir muhalefet grubuna mensup olmayan Turan Güneş ve Haluk Ülman, Ecevit'i dostça, ama sert biçimde eleştirdiler. Her iki milletvekili de özellikle siyasi konularda olumlu önerilerle kürsüye geldi. Ancak bazı delegelerin Genel Merkez tarafından da yapılan dopingin etkisi ile bu konuşmacıları protesto etmeleri eleştirilerin bastırıldığı konusunda haklı bir imaj yarattı.

Yapılan güvenoylamasında, Ecevit'in rakipsiz Genel Başkan olarak ortaya çıkmasına rağmen, kendi desteklediği Genel Yönetim Kurulu Listesinin çok az bir oy farkıyla kazanması aslında Ecevit'in ne kadar yıprandığının göstergesi oldu. Bazı gazeteler, bunu, "Ecevit sınıfı geçti, CHP İkmale kaldı" şeklinde değerlendirdiler.

HÜKÜMET ÇALIŞMALARI

Hükümeti kurmakla görevlendirilen AP Genel Başkanı Demirel, geçtiğimiz hafta başından itibaren parlamentoda temsil edilen siyasi partilerin liderleri ile görüştü. Demirel MSP ve MHP Genel Başkanları ile yaptığı göreşmelerde dışardan şartsız destek vaadi aldıktan sonra Kurultay çalışmalarını tamamlayan CHP'nin lideri Ecevit ile görüşmeye gitti.

Görüşmeden sonra yapılan açıklamada, Ecevit, Demirel'i önce kendisine gelmemekle eleştirdi. Ecevit açıklamasında daha önce yaptığı bir konuşmada çok şey ifade ettiğini, daha açık bir konuşma yapamayacağını belirtti. Ecevit ayrıca kurulacak hükümeti "Örtülü MC" olarak değerlendirdi. Demirel ise kurulacak hükümetin AP hükümeti olduğunu söyledi.

Bu görüşmelerden sonra toplanan AP Genel İdare Kurulu, Demirel'in hükümeti kuracağını açıkladı.

YENİ HÜKÜMET VE 12 MARTÇILAR

Gelişmeler bu aşamaya vardıktan sonra sıra bakanların isimlerinin açıklanmasına geldi. Bazı gazetelerde 12 Martçılardan Ali Elverdi ve Faik Türün'ün bakan olacağından söz edilmesi ortalığı karıştırdı. AP'li bazı parlamenterler 12 Martçıların hükümette görev almasına karşı çıkacaklarını belirttiler. Demirel'in bu isimleri kurulacak hükümete alıp almayacağı ise bugün yarın belli olacak.

SENATO VE MECLİS BAŞKANLARI SEÇİLDİ

CHP'nin Senatoda azınlığa düşmesi ve Millet Meclisinde Muhalefetin çoğunluğu ele geçirmesinden sonra bu yıl uzun süreceği sanılan Başkanlık seçimleri kısa sürede sonuçlandı.

İki büyük partinin anlaşması ile Cumhuriyet Senatosunda 5. tur oylamada AP Bursa Senatörü İhsan Sabri Çağlayangil, Millet Meclisinde ise 1. turda CHP Zonguldak Milletvekili Cahit Karakaş Başkan seçildi.

TEKRAR TIRMANDIRILAN ANARŞİ

Seçimler sırasında bir ara durulan anarşi, yeni hükümet çalışmalarının yoğunlaşması ile birlikte hızla arttı. Bu kez saldırılar, okul müdürlerine, banka müdürlerine ve sendika başkanlarına yöneldi. Dok-Gemi-İş Sendikası Başkanı ve Türk-İş Yönetim Kurulu Üyesi Arslan Sivri ile Osmanlı Bankası eski Müdürü ve İntercontinental Oteli İdare Meclisi Başkanı Reşat Aksan öldürüldü. Kahve taramaları ise günlük olay haline geldi. Anarşi konusunda bir diğer nokta ise hemen hemen bütün illerde aynı anda bir tırmanış görülmesi oldu.

İRAN VE ELÇİLİK BASKINLARI

Geçtiğimiz hafta içinde bütün dünyanın ilgisini çeken bir olay ise Tahran'daki ABD Büyükelçiliğinin İran lı öğrenciler tarafından işgal edilerek 100 görevlinin Şah'ın ülkesine dönmesine karşılık rehin alınması oldu. İran'lı öğrenciler işgallerini sürdürürken dini lider Homeyni de öğrencilerin eylemlerini desteklediğini açıkladı.

Olaylar bu aşamaya gelince İngiliz Büyükelçiliği de, Şahpur Bahtıyar'ın İran'a dönmesine karşılık işgal edildi. Ancak Bahtıyar'ın Fransa'da olduğunun öğrenilmesinden sonra bu işgal kaldırıldı. Fakat bu kez de ABD'nin İran'ın başka şehirlerindeki konsoloslukları işgal edildi.

İşgalin uzaması ile birlikte konu uluslararası bir boyut kazandı. Başta Türkiye Büyükelçisi olmak üzere çeşitli ülkelerin Tahran Büyükelçileri rehineleri kurtarmak için arabuluculuk teklif ettiler. Bu arada bir FKÖ heyeti de arabuluculuk için Tahran'a gelerek beklemeye başladı. ABD temsilcisi Clark ise bir heyetle birlikte İstanbul'a gelerek Yeşilköy'deki özel uçağında Homeyni tarafından kabul edilmesini bekledi.

ABD tarafından toplantıya çağrılan Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi ise rehinelerin hayatının kurtarılması için işgale son verilmesi çağrısında bulundu ve konuyla ilgili olarak Genel Sekreter Waldheim'i görevlendirdi.

Bu yazının hazırlandığı sırada 100 rehinenin akıbetleri konusunda herhangi bir gelişme olmadı.

Bayan gazeteci Falleci ile Homeyni röportaj sırasında.

Bayan gazeteci Fallaci'nin Homeyni ile yaptığı röportaj

"Halkın benim lehimde tezahürat yapması, demokrasi ile eşanlamlıdır!"

● *Homeyni, "Kürtleri ve komünistleri" suçluyor*

Dini lider çarşaf giymeyen kadınlar hakkında iyi düşünmüyor

ANKARA (THA)

Ünlü İtalyan gazeteci Oriana Fallaci'nin geçenlerde Ayetullah Homeyni ile yaptığı röportajın tam metni "Washington Post" gazetesinde yayınlandı.

Demokrasi, diktatörlük, Kürt sorunu, Şah'ın ve Bahtiyar'ın İran'a iade edilmesi, Tahran-B. Avrupa ilişkileri ve Müslümanlıkta kadınlar konusunda görüşlerini açıklayan Homeyni, Fallaci'nin birçok sorusuna kızarak görüşmenin bir an önce bitmesini istedi.

İSLAM VE DEMOKRASİ

İran'da insanların, "Allaha inananların peşinden gittiği için" son derece özgür olduğunu ileri süren Homeyni, İtalyan gazetecisinin kendisine yönelttiği "Diktatör" suçlamasını İslam anlayışına karşı olduğu için şiddetle reddetti. "'Faşizm ve İslam hiç bir zaman bağdaşamaz" diyen Homeyni, şu görüşleri savundu: "Bizim kitlemiz Müslümandır. Din eğitimi görmüştür. Eğer Şah dönseydi ya da komünizm İran'a gelseydi faşizm sözkonusu olabilirdi. Halkın benim lehimde tezahüratı özgürlük ve demokrasiyi sevmekle eş anlamlıdır."

Fallaci, ülkede kendisi gibi düşünmeyenlere karşı nasıl bir tutum alındığını soruyor. Homeyni şu karşılığı veriyor: "Bizim gibi düşünmeyenlere 5 aylık bir hoşgörü dönemi tanıdım. Hatta komünistleri bizimle diyalog kurmaya bile çağırdım. Fakat buğday harmanını yakarak ve tüfeklerle ateş açarak bizim çağrımıza karşılık verdiler. Kürtleri de tahrik eden onlardır. Sonuç olarak anladık ki onlar bizim hoşgörümüzden yararlanarak bizim çalışmalarımızı baltalıyorlar. Onlar özgürlük istemiyorlar. Etrafı harap etmek istiyorlar."

BASIN, KÜRTLER, ŞAH

İtalyan bayan gazetecinin basın özgürlüğü konusundaki sorularını yanıtlayan Homeyni, "Ayendegan gazetesinin hükümete karşı olduğu ve siyonistlerle ilişki içinde bulunduğu" gerekçesiyle yasaklandığını söyledi.

Devrimden sonra eski SAVAK'çıları ve işkencecileri cezalandırmanın haklı olduğunu vurgulayan Homeyni, bazı Kürtlerin idam edilmesi konusunda ise şu görüşü savundu: "İdam edilen Kürtler, Kürt halkından değildir. Onlar devrime karşı olanlardandır. Kimsenin idam edilmesini istemezdim, fakat 13 kişiyi öldüren bir Kürdün öldürülmesi beni mutlu kılıyor."

İranlı dini lider, bildiri dağıtmak "suçuyla" tutuklananlar hakkında ise, "Eğer tutuklanmışlarsa., hak etmişlerdir. Bu konuda yeterince konuştum. Yeter" dedi.

ÇARŞAF VE TAHRİK

Şah'ın İran'a iade edilmesi gerektiğini tekrarlayan Homeyni, "Rıza Pehlevi'nin 50 yıllık soygunundan dolayı yargılanmasını istiyorum" dedi. Şah'ın hem sömürdüğü paraları geri vermesi hem de ulusa yaptığı kötülüklerden dolayı yargılanması gerektiğini belirten Homeyni, kadınların çarşaf giymesi konusunda İtalyan gazeteciyle şöyle bir diyaloga girdi:

– Devrime katkısı olan kadınlar İslam elbisesi giyen kadınlardır. Sizin gibi narin, cıbıl gezen, peşlerinde erkek kuyruğu kadınlar değildir. (....) Böyle kadınlar hiç bir zaman iyi bir şey yapmadılar. Nasıl yararlı olacaklarını, ne sosyal, ne politik ne de mesleki açıdan hiç bir şey bilmiyorlar. Cıbıl gezmekle erkekleri tahrik ediyorlar. Hatta öbür kadınları da tahrik ediyorlar."

Fallaci görüşmenin burasında, Homeyni'nin odasına girerken zorunlu olarak giydiği çarşafı çıkarıyor ve "Çok kibarsınız İmam. Böyle söylediğiniz için de bu saçma giysiyi şu anda üstümden çıkarıyorum."

BATI VE YILAN

Bir erkeğin 4 kadınla evlenmesini de savunan Homeyni, Batı ile ilişkiler konusunda ise "Batı hakkında hiç iyi şeyler düşünmediniz mi?" şeklindeki bir soruya şöyle cevap veriyor: "Bir yılan tarafından ısırıldığımız için ipten bile korkar olduk" dedi.

Homeyni, Fallaci'nin ısrarı üzerine son birkaç soruya karşılık verirken, İran'ın Batının bilim ve teknolojisini kullanacağını, ancak İran'ın "Batının gelenek ve fikirlerinden korktuğunu" belirtti.

Homeyni'nin İtalyan bayan gazeteciye son sözü ise "Artık yeter. Git artık. Hadi git" oldu.

ALMAN BASININDA ABD TAHRAN ELÇİLİĞİNİN İŞGALİ

Frankfurter Rundschau

Tahran'da karar yetkisinin kimde olduğu belli değil

FRANKFURT(ÖZEL)

Günlerden beri ağırlığı NATO'nun silahlanmasına veren Alman gazeteleri (10 Kasım günkü sayılarında) başlıkta, sözbirliği etmiş gibi Tahran'daki durumu aynı bakış açısıyla birinci sayfadan ele aldılar. Bütün gazeteler şu üç noktada birleşiyor: 1– İran'da anarşi hüküm sürüyor. 2– Rehinelerin kurtarılması için bütün dünya harekete geçti. 3– Bir Amerikan müdahalesi beklenmiyor.

Tahran'daki muhabiri Ulrich Encke'nin bir yorumuna yer veren 'Frankfurter Rundschau" gazetesi İslam Devrim Komitesi üyelerinin son iki gündür yorum yapmaktan kaçınmalarını dikkat çekici bulduğunu belirtiyor ve şöyle diyor: "Şimdi kimin Tahran'da karar sahibi olduğunu kimse kesin olarak bilmiyor, ama elbette Ayetullah Homeyni. Kendi açıklamalarına göre anti-emperyalist ve anti-Amerikancı savaşı yeni bir tarihi safhaya getiren tartışmasız dini ve devrimci lider. Homeyni tartışmasız liderliğini, tüm yetkililere, Carter'ın gönderdiği temsilcilerle görüşmeyi reddederek de dış dünyaya karşı gösterdi.

"Carter'ın temsilcileri İstanbul'da kaldılar. Bütün bunlara rağmen, Homeyni bütün kararlarında tam da serbest değildir. Şimdi hükümet görevlerini de üstlenmiş olan ve kimlerden oluştuğu halen bilinmeyen Devrim Komitesi var. Ayrıca ABD Elçiliğinin işgali ile ilgili olarak da Şii liderler arasında farklı görüşler bulunuyor."

"Tahran'da gıda maddesi istifi başladı"

Birinci sayfada üstten yorum yayınlayan "Die Welt", FKÖ'nün arabuluculuk yapması konusuna büyük yer veriyor ve Beyrut'taki Batılı kaynaklara dayanarak yaptığı bir açıklamada, FKÖ'nün bu arabuluculuk görevini ABD'nin kurtuluş örgütünü resmen tanıma şartına bağladığını bildiriyor.

"Batının ölçülerine göre yaşayan orta tabaka ve birçok İranlı da korku içinde" diyen yorumcu, bu korkunun bir nedeninin de bazı İranlılarca Amerika'ya gitmek için ABD Elçiliğine verilmiş olan dilekçeler olduğunu bildiriyor. Nitekim elçiliği işgal eden İranlılar, silah, gizli yazı ve haberleşme araçları yanında, İranlılarca verilmiş binlerce dilekçeye de el koymuş bulunuyorlar. Yazar yorumunu şöyle bitiriyor: "Rehine alma olayının nasıl sona ereceğinin tamamen belirsiz olduğu şu sırada birçok İranlı Amerika'nın intikamından korkuyor. Askeri bir intikamdan çok ekonomik intikamdan. Tahran'ın her yanından, büyük çapta karaborsa satışı yapıldığı haberleri geliyor."

Bütün gazeteler Carter'ın Kanada gezisini iptal ettiğini ve danışmanlarının başında bulunmaya karar verdiğini bildiriyorlar. Washington'dan haber veren "Frankfurter Allgemeine" gazetesi, Dışişleri Bakanı Vance'ın halka bir çağrı yaparak konu hakkında fazla bilgi verilmemesine anlayış gösterilmesini istediğini bildiriyor. Gazete şöyle devam ediyor: "Vance ABD'nin, vatandaşlarının hayatını kurtarmak için her şeyi yapmakta olduğunu bir kez daha garanti etti.Vance düşünülebilecekbütün yolları kullanarak rehineleri kurtarmaya çalıştıklarını söyledi."

FKÖ'nün arabuluculuğu

Bu yollardan birinin de FKÖ olduğunu açıklayan gazete, FKÖ'nün baştan gönüllü olarak arabuluculuk yapacağının duyulmasına karşılık, sonradan durumda şaşkınlık yaratacak değişmeler olduğunu belirtiyor. "Frankfurter Allgemeine" gazetesine göre, FKÖ, arabuluculuk yapabilmesi için ABD'den resmi bir talep gelmesi gerektiğinde diretiyor.

Oysa aynı konuda "Frankfurter Rundschau" gazetesi FKÖ'nün İranlı yöneticilerle ilişkiye geçtiklerini ve Arafat'ın Homeyni ile ilk konuşmayı yaptığını bildiriyor.

Kıbrıs Rum liderleri, BM Genel Kuruluna hazırlanıyor

● Rum yönetimi, yeni bir Denktaş-Kipriyanu zirvesine karşı çıkıyor

LEFKOŞE (AA)

Kıbrıs Rum toplumu liderleri, önümüzdeki hafta içinde Kıbrıs sorununu ele alması beklenen Birleşmiş Milletler Genel Kurulu toplantısına katılmak üzere New York'a gittiler.

New York'a giden Rum heyetinde, Kıbrıs Rum Temsilciler Meclisi Başkanı Mihailides, Sosyalist EDEK Partisi Lideri Lissarides, Rum Dışişleri Bakanı Rolandis, Rum görüşmeci Yuannides bulunuyor. Demokratik Birlik Partisi lideri eski görüşmeci Klerides, Kipriyanu yönetiminin iç ve dış siyasetlerini benimsemediği için bu yıl da Rum heyetinde yer almıyor.

Kıbrıs Sosyalist EDEK Partisi Lideri Lissarides, New York'a hareket etmeden önce verdiği demeçte, Rum tarafının Türkiye'ye karşı önlemler alınması ve Birleşmiş Milletler kararını uygulamak için bir takvim hazırlanması konularında direnmesi gerektiğini söyledi.

Rum heyeti, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda, Bağlantısız ülkeler tarafından hazırlanan bir karar tasarısını geçirmeye çalışacak.

Tasarı, Türkiye'ye yaptırımlar uygulanması, Kıbrıs sorunu üzerinde çalışmalar yapacak bir uluslararası komite kurulması ve daha sonra da Sovyetler Birliği'nin öteden beri önerdiği uluslararası konferansın toplanması konularını içeriyor.

KIBRIS RUM YÖNETİMİ SÖZCÜSÜ

Kıbrıs Rum Yönetimi sözcüsü, Türk toplumu lideri Rauf Denktaş ile Rum Yönetimi lideri Kipriyanu arasında yeni bir doruk toplantısının sözkonusu olmadığını açıkladı.

Sözcü, Denktaş'ın önceki gün verdiği demeci yorumlarken, "19 Mayıs Anlaşmasını yeniden gözden geçirmeye veya değiştirmeye gerek olmadığını, bu nedenle de yeni bir doruk toplantısının sözkonusu olmayacağını" söyledi

Türkiye Yunanistan görüşmeleri yeni hükümet kurulana dek ertelendi

ANKARA

Türkiye ve Yunanistan Dışişleri Bakanlığı genel sekreterleri görüşmesi, AP Genel Başkanı Süleyman Demirel'in yeni hükümeti kurmasına kadar ertelendi. Türkiye ile Yunanistan arasındaki çeşitli sorunların ele alındığı görüşmeler daha önce Ankara ve Atina'da yapılmıştı. Genel sekreterlerin görüşmelerinde iki ülke arasında yapılan teknik düzeydeki görüşmeler konusunda fikir alış-verişinde bulunuluyor ve sorunları çözmek için adım atılmaya çalışılıyordu.

İki ülke arasında daha önce yapılan görüşmelerde, Yunanistan Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Byron Teodoropulos ve Türkiye Dışişleri Bakanlığı eski Genel Sekreteri Şükrü Elekdağ son durumu değerlendirmişlerdi.

Son genel sekreterler görüşmesi ise yine Teodoropulos ile yeni Genel Sekreter Özdemir Yiğit arasında yapıldı. Görüşmede gelecek resmi toplantıların hazırlıkları üzerinde duruldu.

Yeni hükümetin kurulması çalışmaları nedeniyle ertelenen görüşmelerin AP hükümetinin yeni Genel Sekreteri atamasından hemen sonra yapılması bekleniyor.

Rum yönetimi ile Libya arasındaki ilişkiler gelişiyor

LEFKOŞE (AA)

Kıbrıs Rum Yönetimi Dışişleri Bakanlığı Genel Müdürü Pelagias, Libya Lideri Kaddafi'nin Kıbrıs konusunda Birleşmiş Milletlerce uluslararası bir komite oluşturulmasını sağlamak için yaptığı girişimleri övdü. Pelagias ayrıca,"Rum yönetimi ile Libya arasındaki ilişkilerin hiç bir zaman şimdiki kadar iyi olmadığını" belirtti.

Yakında Libya başkenti Tripoli'yi ziyaret ederek Libya ile bir kültür anlaşması imzalayacağını açıklayan Pelagias, bu anlaşma ile Kıbrıslı bilim adamları ve teknik uzmanların Libya'da çalışacaklarını söyledi.

Öte yandan, Kıbrıs'ın Rum kesiminde yayınlanan "Ta Nea" gazetesi, Rum Otelcilik Okulu, Yüksek Teknoloji Enstitüsü ve Ormancılık Kolejinde öğrenim gören Libyalı öğrencilerin "Kıbrıs'ta Devrim Komitesi" oluşturmaya karar verdiklerini bildirdi.

Sovyetler Birliği, Batıya yaptığı Titan satışını durduruyor

Titan madeni uçak motoru yapımında kullanılıyor.

PARİS-BONN (ÖZEL)

Batı Avrupa'nın titan gereksiniminin yarıdan fazlasını Sovyetler Birliği karşılıyordu.

Moskova, Batı Avrupa ülkelerine yaptığı titan satımını durduruyor. Sıcağa dayanıklı olması niteliğinden dolayı jet motoru, füze ve nükleer araçların yapımında kullanılan titan metalinin dış satımının Sovyetler Birliği tarafından daha şimdiden büyük ölçüde kısıtlandığı bildiriliyor.

Paris'te yayınlanan International Harald Tribune gazetesinin bildirdiğine göre Batı Avrupa'nın titan gereksiniminin yarısından fazlası Sovyetler Birliği'nden karşılanıyordu. Bu habere göre, Sovyetler Birliği yılda 35 bin ton titan elde ediyor. Bu rakamın tüm dünya üretiminin yüzde 46'sını oluşturduğunu da belirten gazete, Sovyetler Birliği'nin bunun ancak yüzde 10'unu dışarı sattığını bildiriyor.

ABD 25 bin ton, Japonya ise 13 bin ton titan üretiyorlar. Avrupa'nın tek titan yatağının Kuzeydoğu İngiltere'de olduğu ve "İmperial Metals İndustries" firması tarafından yapılan üretiminin tümünün Rolls-Royce uçak firması tarafından kullanıldığı bildiriliyor.

İran'da Sanandaj kenti jandarma komutanı öldürüldü

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İran Kürdistanı'ndaki Sanandaj kenti jandarma komutanı öldürüldü.

Batılı ajansların verdikleri bilgilere göre Sanandaj Jandarma Komutanı bir helikopterle Irak'a götürülmek istendi. Ancak Jandarma Komutanı buna karşı çıktı. Bunun üzerine kaçırma planını yapan kişiler Jandarma Komutanını öldürdüler.

5 kıtadan KISA HABERLER

Bolivya Devlet Başkanı, bir darbeyle Natusch'un devrileceğini söyledi

Bolivya'da seçimlerle başa geçen ve 1 Kasım'da Albay Alberto Natusch'un yaptığı bir darbe ile devrilen sivil Devlet Başkanı Walter Guevara, cumartesi günü yaptığı gizli bir basın toplantısında, Bolivya silahlı kuvvetlerinin önümüzdeki günlerde yapacağı bir darbe ile darbeci Albay Nutusch'un devirmesinin "çok mümkün" olduğunu söyledi.

La Paz'da yeri gizli tutulan bir özel evde düzenlenen basın toplantısına 60 yerli ve yabancı gazeteci katıldı.

Yunanistan Başbakanı Karamanlis Çin'e gitti

Yunanistan Başbakanı Konstantin Karamanlis, dört günlük resmi bir gezi için Pekin'e hareket etti. Çin'e giden Yunan heyetinde, Dışişleri Bakanı Yorgo Rallis'in yanısıra, bankacılar, sanayiciler ve gazeteciler de bulunuyor. Yunanistan ile Çin Halk Cumhuriyeti arasında 1972 yılında diplomatik ilişkilerin kurulmasından bu yana, ilk kez bir Yunan Başbakanı Çin'e gidiyor.

Huang Hua, Romanya Dışişleri Bakanı Andrei ile görüştü

Yugoslavya'dan sonra Romanya'ya geçen Çin Halk Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Huang Hua, Romanya Dışişleri Bakanı Stefan Andrei ile görüştü.

Romanya Radyosu, iki dişişleri bakanı arasındaki görüşmede, Çin Halk Cumhuriyeti ve Romanya arasındaki ikili ilişkilerle, Güneydoğu Asya'daki son durumun görüşüldüğünü bildirdi.

Romanya, Yugoslavya ve Çin Halk Cumhuriyeti Kamboçya'daki Vietnam işgaline karşı çıkıyorlar.

Çin yeni bir füze yaptı

Çin'den dönen bir Japon heyetinin sözcüsü, Çin'in gerçekleştirdiği "CSSX-4" füzesinin 700 kg. ağırlığındaki bir uyduyu taşıyabilecek güçte olduğunu söyledi.

Sözcüye göre, en geniş yeri 3,30 metre ve boyu 43 metre olan füzenin ağırlığı yaklaşık 200 tondur. Füzenin ilk katı 4 motorlu, ikinci katı tek motorludur. 70 tonluk itiş gücüne sahip bu motorlar sıvı yakıtla çalışıyor.

Sözcüye göre Çin bu füzenin birinci ve ikinci katlarını başarıyla denedi. Üçüncü katın denemeleri de Pekin dışında bir laboratuvarda sürdürülüyor. Sözcüye göre, Çin bu füzeyi meteoroloji alanında kullanacak.

Hadi Uluengin Brüksel'den bildiriyor

BELÇİKA

NATO Nükleer Planlama Grubu 13-14 Kasımda toplanıyor

Orta menzilli füzeler NATO gündeminde

● **Hollanda'nın tutumu NATO'nun kararını belirleyecek Moskova, füzenin üretimini engellemek için diplomatik saldırıyı sürdürüyor**

● **Pershing-2 ve Cruise'lerin yerleştirilmesine ilişkin NATO planı hazır**

● **Karar için NATO Dışişleri ve Savunma Bakanları birlikte toplanacak**

NATO Nükleer Planlama Grubunun yıllık olağan ikinci toplantısı 13 ve 14 Kasım tarihlerinde Hollanda'nın başkenti Lahey'de yapılacak.

Müttefik ülkeler Savunma Bakanlarının katılacakları toplantının gündeminde en önemli konu, Sovyet "SS-20" füzelerine karşı "Pershing-2" ve Cruise" orta menzilli nükleer füzelerinin NATO ülkeleri tarafından üretilerek bazı Batı Avrupa ülkelerine yerleştirilmesi. NATO füzelerinin yerleştirilmesinde Hollanda hükümetinin vereceği karar 'Pershing-2" ve "Cruise"lerin geleceğini belirleyecek.

Bilindiği gibi Sovyetler'in Batı Avrupa ülkelerini tehdit eden 100'den fazla "SS-20" nükleer füzeyi topraklarına yerleştirmesinden sonra, NATO yönetimi bu saldırı tehdidine karşı aynı nitelikte "Cruise" ve "Pershing-2" tipi füzelerin yerleştirilmesini önermişti.

Brüksel'deki NATO kaynaklarından elde edilen bilgilere göre, NATO uzmanları "Pershing-2" ve "Cruise"lere ilişkin planı hazırlamış bulunuyor. Bu plan 13-14 Kasımda yapılacak olan nükleer planlama grubu toplantısında ve aralık başında toplanacak olan NATO Güz Dönemi Savunma ve Dışişleri Bakanları Konseyinde ele alınacak. Güz Dönemi toplantısında NATO ülkelerinin füzeler konusunda kesin bir karar alması gerekiyor.

HOLLANDA'NIN TUTUMU NE?

"Pershing-2" ve "Cruise"lere ilişkin olarak NATO uzmanlarının hazırladıkları rapora göre, füzelerin Federal Almanya, Hollanda ve Belçika'ya yerleştirilmesi gerekiyor. Bir savaş durumunda Rusya'nın tek hedefi olmamak görüşünden yola çıkan Bonn hükümeti ise, füzelerin kendi topraklarında üslenmesi için bir diğer Avrupa ülkesinin de "Cruise" ve "Pershing" leri barındırmasını ön şart olarak koşuyor. Çeşitli stratejik ve politik nedenlerden dolayı bu Avrupa ülkesinin Hollanda olması NATO tarafından öngörülüyor. Bu yüzden Hollanda hükümetinin yerleşime ilişkin olarak alacağı karar, büyük ölçüde NATO'nun füzeler konusunda alacağı kararı da bağlayacak.

Hollanda Dışişleri Bakanı Van Der Klaauw perşembe günü parlamentoda yaptığı konuşmada NATO'nun füzeler ve nükleer modernleşme konusunda bir karar almasından önce, SALT-3'ün kapsamına girecek olan Sovyetler Birliği ile taktik nükleer silahların sınırlandırılmasına ilişkin görüşmelerin başlatılamayacağını belirtirken, Savunma Bakanı Scholete, ülkesinin, Brüksel'deki NATO güz Dönemi Bakanlar Konseyinde ittifak üyelerini 'Pershing-2" ve "Cruise"ler konusunda kesin bir karar almaktan caydırmaya çalışacağını açıkladı. Savunma Bakanının bu demeci Hollanda'nın zaman kazanmayı ve füzelerin yerleştirilmesi konusunda koalisyon hükümetinde ortaya çıkan görüş ayrılıklarını ve iç çelişkileri yumuşatmayı amaçlayan bir açıklama olarak yorumlanıyor.

Hollanda'nın NATO toplantısına böyle muğlak bir tutumla gelmesinin füzeler konusunda alınacak kararı olumsuz yönde etkileyeceğine dikkati çeken Brüksel'deki Atlantik Paktı çevreleri, Lahey'in bu tavrını koalisyon hükümetindeki görüş ayrılıklarının yanısıra Brejnev'in 6 Ekim'de Doğu Berlin'de başlattığı yeni diplomatik saldırı ve tehdide bağlıyorlar.

SOVYETLER DİPLOMATİK SALDIRIYI SÜRDÜRÜYOR

Öte yandan Brejnev'in Berlin'de yaptığı "İyiniyet gösterisiyle" başlayan Sovyetler'in, Batı Avrupa ülkelerine yönelik diplomatik saldırı ve tehdidi yeni boyutlara ulaşarak sürüyor. Ancak, çok önemli konularda Sovyet yöneticilerinin kullandığı bir yöntem olan Pravda'ya demeç verme taktiğine başvuran Brejnev, geçen hafta parti organının "sorularını cevaplarken", 'Pershing-2" ve "Cruise"lere ilişkin olarak NATO üyesi Avrupa ülkelerine yönelttiği tehdidi yineledi.

Öte yandan, Moskova tarafından yönlendirilen çeşitli parti ve kuruluşlar, F. Almanya, Belçika ve Hollanda'da füzelerin yerleştirilmesini önlemek için kamuoyunda yoğun bir kampanyaya girişirken, başta Hollanda Sosyal Demokrat Partisi olmak üzere her üç ülkedeki teslimiyetçi parti ve örgütler de 'Pershing-2" ve "Cruise"lerin yerleştirilmesine karşı çıkan bir siyaset izliyorlar.

'Moskova aynı yöntemi nötron bombası için de uygulamıştı. Fakat bu kez NATO daha uyanık ve kararlı olmalıdır" diyen Brüksel'deki bir NATO yetkilisi, "Artık bıçak kemiğe dayandı. Füzeler programı gerçekleşmezse, Batı Avrupa'nın savunması da Allaha kalır" şeklinde konuşarak durumun önemine dikkati çekiyordu.

NATO GÜZ DÖNEMİ TOPLANTISI BÜYÜK ÖNEM TAŞIYACAK

NATO Nükleer Planlama Grubunun toplantısından sonra, "Pershing 2" ve "Cruise"ler konusunda kesin kararın alınacağı Brüksel'deki NATO Konseyi Toplantısında Dışişleri ve Savunma Bakanlarının birlikte toplanması bekleniyor. NATO'nun kurulduğu ilk dönem dışında, 20 yıla yakın bir süredir ayrı ayrı toplanan Savunma ve Dışişleri Bakanlarının, ilk kez birlikte toplantıya çağrılması olasılığı, "Pershing-2" ve "Cruise"ler konusunda alınacak kararın büyük önem taşıdığını ve Sovyetler Birliği'nin saldırı gücü karşısında müttefik ülkelerdeki kaygının arttığını ortaya koyuyor.

F.Almanya eski Dışişleri Bakanı Schröder:

"ÇİN'İN BİZE UZATTIĞI DOSTLUK ELİ SIKI TUTULMALIDIR"

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Federal Alman eski Dışişleri Bakanı ve şimdiki Alman Parlamentosu Dışişleri Komisyonu Başkanı Gerhard Schröder Die Welt gazetesine verdiği demecinde Çin Halk Cumhuriyeti ile Federal Almanya arasındaki ilişkilerin önemine değinerek şöyle dedi: "Çin'in bize uzattığı dostluk eli sıkı tutulmalıdır."

Die Welt muhabirinin, NATO'nun silahlanmasını kararlaştırmasından sonra, Doğu Blokundan ve özellikle Rusya'dan gelen tehdit dolu davranışlarla, Bonn'un yumuşamasının ne derece doğru olduğu sorusuna Schröder şu şekilde yanıt verdi: "Somut bir şey elde etmeden Sovyetlerin baskısı ile yumuşamak çok yanlış olur. Ama düşünceme göre çok iyi düşünülen ve NATO'nun güçlenmesini içeren tasarının bir an önce hayata geçirilmesi gereklidir. Umarım söz konusu NATO kararları aralık ayı içinde alınacaktır."

Die Welt'in Bonn muhabirlerinden Bernt Conrad'ın yönelttiği bir soruya karşılık eski Dışişleri Bakanı şunları söyledi: "Ben 'Çin kozunu' hiç bir şekilde kullanmak taraftarı değilim. Fakat tabii ki çok güçlü bir şekilde gelişen Çin gibi bir gücün Doğu-Batı tartışmasında büyük bir rol oynayacağı açıktır. Onun var oluşu bile durumun Sovyetler Birliği tarafından düşünülmesini gerektirmektedir. Bu şekilde Çin Halk Cumhuriyetiyle kurulacak ilişkiler sadece yararlı olabilir."

Federal Almanya Dışişleri Komisyonu Başkanı Hua Guofeng'in Avrupa ve Batı Almanya gezisi hakkında ise şunları söyledi: "Çinliler Fransa İngiltere ve İtalya'da, Federal Almanya'da olduğundan daha açık konuştular. Federal Alman hükümeti tarafından daha fazla cesaret, daha fazla kararlılık gösterilmesi ve Kremlin'in duygusallığının daha az dikkate alınması bizim durumumuza daha uygun düşerdi. Başka şekilde söylemek gerekirse: Federal Alman hükümeti olağanüstü önem taşıyan bu ziyareti ele alışındaki tavrı yüzünden çok ciddi bir şekilde eleştirilmelidir."

Gazetenin, "Siz bugünkü dünya durumuna göre Çin-Alman ilişkilerinin nasıl olmasını isterdiniz?" şeklindeki sorusuna 69 yaşındaki politikacının verdiği yanıt şöyle: "Almanların Çin ile ilişkileri gerçek duruma göre olmalıdır. Gerçek şudur: Çin sadece 1 milyar insanın yaşadığı yeni dünyanın en kalabalık ülkesi değil, aynı zamanda güçlü bir gelişmenin başladığı bir ülkedir.'

BAYERNKURIER

"SALT-2 üzerine hâlâ poker oynanıyor"

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Federal Almanya'da yayınlanan "Bayernkurier" gazetesi 3 Kasım tarihli sayısında, SALT-2 konusunda bir yorum yayınlandı. Yorumu kısaltarak sunuyoruz..

SALT–2'nın Amerikan Senatosunda onaylanması için 100 senatörden en az 67'sinin "evet" demesi gerekiyor. Demokratik Çoğunluk Fraksiyonu Başkanı Senatör Robert Byrd'ın, "Bazı şartlarda evet diyeceğiz" şeklindeki açıklaması SALT-2 nin Senatoda az bir çoğunlukla onaylanabileceğini gösteriyor. 100 senatörden 26'sının SALT-2'ye "hayır" diyeceği açık.

Senatör Byrd'ın ortaya koyduğu bazı şartlar ise şunlar: Birincisi 31 Aralık 1980'e kadar geçerli ek protokolün Senatonun üçte iki çoğunluğu tarafından kabul edilmesi. İkincisi Brejnev'in Carter'e verdiği "Sovyetlerin senede 30'dan fazla Backfire yapmayacağı" sözünün devletler hukuna göre karara bağlanması ve son olarak SALT-2'nin ABD'nin NATO ile ilişkilerini etkilememesi.

Öte yandan Sovyet Savunma Bakanı Meraşal Dimitri Ustinov ise Pravda'da "Eğer NATO silahları modernleştirilirse buna sert şekilde cevap verilecektir" tehdidini savurdu. Bu tehdide rağmen Ottawa'da toplanan NATO askeri yetkilileri büyük bir çoğunlukla Batı Avrupa'ya nükleer orta menzilli silahların yerleştirilmesini kabul ettiler.

Eğer ABD 1963'de füzelerini Avrupa'dan çekmeseydi bütün bu orta menzilli füzelerin Batı Avrupa'ya yerleştirilmesi tartışmaları olmayacaktı. Bu olay 1963'de Küba krizinin sonunda Kruşçev ve Kennedy'nin gizli konuşmaları sonucu olmuştu. Moskova da Küba'daki kuvvetlerini geri çekmişti. O zamanlar bu değiş-tokuş bazıları tarafından "Dünya barışına büyük hizmet" olarak adlandırılmıştı. Ama geçen zaman bütün bunların poker oyunu olduğunu ve Sovyet SS-20'lerinin ise hâla korkulu bir rüya olarak durduklarını göstermekte."

ABD Senatosu MX füzelerinin yapımının durdurulmasını reddetti

WASHINGTON (AA)

Amerikan nükleer silahlarının en gelişmişlerinden biri olan "MX" gezici füzeleri konusunda sürdürülen çalışmaların durdurulmasını öngören bir karar tasarısı ABD Senatosunda 11'e karşı 77 oyla reddedildi.

"MX" füzelerinin Utah ile Nevada arasında kurulacak özel bir yeraltı hattı üzerinde büyük taşıyıcılarla taşınması önerisi ise 89 oyla reddedildi.

konuklarımız

Divriği Cevher-İş Sendikası ve geleceği

Haydar Çağlar
TİKP Divriği İlçe Başkanı

Divriği Cevher-İş Kongresi yapılalı bir ayı geçiyor. Bu Kongre ne yazık ki, Cevher-İş Sendikasının ve Divriği işçisinin geleceği ile ilgili sorunlarına, beklenen çözümleri getirmedi. Aksine geçmiş yönetimin çoğunlukta olduğu bir grubun oldu-bittisiyle Divriği işçisinin geleceği karartılmak istendi.

Kongre , ilerici pozundaki, ama önünü göremeyen ve bölücülükten başka bir şey yapmayan ve özünde MHP'ye hizmet eden sloganların sahibi çok küçük bir grubun zorbalıkları ve kanunsuz uygulamaları içinde son buldu.

Ne oluyordu, durum neydi? Maden işçisi ne istiyordu? Halen çözümlenmeyen bu sorunlara dikkatleri çekerek, maden işçisinin sendika simsarlarına karşı yürüttüğü mücadeleye bir ölçüde destek olmak istiyoruz.

Divriği işçisinin dün de bugün de en büyük sorunu sınıfın birliğinin sağlanmasıdır. Oysa Kongre öncesinde DİSK'e bağlı iki sendika, Yeraltı Maden-İş ve Dev-Maden Sen'in yöneticileri tam bir post kavgasına giriştiler. Bütün güçlerini Divriği'ye yığdılar ve Cevher-İş'ten ayrılma temelinde birleştikleri bir fraksiyon savaşı başlattılar.

Revizyonist politikaların yürütücüleri olan bu fraksiyonlar, ''Türk-İş faşisttir-DİSK devrimcidir'' şeklindeki propagandalarla güç toplamaya çalışıyorlar, kitle önünde devrimcilerle tartışmak zorunda kaldıkları zamanlar ise ''DİSK'in yönetimine de karşıyız'' gibi sözlerle ikiyüzlü bir yol izliyorlardı.

Divriği'de Alevi-Sünni işçilerin birliği büyük ve hayati bir önem taşıdığı halde, bu gruplar alevi işçiler içindeki sünni düşmanlığı duygularından yararlanmaya çalıştılar. Sünni işçileri karşılarına aldılar, her tutumlarıyla sınıfın birliğine zarar verdiler.

Yeraltı Maden-İş'e geçilmesini isteyen grup gerçi kongrede çoğunluğu elde etti, ama konfederasyon değiştirmek için gerekli sayıyı sağlayamadı. 1317 sayılı kanunla değiştirilen Sendikalar Kanununun 13. maddesinin ikinci bendi ''Bir teşekkülden ayrılabilmek için, sendikanın üye tam sayısının salt çoğunluğu gereklidir'' diyor. Yani üye sistemiyle kongre yapan Cevher-İş Sendikasının, başka bir konfederasyona geçebilmesi için 1658 işçinin salt çoğunluğu gerekir ki, bu sayı da 830'dur. Bu çoğunluğu sağlayamayanlar, buna rağmen sendikayı işgal ettiler ve kanunsuz bir tutuma girdiler. Durum mahkemeye iletildi. Mahkeme ise bu davayı 20 Kasıma erteledi.

Divriği işçisinin kafasındaki soru bundan sonra ne olacağıdır. Kongreden sonra birliklerini muhafaza eden cevher işçileri şimdi daha örgütlü bir şekilde mücadele ediyorlar.

İşçi sınıfının yeminli düşmanları, Kongrede aldattıkları insanlardan yakında güçlü bir şamar yiyeceklerdir. Yaklaşan toplusözleşme dönemi, işbaşı vaadi ile kandırılan Akdağ işçileri ortadadır. Yeraltı Maden-İş'liler bütün bunların yanısıra dergilerinin son sayısında TİKP'ye ve AYDINLIK gazetesine düşmanlık körüklüyorlar. Asılsız iddialarla karalamalara başvuruyorlar. Bu karalamaları da tek tek cevaplayacağız.

Divan başkanlığı seçimlerinde 329 oy aldıkları halde, 1000'e yakın oy aldıklarını iddia edenler, kongrede kargaşalık yaratarak Sıkıyönetim görevlilerinin Kongreye müdahale etmesine ve işçileri tek tek saymasına yolaçanlar, sonra buna karşı olduklarını öne sürenler bunlardır.

Sünni işçilerin tümünü birden faşist ilan edenler ve Kongreye katılan 3-5 MHP'li ile kendilerine karşı çıkan herkesi, bütün Cevher-İş üyelerini ve devrimcileri ''faşist'' saymaya kalkışanlar gene bunlardır. Olur olmaz herkese MHP'li diyen ve sonunda bu kişilerden birisi kendi saflarına geçince ağız değiştirmek zorunda kalanlar bu bölücülerdir. Onların bu tutumu sadece Türkeş'in bölücülük politikasını güçlendirmektedir.

CHP'li insanlardan kurulu bir yönetimi ''faşist'' ilan eden ve bazı parti içi klik hesapları ile, CHP İlçe Başkanının desteğini sağlayan bu grup, CHP içine sızarak güç toplamaya çalışan maceracı ve revizyonist bir çeteden başka nedir?

Kendilerini temize çıkarmak için insanları damgalayanlara şunu belirtmek isteriz: Daha önce dağıttığımız bildirilerde ve tartışmalarımızda ilkelerimizi açıkladık. MHP'li faşistlere ve sahte solcu çetelere karşı işçilerin birliğini savunuyoruz. Sizin bölücülüğünüzü ise her zaman her yerde teşhir edeceğiz.

Evet, bugün Divriği'de yeni bir gün başlıyor, ama sizin için değil. Kongreden evvel uçurduğunuz bütün balonlar söndü. Bütün vaatleriniz boşa çıktı. Kongreden sonra birliğini muhafaza eden cevher işçileri ise, çalışmalarını her gün ileri bir safhaya çıkarıyorlar. Daha birkaç gün evvel her kesimden 60 kadar arkadaş topladılar. Size oy vermiş bir grup işçinin de bulunduğu toplantıda 18 kişilik yeni bir Yürütme Komitesi seçtiler.

Divriği'nin demir yürekli maden işçisi, sizi yakında, geldiğiniz gibi, yüzünüzde işçi sınıfının tokatıyla gönderecektir.

SEKA'da uyuşmazlık yeniden uzlaştırma kurulunda

GİRESUN (AA)
Grev aşamasına gelinen SEKA'da uzlaştırma kurulu konuyu yeniden ele alınca greve başlanamadı.

SEKA Aksu Kağıt Fabrikası yetkililerinden alınan bilgiye göre konuyu tekrar görüşmek isteyen uzlaştırma kurulu en geç bir hafta içinde yeni kararını sendika ve SEKA yöneticilerine bildirecek. Yetkililer, okul kitaplarının güç bulunabildiği bir dönemde SEKA'da başlayacak grevin Türk ekonomisini olumsuz yönde büyük ölçüde etkileyebileceğini belirterek, grev gerçekleşmesi halinde gazete kağıdı yokluğu çekilmesinin bile sözkonusu olacağını söyledi.

MESS Başkanı sendikaların taleplerinin çok aşırı olduğunu öne sürdü

● Kıdem tazminatlarının işverenlere çok ağır yükler getirdiğini söyleyen MESS Genel Başkanı, enflasyonun sebebinin işçi ücretleri olduğunu öne sürdü

İşsizlik ve İstihdam Sorunları seminerinde konuşan işveren temsilcileri işçi ücretlerindeki artışların durdurulmasını istediler.

İSTANBUL (ÖZEL)
MESS Genel Başkanı Turgut Özal, Türkiye'de sürmekte olan hızlı enflasyonun nedeninin işçi ücretleri olduğunu ileri sürerek, ''Sendikaların taleplerinin çok aşırı olduğunu'' söyledi. Özal ayrıca kıdem tazminatlarının işverenlere çok ağır yükler getirdiğini de iddia etti.

Ekonomik ve Sosyal Etüdler Konferans Heyeti tarafından düzenlenen ''Türkiye'de İstihdam ve İşsizlik Sorunları'' konulu 3 günlük seminerin son günü düzenlenen panelde konuşan MESS Başkanı Turgut Özal, Türkiye'de ciddi işsizlik baskısı olduğunu belirterek, özellikle son 2 yılda sanayideki tıkanıklık ve gerileme yüzünden bu baskının git gide arttığını söyledi. Sadece metal işkolundaki tensikat ve düşük üretim yüzünden istihdamın 2 yılda yüzde 20-30 oranında azaldığını belirten Özal, ''Esas olan kalkınmadır. İnsan gücü iyi planlanırsa işsizlik azalır'' dedi. Özal köyden kente akının önlenmesi için tarımda makinalaşmanın yanısıra gelir getiren diğer iş alanlarının açılabileceğini söyledi.

İşçilerin köyle bağlarının kopmamış olmasının işsizlik baskısını azaltan bir faktör olduğunu belirten Özal, işçiler arasında sosyal dayanışmanın çok güçlü olduğunu kaydetti. Özal işsiz bir ferde ailesinin 6 ay 1 yıl baktığını belirterek grevlerde sendika para vermiyor, fakat işçi ailesinden ve çevresinden geçiniyor'' dedi.

MESS Genel Başkanı Turgut Özal işçi ücretlerinden de şikayet ettiği konuşmasında, sendikaların taleplerinin çok aşırı olduğunu, bu gidişle gelecekte enflasyonun, işçi ücretleri yüzünden yüzde 150'yi bulacağını ve işsizliğin artacağını iddia etti.

Özal, kıdem tazminatlarının işverenlere çok ağır yükler getirdiğini de öne sürerek, kıdem tazminatı tutarının kamu kesiminde 500 milyar, özel kesimde ise 150 milyar liraya ulaştığını belirtti.

Panelde konuşanlardan Prof. Dr. Kemal Oğuzman ise kıdem tazminatlarının sınırlandırılmasını isteyerek, bu yasanın istihdamı olumsuz yönde etkilediğini öne sürdü. Oğuzman, işverenler üzerindeki kıdem tazminatı yükünü hafifletmek için yeni yasalar çıkarılması gerektiğini belirtti.

Panele katılan konuşmacılardan Prof. Dr. Baran Tuncer ise işsizliğin önemli, yapısal ve sürekli bir sorun olduğunu fakat bugüne dek izlenen ekonomik politikaların işsizlik sorununu gözardı ettiğini söyledi. Baran, Türkiye'deki nüfus politikasının, sanayileşme stratejisinin, dış ticaret rejiminin değiştirilmesini istediği konuşmasında işgücü kullanımının özendirilmesi gerektiğini belirtti. Prof. Tuncer ayrıca gelişmekte olan ülkelerin bu arada Türkiye'nin ekonomik büyümeyi esas aldığını, bunun sonucunda teknoloji ve sermayeye yönelerek varolan işgücünü değerlendiremediğini söyledi.

Kocaeli Bölgesinde grevler yayılıyor

Şahin Motor işçileri grevi başarıyla sürdürüyor

4 İşyerinde 2000 Otomobil-İş üyesi grevde

GEBZE(ÖZEL)
Gebze - Bayramoğlu'nda kurulu Şahin Motor Fabrikasında Otomobil-İş Sendikası tarafından başlatılan grev 5. gününe girdi. Şahin Motor Fabrikasında haziran ayından itibaren sürdürülen toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşmazlık çıkması üzerine fabrikada çalışan 150 işçi 7 Kasım 1979 günü greve başladılar.

Greve yol açan uyuşmazlık konularının daha çok sosyal haklar ve işgüvenliği maddelerinde yoğunlaştığı bildiriliyor.

Otomobil-İş Sendikası Örgütlenme Sekreteri Mehmet Aras tarafından yapılan açıklamada Gazal, Makina Takım ve Akkardan fabrikalarından sonra Şahin Motor'da da greve çıkıldığı ve böylece Otomobil-İş'in Kocaeli bölgesinde uyguladığı grev sayısının dörde yükseldiği bildiriliyor. Bu fabrikalarda toplam 2 bini aşkın işçi çalışıyor.

TOE İŞÇİLERİ 4, SAAT LIK BİR DİRENİŞ YAPTI

Gebze-Çayırova'da kurulu bir OYAK kuruluşu olan ve Türkiye Otomobil-İş Sendikasına bağlı bulunan TOE A.Ş' inde 1200'e yakın işçi 9 Kasım 1979 günü 4,5 saat süren bir direniş yaptı.

İşveren işçilerin toplusözleşme farkları olan 53 bin T.L. ile Ekim 1979 ayına ait alacaklarının zamanında ödenmemesi nedeni ile işçiler Genel Müdürlüğü ve Muhasebe Müdürlüğünü bir süre işgal ettiler. Daha sonra Sendika Yöneticisi ve Örgütlenme Dairesi Başkanı Mehmet Aras'ın işverenden ücretlerin ödeneceğine dair söz alması üzerine işçiler direniş eylemine son verdiler.

TOE direnişi ile ilgili bir açıklama yapan Genel Örgütleme Dairesi Başkanı Mehmet Aras işçilerin bu haklı hareketini desteklediklerini bildirdi.

Genel-İş Ordu Şubesi Yönetim Kurulu görevden uzaklaştırıldı

ORDU (AA)
DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası Genel Merkezi sendikanın Ordu Şubesi Yönetim Kurulunu görevden uzaklaştırdı. Genel-İş Sendikası Merkez Şube Başkanı Hasan Gürsoy, üç günden beri Ordu'da çalışmalarda bulunduğu ve müteşebbis yönetim kurulunu oluşturduğu bildirilivor.

Alınan bilgilere göre Genel-İş Sendikası Genel Merkezi, Ordu şubesini şu sebeplerle görevden uzaklaştırmıştır:

''Bundan birkaç ay önce Ordu Belediyesinde başlatılan ve yasal olmadığı saptanan direniş sonrası, sendika-işveren belediye karşısında istediklerini elde edememiş ve bu arada 9 işçinin de görevine son verilmesine seyirci kalmıştır. Sendikanın Ordu şubesi Başkan Zeki Yaşar Tiryaki, Merkez Şube Başkanının üç günden bu yana Ordu'da çalışma yaptığını doğrulamış müteşebbis yönetim kurulu listesinin oluşturulduğunu, ancak görevden uzaklaştırma ile ilgili yazının henüz kendisine tebliği edilmediğini söyledi.

OLEYİS Inter-Continental işverenini yasalara uymamakla suçladı

● İşverenin otelin anahtarlarını İstanbul 6. Noterine teslim ettiği öğrenildı

İSTANBUL(THA)
OLEYİS Sendikası bir basın bildirisi yayınlayarak İntercontinental işverenini yasalara uymamakla suçladı.

OLEYİS'in yayınladığı bildiride şöyle deniyor: ''Grev uygulamasının sürdüğü bir işyerinde işverenin işyerini kapatması Yargıtay kararları ve yasalarca yasaklanmış olmasına karşın işveren, İntercontinental işyerini kapattığını ilan ederek tam bir yasa tanımazlık içine girmiştir.''

İstanbul 4. İş Mahkemesi 25 Ekim 1979 tarihinde verdiği kararla işyerinde grev-lokavt kapsamı dışında kalan işçilerin ücretlerinin ödeneceğine, işyerinin kapatılamayacağına karar vermiştir. Buna karşın Intercontinental ve Osmanlı Bankası, işveren olarak sorumluluklarını yerine getirmemektedirler. Asıl işveren Osmanlı Bankası binanın anahtarlarını kabullenmediği gibi İntercontinentta de başından atar gibi otel anahtarlarını İstanbul 6. Noterine teslim etmiştir.

Greve gittiğimiz tarihte İntercontinental ücret taleplerini karşılayamayacağını iddia ederek işyerini kapatmıştır. Oysa UluslararasıHakem'e başvurusunda kapatma gerekçesi olarak İstanbul ilinde süren Sıkıyönetimi göstermektedir.''

TRT-DER İstanbul Şubesi 3. Olağan Genel Kurulu yapıldı

Dernek Yönetim Kurulu eski başkanı Servet Serdaroğlu Yönetim Kurulu Raporunu okurken.

İSTANBUL (ÖZEL)
TRT-Der 3. Olağan Genel Kurulu dün Tabip Odası toplantı salonunda yapıldı. Kapalı yapılan oylama sonucu yeni Yönetim Kurulu seçildi.

Atatürk'ün anısı için yapılan bir dakikalık saygı duruşu ile başlayan Genel Kurul çalışmalarında, gündem gereği önce Yönetim Kurulu raporu okundu. Raporu okuyan Yönetim Kurulu Başkanı Servet Serdaroğlu, ''Olağanüstü bir dönemin kendine özgü yasaları ile görev yapmak zorunda olmamız dernek çalışmalarının çok başarılı olmasını engelledi '' dedi.

Daha sonra TRT-Der Merkez Yönetim Kurulu üyesi Yaşar Öztürk, dernek üyelerinden, Oktay Arayıcı, Alaattin Bahçekapılı, Hüseyin Tutal, Nesteren Karpacı, Hüseyin Kaymak konuştular. Konuşmacıların hemen tümü derneğin çalışmalarına olan eleştiri ve yeni seçilecek Yönetim Kuruluna önerilerini dile getirdiler. Özetle; memurlara grevli, toplusözleşmeli sendika hakkının tanınması, memurlara siyasetle uğraşma yasağının kaldırılması, TRT'nin haber yayıncılığında tarafsızlık ilkesine uyması, çeşitli siyasi parti ve gruplar karşısında dernek bağımsızlığının korunması, kreş ve doktor sorununun çözüme bağlanması, tüm TRT çalışanlarına basın kartı hakkının tanınması konularında talepler dile getirildi.

Daha sonra oylamaya geçildi. Bir talep üzerine kapalı olarak yapılan oylama sonucu seçilen yeni Yönetim Kurulu şu isimlerden oluşuyor.

Nail Ekici (Başkan), Yavuz Alptekin, Ahmet Çakır, Emel Uygur, Yusuf Kurçenli, Savaş Güvezne, Abdullah Baykal.

Kırıkhan'da karakol civarında otlayan koyunlara kaçak iddiasıyla elkonuldu

HATAY(ÖZEL)
Kırıkhan'ın Demirkonak köyünde Seyyar Jandarma Komutanlığında görevli Binbaşı Abdullah Demiral, 500 civarında koyuna kaçak iddiasıyla elkoydu. Koyunlar köye 500 metre, Suriye sınırına ise 3 kilometre uzaklıkta bulunan Bostanburnu mevkiinde bulunuyordu.

Koyunlarına el konulan köylülerin, Reşit Ulaş, Hüseyin Ariz, Bahri Geçmiş ve oğlu olduğu bildiriliyor.

Demirkonak köylüleri arazilerinin taşlık ve tarıma elverişli bulunmadığı için hayvancılıkla geçindikleri, 500 civarında koyun için beyannamelerinin bulunduğunu söylüyorlar. Koyunların boyunlarındaki çanların çıkarıldığını ileri süren köylüler, olayı açıkca gasp olarak nitelediler.

Binbaşı Abdullah Demiral'ın daha önce de Nusaybin'de yedi kişinin pusuya düşürülerek öldürülmesinden sorumlu olduğu ileri sürülmüştü.

Tartışmalı geçen Dernek Kongresinde delegeler toplu halde sonucu beklerken. (Fotoğraf: İsmail BÜYÜKBAŞ)

Alibeyköy Halk Otobüs Kamyon, Minibüs Şoförler Derneğinin Kongresi yapıldı

İSMAİL BÜYÜKBAŞ
Alibeyköy Halk Otobüs Kamyon Minibüs ve Şoförler Derneğinin dün Silahtar Hülya düğün salonunda yapılan Kongresinde AP yanlısı olarak bilinen Ahmet Çelebi listesinden Celal Kurt 109 oy alırken, CHP'nin desteklediği Rasim Kurt 81 oy alarak seçimi kaybetti.

Saat 12.00'de Divan Başkanı seçimiyle başlayan Kongre çalışma raporunun okunuşundan sonra tartışılmaya geçildi. Rapordan sonra söz alan Ahmet Çelebi, ''Bugüne kadar dernek yönetimi çalışmalarında partizanlık yaparak Şişhane Silahtar minibüs hattına ticari amaçla korsan vasıta yerleştirdiğini bunu da bugün Kongre dolayısıyla kaldırdığını'' belirtti.

Çelebi'den sonra söz alan Rasim Kurt konuşmasında ''Yönetim için söylenilen iddiaların asılsız olduğunu'' belirttikten sonra ''Tam tersine kendilerinin Alibeyköy Halk Otobüslerini Süleyman Demirel'in propagandasını yapmak için kullandıklarını'' belirtti.

Kongre kapalı oy kullanma usulüyle yapılan ve Celal Kurt'un 109 oy Rasim Kurt'un 81 oy aldığı seçimle son buldu.

Trakya'da 200 milyon liralık kaçak eşya ele geçirildi

Tekirdağ Emniyet Müdürlüğü yetkilileri ve MİT Trakya bölge görevlilerinin ortaklaşa yaptıkları operasyon sonucu iki TIR kamyonu ile 200 milyonluk kaçak eşyaya el kondu.

Almanya ile diğer bazı Avrupa devletlerinden yüklenen ve Irak, İran ve Suriye'ye götürüldüğü öne sürülen bazı eşyaların Türkiye'de boşaltıldığını tespit eden Tekirdağ Emniyet Müdürlüğü yetkilileri, bu arada Almanya'nın Köln şehrinden Nockemann firması tarafından yüklenen malların, Irak'a götürülmeyip Trakya'da bir depoya nakledildiğini öğrendiler.

Daha sonra Dereköy sınır kapısından giren K XX 266 plakalı, şoför Nafiz Özmutlu yönetimindeki TIR'ın içinde yapılan aramada, manifesto dışı milyonlarca liralık elektronik ve ev eşyaları ele geçirildi. Kolilerin üzerinde ayrıca İstanbul'da nerelere ve kimlere gönderileceklerine dair isim ve adresler bulunduğu görüldü. Polis yetkilileri ele geçirilen isim ve adresler konusunda bir açıklama yapmadılar. Bu arada TIR şoförü Özmutlu bu iş karşılığında para alacağını ve bu işi daha önce de yaptığını belirtti. Olayla ilgili soruşturma sürüyor.

Kayısı üretimi rekor düzeye ulaşıyor

HEKİMHAN (AA)
Bu sezon Hekimhan İlçesinde kayısı üretimi rekor düzeyde gerçekleşti ve 11 bin ton yaş kayısı elde edildi.

Ziraat Mühendisliği yetkilileri, Hekimhan dolayında dikili 160 bin kayısı ağacından elde edilen 11 bin ton ürünün kilosu 15-18 liradan alıcı bulduğunu söylediler.

Belçika Turizm Acentaları Birliği Genel Kurul çalışmalarını İstanbul'da yapıyor

İSTANBUL
Türkiye Seyahat Acentaları Birliği UPOV, tarafından organize edilen Belçika Seyahat Acentaları Birliği'nin 14. Genel Kurul çalışmaları dün Charlton otelinde başladı.

14. Belçika Turizm Acentaları Genel Kurul çalışmalarının dünkü bölümünde Türk Turizm Acentaları ile Belçika Turizm Acentaları temsilcileri tanıştırıldı. Toplantıda bir açış konuşması yapan Türkiye Seyahat Acentaları sözcüsü, örgütün en önemli toplantısı için Türkiye'yi seçmesinin, Türkiye ile Belçika arasındaki turizm alışverişi açısından çok yararlı olacağını belirterek ''Belçika'dan Türkiye'ye gelen turist sayısında 1977'den bu yana yüzde 10-15 arasında bir düşüş vardır. Kongre dolayısıyla ülkemize gelen 260 Belçikalı misafirin yapacakları temas ve inceleme seyahati sonucunda turist adedinde önemli bir artış bekliyoruz'' dedi.

UPOV Genel Kurul çalışmaları bugün Charlton otelinde devam edecek, yarın gece Turizm ve Tanıtma Bakanlığınca yabancı delegeler onuruna Sait Halim Paşa yalısında bir kokteyl verilecek. Genel Kurul çalışmalarına katılan delegelerin bir bölümü çarşamba günü Türkiye'den ayrılacak, Türkiye'de kalan 52 delege ise 14-18 Kasım tarihleri arasında İzmir ve Kuşadasını gezecek.

THY İstanbul-Cidde seferleri başladı

İSTANBUL (AA)
Türk Hava Yollarının İstanbul-Cidde tarifeli uçak seferleri dün başladı ve THY'nin Boeing 727 tipi ''Adana'' adlı uçağı ilk seferinde 114 yolcu ile İstanbul'dan Cidde'ye gitti.

THY yetkilileri İstanbul'dan Cidde'ye haftada bir pazar günleri yapılacak tarifeli uçak seferlerinin ayrıca Ankara bağlantılı olacağını bildirdiler.

Cidde'den İstanbul'a dönüş ise pazartesi günleri yine tek sefer olarak yapılacak.

Biçki-dikiş kurslarında genç kızlar "Ev idaresi"ni de öğreniyor

Antep Merkez Atatürk Okulunda açılan biçki-dikiş kursu öğrencileri öğretmenleriyle birlikte görülüyor.

ADANA (AA)
Halk Eğitim Merkezi tarafından açılan Biçki-Dikiş ve Nakış kurslarında genç kızlar hem sanat öğreniyor, hem de çeyiz hazırlıyorlar.

Yetkililer, Çukurova illerinde 200'e yakın biçki, dikiş, nakış öğretiminin yanısıra ev idaresi konusunda da bilgi verildiğini söylediler. Ayrıca genç kızların 8 aylık kurs süresinde çeyizlerinin bir kısmını da hazırladıklarını ifade ettiler.

Oğlunun ölüm haberini alan anne "oğlumu isterim" diye baygınlık geçirirken.
Fotoğraf: AYDINLIK

SAHTE SOLCU, İSTEDİĞİ KIZI VERMEYEN AMCASINI ÖLDÜRDÜ

İSTANBUL (ÖZEL)

İstanbul'un Zeytinburnu semtindeki bir kahvehanede otururken öldürülen İmam Haydar Demirel'in katilinin Ali Atma isimli sahte solcu olduğu belirlendi.

Kendileriyle görüştüğümüz İmam Demirel'in yakınları Ali Atma'nın daha önce ailelerinden kız istediğini ancak olumlu yanıt alamayınca çeşitli kereler aile fertlerini tehdit ettiğini söylediler.

Zeytinburnu Beştelsizler'deki Şeref Kıraathanesinde silahlı üç kişinin saldırısına uğrayarak öldürülen İmam Demirel'in Üçüncü Ordu Komutanlığı'nın Erzincan Ulaştırma Destek Bölüğünde askerlik yapmakta olduğu ve olay sırasında İstanbul'da izinli olarak bulunduğu öğrenildi.

İmam Demirel'in vurulduğu sırada kahvede oyun oynadığı arkadaşlarının ifadeleri üzerine katilin Ali Atma olduğu belirlenerek güvenlik kuvvetlerince aranmasına başlandı. Katilin PİM üyesi olduğu ancak son zamanlarda "Devrimci Halkın Yolu" denilen grup ile de ilişki içinde olduğu belirlendi.

İmam Haydar Demirel izinli olarak geldiği İstanbul'da öldürüldü.
(Fotoğraf: AYDINLIK)

Giresun ve Kars'ta 2 kişi öldürüldü

HABER MERKEZİ

Giresun Endüstri Meslek Lisesi civarında iki komandonun açtıkları ateş sonucunda Fiskobirlikte işçi olarak çalışan Mustafa Kemal Durmuş öldü, lise son sınıf öğrencisi Mehmet Nur ise bacağından hafif şekilde yaralandı. Olayla ilgili olarak sağ görüşlü oldukları belirtilen üç kişi gözaltına alındı.

Kars'ta

Kars'ın Yenimahalle Şehitler mezarlığı yakınında önceki gece saat 20.00 sıralarında yolda yürümekte olan Cavit Sevgin ile Mehmet Sevgin kimliği belirlenemeyen 6-7 kişinin silahlı saldırısına uğradılar. saldırganlar tarafından yere yatırılarak üzerlerine ateş açılan gençlerden Cavit Sevgin olay yerinde öldü, Mehmet Sevgin ise ağır şekilde yaralandı. Yaralı, Kars Devlet Hastanesinde tedavi altına alındı.

Çinçinbağları'nda bir kişi ağır yaralandı

Ankara'nın Çinçinbağları semtinde Çeşmealtı yakınlarında evine gitmekte olan Mehmet Ali Balta'ya tabancayla ateş edildi. Açılan ateş sonucu ağır yaralanan Balta, hastanede tedavi altına alındı.

Antalya'da

Antalya'nın şehirmezarlığı civarında görevli polis memuru Nehaş Meran'a önceki gece saat 23.00 sıralarında yaylım ateşi açıldı. Açılan ateş sonucu Meran ağır yaralandı.

AP hükümeti kurulunca

Mobil ve BP'nin ATAŞ'taki hisseleri satın alınacak

● Shell ve Marmara Petrol Şirketlerinin hisseleri bu aşamada satın alınmayacak.

ANKARA (THA)

Önümüzdeki günlerde kurulacak olan AP azınlık hükümetinin ilk işlerinden birinin, ATAŞ Rafinerisindeki Mobil ve BP hisselerinin Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı tarafından satın alınmasını sağlamak olacağı öne sürüldü.

Ecevit hükümeti döneminde, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından Mobil ile yürütülen görüşmelerin sonuçlandırılamadığını belirten AP yetkilileri, hisselerin satın alınması konusunda adı geçen bakanlıkla, Maliye Bakanlığının anlaşamadıklarını, bu yüzden rafinerinin tam kapasite ile çalışmasının engellendiğini öne sürdüler.

Öte yandan, toplam hisseleri yüzde 68 olan iki yabancı şirketin, hisselerinin TPAO tarafından satın alınabilmesi için bir ABD bankasının 150 milyon dolar kredi önerdiği öğrenildi.

İlgili çevreler, yabancı şirketlerin paylarının TPAO'ya devredilmesinden sonra, rafinerinin kapasitesinin yapılacak ufak bazı değişikliklerle 5 milyon tondan, 8 milyon tona çıkartılacağını belirtiyorlar.

Ayrıca, rafinerinin diğer ortakları Shell ve Marmara Petrol Şirketlerinin hisselerinin bu aşamada satın alınmayacağı, ancak bu şirketlerin paylarını satmak istedikleri takdirde, kendileri ile görüşüleceği belirtildi.

Tes-İş Genel Başkanı Orhan Erçelik:

"KÖMÜRÜ VE SUYU HOVARDACA KULLANANLAR, İŞGÜCÜNDEN ŞİKAYET EDEMEZ"

- Erçelik, işçilerin memurlaştırılması ve dayanışma aidatı sorunlarının yeni hükümetin gündemine geleceğini umduğunu söyledi
- DSİ ve TEK'in 1978 Yılı İcra Programının ancak yüzde 21'ini uygulayabildiği belirtiliyor

BURSA (THA)

Marmara Tes-İş Sendikasının dün yapılan Olağanüstü Genel Kurulunda konuşan Tes-İş Federasyonu Genel Başkanı ve Türk-İş Teşkilatlandırma Genel Sekreteri Orhan Erçelik "Enerji darboğazından kurtulmanın yolu üretimde ve yatırımda yeni açıklar vermekle sağlanamaz" dedi.

1978 yılında DSİ ile TEK'in icra programı uygulamasında ancak yüzde 21 başarı sağladığını ve yüzde 79'luk bir üretim açığı olduğunu belirten Erçelik "Linyit Termik Santrallerinde kömür naklettirmeyen ve barajlardaki suyu hovardaca kullananların işgücünden şikayetçi olamayacaklarını" söyledi.

Sosyal, ekonomik ve siyasi sorunlara da değinen Erçelik şunları söyledi:

"Sosyal yapımız fevkalade bunalımlı, ekonomik yapımız kritik siyasal yapımız da darboğazlar içindedir. Böyle bir dönemde örgütlenmiş işçilere ve sendikalara çok büyük sorumluluklar düşmektedir. Ekonomik darboğazdan kurtulmada en önemli hareket noktası enerji sektörünün kalkınmaya ve gelişmeye olumsuz etkilerini hep birlikte yaşadığımız darboğazlardan kurtarılması teşkil eder. O halde enerji sektöründe çalışma barışını sağlıklı tutmak mecburiyetindeyiz."

Daha sonra iki önemli sorunla karşı karşıya olduklarını belirten Erçelik bunlardan birincisinin enerji işkolunda işçilerin memurlaştırılması girişimi, ikincisinin de işçilerin örgütlenmesinde baltalayıcı bir rol oynayan dayanışma aidatı uygulaması olduğunu belirtti. Her iki sorunu da yeni hükümetin gündeme alacağını umduğunu söyledi.

Erçelik Dok-Gemi İş Sendikası Başkanının öldürülmesine de değinerek bütün bölücü çabalara rağmen Türk işçi hareketi anarşinin içine çekilemeyecektir" dedi.

açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Bir başka açık oturum

10 Kasım günü bir başka açık oturum izledik.

Ankara Halk Tiyatrosu Kültür Merkezi tarafından düzenlenen "Atatürk'ün Bugünkü Önemi" konulu açık oturumu.

Son zamanlarda izlediğimiz tartışmalardan, CHP Kurultayındakilere de, TV'deki "siyasal gelişmeler" açık oturumuna da benzemiyordu.

CHP Kurultayına oranla çok geniş bir hoşgörü ve demokrasi ortamı vardı.

Turan Güneş, Emre Kongar ve Doğu Perinçek'den oluşan konuşmacılar toplantının sonunda özellikle bunun altını çizdiler.

Başka bir deyişle, "seyirciler, konuşmacılardan iyi not aldı" Oysa böyle toplantılarda adet, seyircilerin konuşmacılara not vermesidir. Bu toplantıda konuşmacıların seyircilere not vermesi bir anlamda tartışma ortamının ortadan kaldırılmasının belirtilmesiydi. Böyle olgun bir hava içinde insanların fikirlerini ortaya koyup tartışmasına duyulan özlemi anlatıyordu.

Türkiye'de fikir tartışması öyle koyu bir taassubun ve zorbalığın sansürü altına girmişti ki, bir Emre Kongar konuşmasının sonunda, salonda gördüğü hoşgörüyü övüyordu.

Bir Turan Güneş, seyircilere teşekkür ediyordu. CHP Kurultayında kendisine çekilen "yuh" lardan sonra, burada aldığı alkışlarla durumu 1-1 yaptığını söylüyordu.

Bir Doğu Perinçek bu toplantının, 1960'lı yıllardaki fikir özgürlüğü ortamına dönüşün müjdecisi olmasını diliyordu.

Aslında konuşmacılar arasında birçok fikir ayrılıkları vardı. Birbirlerinin sözlerini, fikirlerini zaman zaman "sert" sayılabilecek biçimde eleştiriyorlardı. Ama eleştirilen fikrin taraftarları eleştirene "yuh" çekmiyor, kafasını gözünü yarmaya kalkışmıyordu. Aksine eleştiriyi alkışla karşılıyordu.

Konuşmacıların Atatürk'ün bağımsızlık tutkusu ve gerçekçiliği üzerinde birleştiği konuşmaları Aydınlık gazetesinde tam metin yayınlanacağı için ben burada ayrıntılarına girmeyeceğim.

Ama yine de fikir tartışmasının olgunluğu, eleştiriler ve buna karşı tavırlar açısından biriki noktaya değinmek istiyorum.

Doğu Perinçek, Atatürk'ün fikirlerini cesaretle ortaya koyduğunu, kafasına çürük yumurta ya da domates atılacak diye doğru bildiğini söylemekten çekinmediğini belirtirken, aynı zamanda bugünkü CHP içinde gerçekleri gördüğü halde eleştiri görevini yerine getirmeyenleri de eleştirmiş oluyordu. Yine Turan Güneş'i İstiklal Marşına saygısızlık olayını kınamamakla eleştiriyordu.

Turan Güneş bu eleştirileri kabul etti. "O sıralarda ne gibi karışık işlerle uğraştığımı biliyorsunuz" dedi. Yuhalanmaktan çekinmekle ilgili olarak, "Kurultayda söylemediklerimi burada söylüyorum" diye söze başlaması ilginçti. "Reddi miras" olayı ile ilgili olarak, aslında ortanın solu hareketinin toprak ağası kalıntısı gerici mirasın reddi olduğunu savundu. CHP'nin solculuğunu eleştirdi. Bunun "hayalci" olduğunu söyledi. CHP'nin dışındaki solu da gerçekçi olmamakla eleştirdi.

Emre Kongar Doğu Perinçek'in bazı gruplara "sahte solcu" demesini Atatürk'ün geniş cepheciliğine uymayan bir tavır olarak eleştirdi. Bir de Perinçek'in Amerika dururken Rusya ve Brejnev'e fazlaca çattığını söyledi.

Perinçek, geniş cepheciliğin ve devrimciliğin halkla birleşmek olduğunu söyledi. İstiklal Marşına saygısızlık yapan üç-beş kişi ile birleşenin halkla birleşemeyeceğini söyledi. Bugün en fazla sansürün Sovyetler Birliği aleyhinde söylenecek sözler üzerinde uygulandığını anlattı. Dünyanın neresinde olduğumuzun, Sovyetler Birliği'nden gelen tehdidin tartışılmasından korkulduğunu belirterek, "belki de en kalın at gözlükleri bu konuda takılmıştır" dedi.

Turan Güneş bu tartışmaya, detantın palavra olduğunu söyleyerek katıldı. Dünyada ve bölgemizde Amerika ve Sovyet Rusya'nın boğuşma içinde olduğunu söyledi ve bu tabloyu şu espri ile tamamladı: "Bizi bu kadar kıskaca aldıktan sonra, Sovyetler Birliği sevgisinden bile bizi kucaklayacak olsa boğacak"

Neyi tartışıp neyi tartışmayacağımıza yine bizim karar vermemizin de bağımsızlık gereği olduğunu söyleyen Turan hoca, Sovyetler Birliği'nin tartışılması konusundaki görüşünü ise şu deyimle özetledi,

"Anamın oynası değil, babamın yoldaşı değil, niye tartışmayacak mışım?"

Türk-İş: Terör odaklarına bu son ihtarımızdır

İSTANBUL (AA)

Dok-Gemi İş Sendikası Genel Başkanı Aslan Sivri'nin öldürülmesi olayıyla ilgili olarak Türk-İş Yönetim Kurulu tarafından yayınlanan bildiride can ve mal güvenliğini sağlayıcı yasal önlemlerin bir an önce alınması istendi ve "Terör odaklarına bu son ihtarımızdır" denildi.

Aynı zamanda Türk-İş Yönetim Kurulu üyesi de olan Aslan Sivri'nin öldürülmesi üzerine İstanbul'da olağanüstü toplanan Türk-İş Yönetim Kurulunun bildirisinde özetle şöyle denildi:

"Yüce meclisimizin parti ve çıkar hesaplarını bir tarafa bırakarak, yurttaşlarımızın can ve mal güvenliğini sağlamaları zamanı gelmiş ve kanımızca geçmiştir.

"Kararlılıkla bir kez daha belirtmeliyiz. ki artık bu olaylara seyirci kalınamaz. kalınmamalıdı. Terör odaklarına son ihtarımızdır. eğer ihkakı hak gibi bir durum ortaya çıkarsa büyük milletimizin bölünmez bir parçası olan Türk-İş topluluğunun anarşi kaynaklarını nasıl mahvedeceği açıkça görülür. Bıçak kemiğe dayanmıştır. Sabrımız taşmak üzeredir. Tüm ilgilileri son defa uyarıyoruz camiamızın büyük milletimizin verdiği şehitler yeter."

Bildiride daha sonra, Batı ülkelerinde anarşiye karşı bütün partilerin birleşebildiğine dikkat çekilerek, "Batı ülkelerinde tüm siyasi partilerin anarşi konusunda tam bir vatanseverlikle hareket ettiklerini, dayanışma ve işbirliğini hiç bir çıkar hesabı gözetmeden sürdürdüklerini hatırlatmakta yarar görmekteyiz." deniyor.

Resimde AÖS Öğrenci Sitesinde Dev-Solcuların saldırısına uğrayan Süleyman Kılıç adlı genç görülüyor. (Foto: AYDINLIK)

AÖS yurdunda Dev-Solcular bir DGB üyesine öldürmek kastıyla saldırdılar

İSTANBUL (ÖZEL)

Atatürk Öğrenci Sitesi Yurdunda kalmakta olan Süleyman Kılıç adlı DGB üyesi Dev-Solcuların silahlı saldırısına uğradı. Önceki gece geç saatlerde meydana gelen olayda Dev-Solcular Süleyman Kılıç'ın başına ateş ettilerse de Kılıç bu saldırıdan tesadüf eseri yara almadan kurtuldu.

Olaydan sonra kendisiyle görüştüğümüz Süleyman Kılıç olayla ilgili olarak şunları anlattı:

"Yurt, çeşitli sahte solcu gruplar tarafından parsellenmiş durumda. Bunlar kendi görüşlerini paylaşmayan öğrencilere karşı zorbalık uyguluyorlar. Ben DGB üyesi olduğum için yurt kantinine Dev-Solcular tarafından alınmıyorum. Bundan önce de birkaç kez tehdit edildim ve elimdeki Aydınlık gazetesi yırtıldı. Benimle dolaşan öğrenciler de bu kişiler tarafından çeşitli defalar tehdit edildi.

"Önceki gece saat 11.30 sıralarında bir gürültüyle uyandım. Biraz sonra kalmakta olduğum odaya giren üç Dev-Solcudan birisi tabancasını başıma doğru ateşledi kendimi yana atarak kurtardım daha sonra koridora çıktım. Burada üzerime saldıran sahte solcular beni dövdüler. Benim bağırıp çağırmam üzerine de toplanan öğrencilerin olayı duymaması için ağzımı kapatıp beni bir odaya soktular. Saldırganlar yurda dışardan girmişti. İçerdeki Dev-Sol yanlıları ise olaydan haberdar değillermiş gibi görünüyorlardı. Sabaha kadar başımda bekleyerek benim olayı çevreye duyurmamı ve gerekli yerlere şikayette bulunmamı önlediler."

Saldırı sonucunda başından, yüzünden ve vücudunun çeşitli yerlerinden yaralanan DGB üyesi genç, daha sonra yurtta güvenlik önlemlerinin alabildiğine az olduğunu, polislerin sadece yurdun giriş kapısında arama yaptıklarını, oysa yurdun çevresindeki her yerden içeriye kolayca girilebildiğini belirtti. Daha önce de can güvenliği olmadığı için okul idaresine başvuran Kılıç, yapılan başvurunun hiç bir işe yaramadığını ve idarenin de olabilecek olaylar karşısında etkisiz kaldığını söyledi. Kılıç Atatürk Öğrenci Sitesindeki her görüşten öğrencinin rahatça barınabileceği ve fikirlerini söyleyebileceği bir ortamın yaratılması için yurt idaresinin ve güvenlik görevlilerinin gereken önlemleri en kısa zamanda almasını aksi takdirde olabilecek olaylarda kendilerinin de büyük sorumluluk taşıyacağını sözlerine ekledi.

Şimdiye kadar katliam suçuyla yargılanan 8 sanık idam cezasıyla cezalandırıldı

ANKARA (AA)

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemeleri "katliam" suçuyla yargılanan 78 sanıktan sekizini idam 10'unu ömür boyu hapis cezasına çarptırdı. 43 sanık hakkında da toplam 414 yıl 3 ay 20 gün ağır hapis cezası verildi. 187 kişi ise beraat etti.

AA muhabirinin edindiği bilgiye göre Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemeleri katliam suçlarıyla açılan davalardan 20'sini sonuçlandırdı.

Askeri Mahkemelerden ilk çıkan idam cezası Ankara Savcı Yardımcısı Doğan Öz'ü öldürmekten sanık komando İbrahim Çiftçi hakkında verildi. İdam cezasına çarptırılan diğer sanıklar ise, komando Fikri Arıkan, Kemal Özdemir, Eyüp Özmen, İsa Armağan, Mustafa Pehlivanoğlu ile Necdet Adalı ve Kemal Ergin'dir.

Perinçek: "Bütün öğrenciler can korkusu duymaksızın okullarına gidebilmelidir"

ANKARA (ÖZEL)

Yeni öğrenim dönemi başlarken üniversite rektörlerine çalışmalarında başarılar dileyen Türkiye İşçi Köylü Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek, mesajında, şu görüşlere yer verdi:

"Yeni öğrenim döneminde hangi düşünceden olursa olsun bütün öğrencilerin, can korkusu duymaksızın okullarına serbestçe gidip gelebilmesi ve fikirlerini özgürce açıklayabilmesi, her türlü baskı ve zorbalığın önlenmesi ve öğrenimin sürekli kılınması yolundaki çalışmalarında başarılar diler, saygılar sunarım."

Konya Edebiyat Fakültesinde iki bölüm kaldırıldı

KONYA (THA)

Konya Selçuk Üniversitesi'ne bağlı Edebiyat Fakültesi'nde Arap-Fars Dilleri ve Edebiyatları ile Psikoloji ve Sosyoloji bölümleri kaldırıldı.

Bu bölümlerin kaldırılma kararı, fakülte yönetim kurulunda öğretim üyesi sıkıntısı nedeniyle alındı.

Bu bölümlere alınan öğrencilerin başka bölümlere aktarılacağı öğrenildi.

FAO RAPORU:

Dünya açlık tehlikesiyle karşı karşıya

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Dünyada gıda maddesi üretimi önemli ölçüde artırılmazsa, gelecek 20 yıl içinde insanlığın büyük bir açlık tehlikesi ile karşı karşıya kalacağı bildirildi.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Başkanı Edouard Saouma, örgütün Roma'da başlayan 20. Konferansının açılışında yaptığı konuşmada, 30 yılı aşkın bir süredir devam eden uluslararası işbirliğine rağmen, gıda sorununun henüz çözülmediğine dikkati çekti.

Konferansa bir rapor sunan Edouard Saouma, yoksul ülkelerin gıda maddeleri üretiminde büyük ölçüde petrol, teknoloji ve zaman ihtiyaçları olduğunu belirterek, bu ülkelerin giderek gelişmiş ülkelere daha bağımlı duruma geleceklerini öne sürdü.

Örgütün gelişmiş ülkelerin yoksul ülkelere yılda en az 10 milyon tonluk gıda yardımı yapmaları için çaba harcayacağını kaydeden Saouma, bu ülkelerden gıda maddeleri üretimini artırmalarını isteyeceklerini de belirtti.

Dünyanın gelecek 20 yıl içinde karşı karşıya kalabileceği açlık tehlikesinin önlenmesi için gerekli maddi manevi çözüm yollarının var olduğuna inandığını da belirten Saouma, bunun bir iyiniyet ve istek sorunu olduğunu savundu.

Çeşitli ülkelerden yaklaşık 100 tarım bakanının katıldığı ve üç hafta sürecek olan FAO toplantısında, beslenme güvenliğinin güçlendirilmesi ve örgütün bütçesinin artırılması konuları ele alınacak.

Üniversite kapısında!

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesine bağlı Adalet Meslek Yüksek Okulu ön kayıtla öğrenci alacak

Universite ve yüksek okulların bir bölümünde ÜSS sonuçlarına göre, ön ve kesin kayıt işlemleri sürüyor.

ANKARA

Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisine bağlı Maliye Fakültesi ile İstatistik ve Temel Bilimler Fakültesine kesin kayıt için istenen puanlar düşürüldü.

Ankara İTİA Başkanlığından yapılan açıklamaya göre daha önce ön kayıt yaptıran adaylardan, bu fakültelere kesin kayıt için istenen puanlar şöyle;

Maliye Fakültesi

– Mali Ekonomi Bölümü, 440.838 ile 441.821 arası fen,

– Maliye ve Planlama Bölümü, 439.884 ile 441.225 arası fen,

– Mali Hukuk Bölümü, 447.824 ile 451.827 arası toplam.

İstatistik ve Temel Bilimler Fakültesi, 439.504 ile441.837 arası fen.

Açıklanan bu puanlara sahip olan ve daha önce de ön kayıt yaptıran adayların kesin kayıt işlemlerine başlandı. Ankara İTİA Beşevler'deki Merkez binasında yürütülen kesin kayıt işlemleri 23 Kasım'da sona erecek.

ELAZIĞ

Elazığ Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisinde de kesin kayıt hakkı elde edenlerin kayıtları 12 Kasım Pazartesi günü sonuna kadar sürüyor.

İSTANBUL

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesine bağlı Adalet Meslek Yüksek Okuluna da ön kayıtla öğrenci alınacak.

Okul Müdürlüğünden verilen bilgiye göre, 400 ya da daha yüksek toplam puan alan adayların başlayan kayıt işlemleri 16 Kasıma kadar sürecek.

Adalet Meslek Yüksek Okulu için ön kayıt işlemleri İÜ Merkez binasındaki Öğrenci Bürosunda yürütülecek. Posta ile kayıt kabul edilmiyor.

Gazi Eğitim Enstitüsü, İDMMA ve AİTİA'ya bağlı Eczacılık Fakültesinde yeni öğretim yılı bugün başlıyor

ANKARA (AA)

Ankara Gazi Eğitim Enstitüsünde 1979-80 öğretim yılı dersleri bugün başlayacak. Gazi Eğitim Enstitüsünde yeni öğretim yılında da hızlandırılmış eğitim uygulanacak.

Bu ders yılında Enstitüde gece öğretimi yapılmayacak. Gündüz ikili öğretim yapılacak olan enstitüde derslere birinci grup saat 8.30'da ikinci grup ise saat 13.00'de başlayacak.

Ankara Gazi Eğitim Enstitüsünde hızlandırılmış eğitim programı şubat ayında tamamlanarak mart ayı içinde de sınavlar yapılacak. Enstitünün tüm sınıflarında 1979-80 ders yılında süreli öğretim uygulanmaya başlanacak.

İDMMA VE İTİA ECZACILIK FAKÜLTESİ

Öte yandan İstanbul Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisinin tüm fakültelerinde de yeni ders yılı bugün başlayacak.

Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisine bağlı Eczacılık Fakültesinde de yeni öğretim yılı bugün başlıyor.

Atatürk Eğitim Enstitüsü 26 Kasımda açılacak

İSTANBUL (ÖZEL)

İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsünün açılışı ertelendi.

Daha önce yapılan açıklamaya göre, Atatürk Eğitim Enstitüsü bugün açılacaktı. Ancak Sıkıyönetim yetkilileriyle yapılan toplantıdan sonra Enstitünün açılışı 26 Kasım Pazartesi gününe ertelendi.

TÜMÖD'ün düzenlediği "Yüksek Öğrenim Sorunları Sempozyumu" bugün başlıyor

ANKARA (ÖZEL)

Tüm Öğretim Üyeleri Derneğince düzenlenen "Yüksek Öğrenim Sorunları" sempozyumu bugün başlıyor.

Üç gün sürecek olan sempozyumun ilk gününde TÜMÖD Genel Başkanı Doç. Dr. Türker Alkan'ın açış konuşmasından sonra Prof. Nuri Karacan'ın yöneteceği birinci oturum başlayacak. Doç. Dr. İlhan Tekeli tarafından sunulacak olan "Cumhuriyet Öncesi Dönemde Yüksek Öğrenim ve Siyaset" konulu bildiri, Doç. Dr. İlber Ortaylı ve Doç. Dr. Sina Akşin tarafından tartışılacak.

Tevfik Çavdar tarafından sunulan "Cumhuriyet Döneminde Siyasi İktidar-Üniversite Haberleri" konulu bildiri de Nabi Dinçer ve Prof. Nusret Hızır tarafından tartışılacak.

İlk günün ikinci oturumunu Prof. Dr. Cahit Talas yönetecek.

BASINDAN SEÇMELER

GÜNAYDIN — Nuri Eren: "NATO ile Çin'in ilişkileri, Türkiye'nin çıkarlarına uygundur"

Günaydın gazetesinin dünkü "Bir Konu Bir Görüş" köşesinde emekli Büyükelçi Nuri Eren "NATO ile Çin'in İlişkileri Türkiye'nin Çıkarlarına Uygundur" başlıklı yazısında Çin Halk Cumhuriyeti Başbakanı Hua Guofeng'in son Avrupa gezisini değerlendiriyor.

Nuri Eren, Hua'nın 3 bin yıllık geleneği bozan ve yurt dışına geziye çıkan ilk Çin lideri olduğunu vurgulayarak, Çin'in dış ilişkilerinde şu üç hedefi belirlediğini söylüyor:

"Birincisi Rusya'ya karşı hem diplomatik, hem de askeri savunmayı güçlendirmektir.

"İkincisi, ekonomik gelişmeyi sağlayacak teknolojik ve finansal olanakları geliştirmektir.

"Üçüncüsü, orta ve küçük devletler arasında her türlü dayanışmayı kuvvetlendirmek ve Birleşmiş Milletler Evrensel Afrika Devletleri Örgütü, Latin Amerika Devletleri Örgütü gibi bölgesel ve Bolksuzlar, Yetmişyediler gibi fonksiyonel topluluklarla birlik olarak Rusya'nın ve Amerika'nın ezici gücüne karşı bir barış cephesi oluşturmaktır."

Nuri Eren, Rusya'ya karşı savunmada Çin'in Amerika'dan çok Avrupa'ya dayanmayı geçerli bulduğunu, Pekin'in Washington'u Moskova karşısında zayıf saydığını söylüyor. Bunun için konvansiyonel silahlarla Rusya'ya karşı koyabilecek bir NATO'nun Çin için çok önemli olduğunu belirten Eren, aynı zamanda Rusya'nın Avrupa'ya saldırısına karşı da güçlü bir Çin'in önemini vurguluyor. Avrupa'nın da Çin'le ilişkileri geliştirme konusunda eski tutukluğunu bıraktığını söyleyen Nuri Eren, bu gelişmenin Türkiye için de yararlı olduğunu belirtiyor.

"Çin'e askeri güçte dengeyi gerçekleştirme olanağını veren gelişme Türkiye'nin savunmasına da katkıdır" diyen Nuri Eren, yazısına şöyle son veriyor:

"Türk dış politikası, Türk-Çin ilişkilerinde büyük Çin devlet adamının önerdiği evrensel jeo-stratejik kavrama yükselememiştir. Çin'le ilişkilerimiz özlü stratejik menfaatlerimizin kapsamı dışında kalmıştır. Ne bize ne de Çin'e özlü çıkar sağlamayan kısıntılar içinde sürüklenmektedir."

"Kökler" ve Amerikan toplumundaki yankıları

Derleyen

Günseli İnal

Dört hafta önce ekranlara gelen Alex Haley'in "Kökler" adlı öyküsü ülkemizde de tüm izleyicilerin beğenisini kazanıyor. Yılın en dikkati çeken TV filmleri arasında yer alan Kökler, gerek basında gerekse toplumda giderek daha çok yankılara yol açıyor.

1977 yılında, ABD'nin en önemli edebiyat ödüllerinden biri olan Pulitzer roman ödülünü alan Kökler, Alex Haley'in bir anda ün kazanmasını sağladı. İki yıl önce Amerika'da 8 bölümlük dizi halinde gösterilen film, Amerikan toplumunda çok boyutlu tartışmalar yarattı. Özellikle gösterildiği sıralar New York'un Harlem kesimindeki tavernalarda Kökler üstüne tartışma başladığında; müziğin bile susturulduğunu, California lokantalarında işlerin önemli ölçüde aksadığını ve siyahlar arasında geniş bir tartışma ortamı yarattığını anmadan geçmeyelim.

Amerika'da ABC televizyonunun çektiği film gösterilmeye başlandığında,

diziyi 80 milyon Amerikalı ilgiyle izledi. Amerikan TV tarihinde üçüncü büyük gösteri olarak yorumlanan Kökler, siyah ve beyaz ırkın birlikte oluşturdukları Amerika tarihinin derinliklerine inmekte kuşkusuz sarsıcı bir etki yaptı. Alex Haley'in filmleştirilmiş öyküsünün her iki ırka da bir bildiri niteliği taşıdığı ortada. Siyah gözlemcilere göre, "Kökler", Afro-Amerikan çağının ana noktalarını çok iyi sergilemekte. Bostonlu gazeteci Robert Jordan ise, beyazların kölelik konusundaki bilgilerinin kuşaklar boyunca anlatılan kulaktan dolma söylentilerle biçimlendiğini, ancak onların bu filmle gerçekleri daha iyi kavramış olduklarını belirtiyor. Yine Amerikalı bir ilkokul öğretmeni kendi talebeleri arasında geçen bir konuşmayı şöyle aktarıyor: "Filmi izleyen küçük siyah talebeler, 'Onlar bize bugün aynı şeyi yapmazlar' derken, beyaz bir küçük çocuğun bu yargıya şöyle yanıt vermesi hayli anlamlı: "Ama bak ben artık öyle değilim!"

Kökler filminin Amerika'da yaşayan iki ırkı böylesine sarsacağını belki kitabın yazarı bile düşünemezdi. Biraz da belgesel bir nitelik taşıyan Kökler'in yarattığı etkide, sarsıcı ve gerçek öğelerin çağlar sonra insanlar tarafından nasıl kavrandığını açıkça görüyoruz.

Alex Haley ise kendisine gelen yığınla mektubun içinde siyahların "Kendi tarihimizi bize anlattığınız için size teşekkür ederiz" dediklerini, aynı zamanda beyazlardan aldığı mektuplarda ise, "Bu gerçekleri şimdiye kadar bilmediklerini" yazdıklarını söylüyor.

Alex Haley, Kökler romanının oluşumunu büyükannesinin ona hiç durmadan anlattığı Kunta-Kinte kölelik öykülerini 12 yılda kitap haline getirerek tamamladı. Kökler romanından sonra ise Alex Haley, Afrika'da dehşet verici zenci avını anlatan yeni bir araştırmaya başlayacağını açıklamıştı.

TV'ye uyarlanan "İbişin Rüyası" bu hafta ekrana geliyor

Mehmet Yeşil

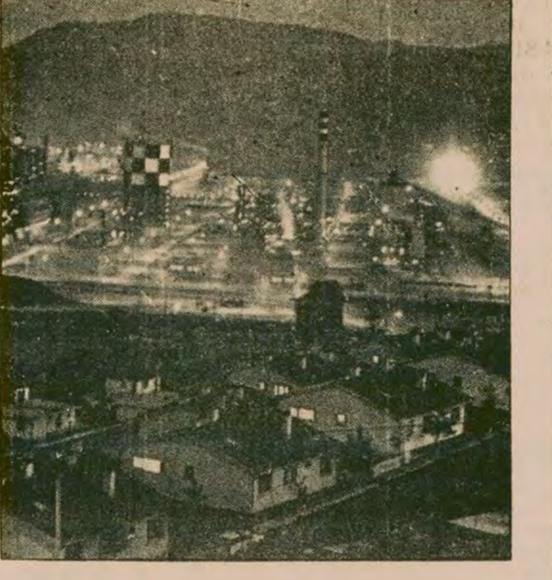
TV'de bu hafta ekrana yeni bir dizi geliyor. 10 bölüm sürecek bir tiyatro oyunu olan eser, Tarık Buğra'nın "İbişin Rüyası" adlı romanından TV'ye uyarlandı. "İbişin Rüyası"nın yönetmenliğini Sırrı Gültekin, yapımcılığını Ömer F.Yılmaz ve müziklerini Nedim Otyam yaptı. Oyunda başlıca roller Münir Özkul, Diler Saraç, Özdemir Han, Erden Güvenç, Yavuz Birsen, Handan Adalı, Güner Özkul ve Mete Sezer tarafından paylaşıldı.

Eserin konusu kısaca şöyle: Nahit, tiyatroya ve kuklaya düşkün bir paşa oğludur. Bu yüzden öğrenimi aksar, sınıfta kalır. Bunun üzerine "İbiş mi olacaksın ne" diyen babasının öfkesini üstüne çeken Nahit evinden kaçar, tiyatrolarda iş arar. Türlü sıkıntılardan sonra Darülbedayi'de figüran olarak iş bulur.

Giderek yardımcı rollerde görülmeye başlayan Nahit burada Vedia ile tanışır. Evlenecekleri bir sırada "kadrosuzluk" nedeniyle işten çıkarılır. Nahit bu kez yeni kurulan Sahne-i Teceddüt Tiyatrosuna girecektir. Baş oyuncunun bir gece, körkütük sarhoş gelmesiyle de şansı açılır. Onun yerine başrole çıkar. Tiyatro sahibinin ve eleştirmenlerinin olumlu tepkileri Nahit'i kısa sürede aynı tiyatronun yöneticiliğine yükseltir.

Nahit bununla kalmaz. "Bizden bir şeyler sahneleme" isteği ile kendi tiyatrosunu kurar. Artık Nuran Tiyatrosu onun her şeyidir. Halk her gece tiyatroyu doldurmaktadır. Kantocu bir kadınla ilişkisi başlar. Ona tutulur. Ancak eski arkadaşı Sadi Rıza da kantocu Hatice'ye tutkundur. Olaylar aşk çatışması şeklinde gelişir.

İbişin Rüyası 1900'ler Türkiyesinde, Nahit'in yaşamının çevresinde sahne insanlarımızın ele alındığı bir tiyatro oyunu olarak, televizyon izleyicilerinin ilgisine sunuluyor. Bakalım Tarık Buğra'nın tanınmış eseri İbişin Rüyası her cumartesi gecesi bizleri ekrana çekebilecek mi?

"Demir-Çelik" üretimimiz ve teknolojik sömürü

Ankara Televizyonu Eğitim Şubesi yapımcılarından Mehmet Deniz tarafından hazırlanan ve iki bölümden oluşan "Demir-Çelik" adlı yapım 16 Kasımda ekrana geliyor.

İzleyeceğimiz birinci bölüm, Ereğli Demir-Çelik Fabrikasındaki demir üretimini ele alıyor ve bugün uygulanmakta olan üretim yöntemleri irdelenerek ağır sanayiye dönük üretim yapılmamasının nedenlerini araştırıyor. Programda ayrıca Demir-Çelik Fabrikasının hesaplarının uluslararası bir firma tarafından tutulması ve bu hesapların denetlenememesi eleştirilerek, teknoloji sömürüsü işleniyor.

Yapımın "Karabük" adlı ikinci bölümünde ise fabrikanın sorunları ele alınarak yöneticilerin tutumları eleştiriliyor. Fabrika yöneticilerinin "Biz fabrika yapan fabrikayız" demelerine karşın üretimi yeterli düzeye çıkarabilecek yeni bir haddehanenin üretime eklenememesi, var olanların ise üretimin denetlenememesi ve bu durumun demir üretiminin düşmesine yolaçarak demir stokçularının işine yaraması konu ediliyor.

TV'de bu hafta

SALI

19.05 FLANDERLERİN KÖPEĞİ: Sürekli filmin son bölümü yayınlanacak. Bay Kozest, Nero'ya yaptıklarına pişmandır. Resim yarışması jürisinde bulunan bir adam Nero'nun çok yetenekli olduğuna karar verir. Hepsi Nero'yu aramaya çıkar. Nero ise Patrash'la birlikte Katedrale gider. İkisi de açlık ve soğuktan ölürler...
19.30 ANADOLU'YA: Programın ilk bölümünde Karacaoğlan Şenliklerinden görüntüler, ikinci bölümünde ise 'Kadın Ana' oyunu yer alıyor.
22.40 TV'DE TÜRK SİNEMASI: Yönetmenliğini Tunç Başaran'ın yaptığı ve başrollerini Hülya Koçyiğit ile Kadir İnanır'ın paylaştıkları "Hayat Bayram Olsa" adlı film yayınlanacak.

ÇARŞAMBA

19.05 LASİE: Sürekli filmin "Cennet Gölü" 5. bölümünde ihtiyar Endi, kiraladığı gölde balıkların tükenmesi sonucu işini kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kalır.
19.50 ÖNCE SAĞLIK: Program, beslenme ve gelişmede önemli rol oynayan dişler konusuyla başlıyor. Prof. Altan Gülhan çocuklarda diş sağlığı konusunda açıklayıcı bilgiler veriyor. Programın ikinci bölümünde bademcikler konusu ele alınıyor. Bademciklerin vücuttaki görevi, hastalıkları ve tedavisi konusunda Prof. Dr. Sedat Katırcıoğlu açıklayıcı bilgiler veriyor.
21.20 YOLA ÇIKARKEN: Programda, Türk ekonomisinin son yıllarda karşılaştığı dış ödemeler darboğazı, döviz sıkıntısının ekonomimize etkileri, üretimin aksaması, işsizlik ve yaşam pahalılığı gibi sorunlara bağlı olarak hayata yansıyan olayların nedenleri ele alınıyor. Programda önemli üretici kuruluşların görüşleri de belgeleniyor.

PERŞEMBE

21.20 KÖKLER: Dizi filmin 5. bölümü yayınlanacak. Aradan 10 yıl geçmesine rağmen, Kunta Kinte hâlâ kaçma fikrinden vazgeçmemiştir. Defalarca kaçmaya çalışır ama yakalanır. Son defasında köle avcıları tarafından yakalanır ve bir ayağı kesilir.
22.15 YERYÜZÜ GÖÇERLERİ: 5 bölümden oluşan dizinin ilkinde 2. Dünya Savaşından sonra yıkılan Avrupa'nın yeniden kurulması için yabancı ülkelerden istenen işgücünün yarattığı gelişmeler ele alınıyor. Batı Avrupa ekonomileri ve ülkemiz açısından getirdiği sonuçlar inceleniyor.

CUMA

19.05 ŞEKER KIZ: Candy, kendisini evlat edinmek isteyen ailenin yanına gider. Ancak Candy'nin sandığı gibi aile ona iyi değil çok kötü davranır.
19.30 DIMIDAN: Menemen yöresi kadın halk oyunlarının tanıtıldığı programa Menemen Lisesi Folklor Grubu katılıyor.
21.20 DEMİR-ÇELİK: Programda, Ereğli Demir-Çelik ve Karabük Demir-Çelik tesislerinin üretim sorunları ele alınıyor.
21.45 TV'DE SİNEMA: Yönetmenliğini Delbert Mann'ın yaptığı ve başrollerini Sohpia Loren ile Anthony Perkins'in oynadığı "Karağaçlar Altında" adlı film yayınlanacak. Eugene O'Neill'in oyunundan sinemaya uyarlanan bu filmde olaylar, kendisinden yaşça büyük bir adamla evlenen bir kadının, evlendiği adamın oğluyla ilişki kurmasıyla gelişir.

CUMARTESİ

18.45 UNUTULMAYANLAR: Secaattin Tanyerli'nin yaşam öyküsü anlatılacak.
19.10 KAPTAN ONEDİN (4): Dizinin bu bölümünde, James'in depo arama girişimleri, Webster'in lüks hayat yaşama istemi ve Fogarty ile Elizabeth'in evlenme konusundaki planları, birbirine bağlı bir şekilde anlatılır.
19.55 TAŞ DEVRİ: Çizgi dizi filmin "Kiralık Odalar" adlı birinci bölümünde, Wilma ve Betty'nin evlerinin boş odalarını pansiyonerlere kiralamalarından sonra gelişen olaylar konu ediliyor.
21.20 İBİŞİN RÜYASI

PAZAR

12.05 TATİL SİNEMASI: Yönetmenliğini David Swit'in yaptığı ve başrollerini Jack Lemmon ile Romy Schneider'in paylaştığı "İyi Komşu Sam" adlı film yayınlanacak.
14.30 MR. MAGO: Dizi çizgi filmin "Monte-Cristo Kontu" adlı bölümü yayınlanacak.
19.15 MERCAN ORMANLARI (5): Bu bölümde, yunus balıklarının özellikleri, yapıları, yakalanış ve havuzlarda bakılışları anlatılıyor.
20.00 ÇILGIN KIZLAR (5): "Rahibe"

Enerjinin Faturası

ANKARA (ÖZEL)
Ankara Televizyonu Eğitim Şubesi yapımcılarından Gürkan Elçi'nin hazırladığı programın 7 ve 8'inci bölümlerini izleyeceğiz.

7'inci bölüm "Nasıl Politika" adını taşıyor. Programda Türkiye'nin nasıl bir enerji politikası izlemesi gerektiği konusunda öneriler getiriliyor.

Dizinin 8'inci programı cumartesi günü ekrana geliyor. Bu bölümün adı "Petrol Denilen". Programda petrolün bulunuşu, kullanım alanları ve uluslararası tekellerin petrolü nasıl siyasal bir silah olarak kullandıkları konu ediliyor.

Programı sunanlar Cahit Şaher ve Hale Şaher.

7den 70e spor... 7den 70e spor...

Fenerbahçe zor kazandı..

Fenerbahçe 1 Zonguldak 0

Musa Sezer

HAKEMLER: Yılmaz Önen 2, Fevzi Akyüce 1, Yavuz Bozada 1
FENERBAHÇE: Adem 2, Şevki 2, Cem 2, Erol 2, Alpaslan 2, Mehmet 2, Zafer 2, Önder 1, Raşit 2, Cemil 1, (Selçuk 1), A. Kemal 1 (Tuna 1)
ZONGULDAKSPOR: Birol 2, Şükrü 2, Sadık 2, Muzaffer 3, Hamdi 3, Volkan 3, İsa 2, Muammer 2, Ayhan 2, Ersoy 2, Varol 2.

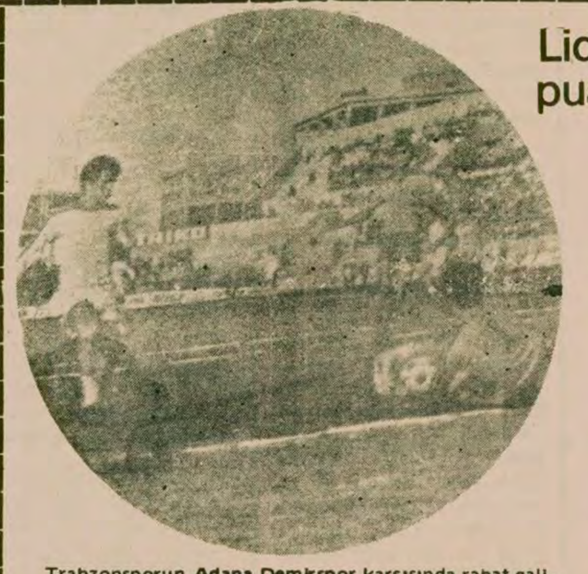
Maçı zor kazanan Fenerbahçenin sonuçsuz kalan bir atağı

Şükrü gitti. . Ziya geldi. Fenerbahçe'de bir değişiklik yapılması doğal. . . Değişikliğin ağırlığı, eskiye dönüş biçiminde. . Yaş ortalaması virmi dokuzun üzerinde bir takım kimliğinde Fenerbahce . Bu takım gol atar mı? Zonguldakspor kalecisi hata yapmamış olsaydı Fenerbahce zor gol atardı.

Bu maçı kazanmaları Fenerbahçe'ye iki puan getirdi Ama ortada değişen bir şey yok. . Liglerin birinci haftasında da onuncu haftasında da buydu Fenerbahçe. . Takımın iyi bir opetörü elinde masaya yatırılması gerek.

Maç kalite bakımından vasatın üzerine çıkamadı. Zonguldak'ın süratli ve güzel oyunu karşılaşmaya renk kattı. Fenerbahçe ilk tehlikeli akınını 13. dakikada Alpaslan'ın çektiği frikikten sağladı. Alpaslan'ın ortaladığı topa Raşit yükseldi. Vurduğu kafa, kaleci Birol'un ellerinde kaldı. 15. dakikada Ersoy-Volkan paslaşmasının sonunda top Ayhan'ı buldu. Bu oyuncu topu Adem'in üzerinden aşırttı, ancak vuracak kimse olmadığından Fenerbahçeliler kurtardılar. Hemen 20. dakikada Ersoy'un uçarak vurduğu kafa direk üzerinden auta çıktı.

Fenerbahçe'nin daha baskılı sürdürdüğü ikinci yarının 52. dakikasında Erol, 58. dakikada Ali Kemal gollük pozisyonlarda başarılı olamadılar. 67. dakikada Fenerbahçe'nin golü geldi. Alpaslan'ın Cem'e uzattıgı topu bu oyuncu kale içine ortaladı. Kaleci Birol'un topu kornere atamaması topun kaleciden sonra direkten Rasit'in önüne düşmesine neden oldu. Raşit çok güzel bir vuruşla topu ağlara gömdü.

Trabzonsporun Adana Demirspor karşısında rahat galibiyet alacağı sanılırken beraberliği zor kurtardı. Zaman zaman zor durumda kalan Trabzon'un ataklarıda boşa çıktı. Trabzon'un ataklarından biri kaleci İzzet tarafından önlenirken.

Lider 2. kez kendi evinde puan kaybetti

Trabzonspor 1 Adana D. Spor 1

HAKEMLER: Halil Atalık 2, Hasan Ceylan 2, Nabi Kardelen 2.
TRABZONSPOR: Şenol 2, Turgay 2, İsmail 2, Hüsnü 1, Mustafa 1, Yaşar 2, Güngör 2, Tuncay 2, Galip 2, Levent 2, İskender 1.
ADANA DEMİRSPOR: İzzet 2, Adnan 2, Savaş 1, K. Orhan 2, İlyas 1, Nevzat 1, Rasin 2 (Nihat 2), Müjdat 2, B. Orhan 2, Eren 2.

Adana Demirspor karşısına galibiyet için çıkan Trabzonspor, beraberliği zor kurtardı.

Trabzonspor kendi saha ve seyirci önünde yaptığı karşılaşmada sürekli gol arayan bir futbol ortaya koydu. Ancak Adana Demirspor'un akıllı defansı ve kontrataklarla gole gitme taktiği karşısında Trabzonspor'un bu çabaları etkisiz kaldı.

İlk dakikalarda Trabzonspor hücumları rakip takım defansında erirken, 14. dakikada Adana Demirspor bir kontratakla galip duruma geçti. Bu dakikada Eren'in soldan ortasını iyi takip eden Rasin, güzel bir şutla takımını öne geçirdi. 1-0

Goldensonra telaşa kapılan Trabzonspor daha sonra kendini toparlayarak beraberlik golüne kavuştu. İlk yarının 44. dakikasında Galip'in ceza alanında düşürülmesi sonucu verilen penaltı atışını Turgay gole çevirdi. 1-1. . .

İkinci yarıda galibiyet arayan Trabzonspor'un çabaları sonucu değiştirmedi. Karşılaşma ilk yarıda atılan gollerle son buldu. Karşılaşma 1-1 sona erdi.

Kayserispor 1 Galatasaray 1

HAKEMLER: İhsan Türe 3, Şeref Türkdemir 2, Sıraç Şevinçel 2.
KAYSERİSPOR: Ali 2, Esat 2, Ertan 2, (Murat 2), Giyasi 2, Rıdvan 2, Cengiz 1, Mustafa 2, Metin 1, Adnan 1, Erdal 1, Yılmaz 2.
GALATASARAY: Eser 2, Rıdvan 2, Erdoğan 3, Güngör 2, Fatih 3, Gürcan 3, Öner 3, İbrahim 2, Metin 2, Kemal 1 (Gökmen 1)

İki sarı kırmızılı takımın Kayseri'deki mücadelesi sonunda, taraflar puanları paylaştı. 1-1. . .

Galatasaray'ın etkili futbolu karşısında Kayserispor defansif bir futbol ortaya koyarak kontrataklarla gol aradı.

Karşılaşmanın 34. dakikasında, Adnan'ın Gürcan tarafından ceza alanı içinde düşürülmesi üzerine verilen penaltıyı kullanan Yılmaz Kayserispor'u 1-0 öne geçirdi ve ilk yarının skorunu tayin etti. 1-0. . .

Galatasaray ikinci yarıda da etkinliğini sürdürdü. 71. dakikada Öner'in sert şutunu Ali kornere çelerken köşe atışından Galatasaray yararlanamadı.

76. dakikada da Galatasaray beraberliği sağladı. Bu dakikada Gürcan köşe atışından gelen topu güzel bir kafa şutuyla Kayserispor filelerine gönderdi ve 1-1 beraberliği sağladı.

DİĞER SONUÇLAR

ADANASPOR 1.
GAZİANTEPSOR 0.
RİZESPOR 3-
BURSASPOR 1
DİYARBAKIR 0-
GÖZTEPE 0

Eskişehirspor 1 Beşiktaş 1

ESKİŞEHİR
Oyuna hızlı başlayan Eskişehirspor karşısında Beşiktaş, daha temkinliydi.

İlk dakikalardaki Eskişehirspor atakları sonuç getirmezken, dakikalar ilerledikçe oyun bir orta saha mücadelesi şekline döndü. Her iki takımında sık sık pas hataları yaptığı karşılaşmanın ilk yarısı 0-0 sona erdi.

Pas hatalarının devam ettiği ikinci yarıda da, oyunun kalitesi düşüktü. . . Karşılaşmanın 86. dakikasında Selahattin'in ortasını İdris, gole çevirince Eskişehirspor 1-0 öne geçti. Beşiktaş 90. dakikada Kemal Batmaz'ın golüyle beraberliği sağladı. 1-1. . .

Karşıyaka yeni sezonun en farklı galibiyetini kazandı. Karşıyak'nın geçen yılın şampiyonu Eczacıbaşı ile yaptığı karşılaşmadan bir görüntü.

KARŞIYAKA KOLEJ'İ 98-64 YENDİ

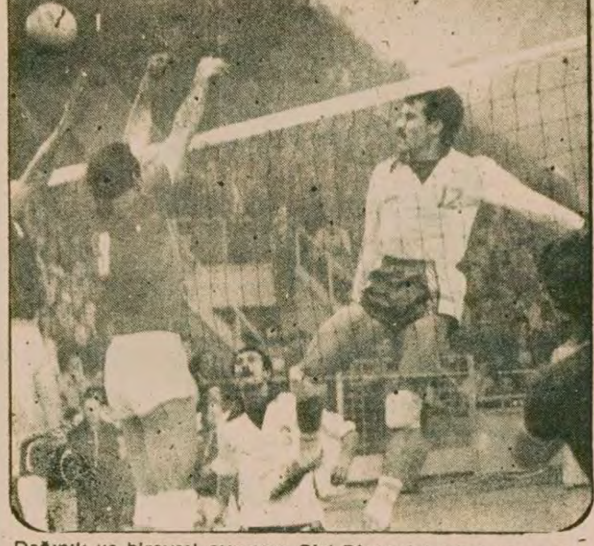
İSTANBUL

Deplasmanlı Basketbol Ligi'nde dün beş karşılaşma yapıldı.

Ankara Atatürk Spor Salonu'nda yapılan Beşiktaş-Şekerspor karşılaşmasında ilk yarıyı 36-23 önde kapayan Beşiktaş, ikinci yarıda da üstün oynayarak maçı 76-60 kazandı. Bu salondaki diğer karşılaşmayı da ilk yarıyı 48-36 önde kapayan DSİ Spor Galatasaray'ı 112-83 yenilgiye uğrattı.

İzmir'deki günün tek karşılaşmasını seyircinin de tezahüratıyla Karşıyaka Kolej'i 98-64 yendi. Maçın hemen başında Kolej'e üstünlük kuran Karşıyaka ilk yarıyı 53-15 gibi farklı bir sayıyla bitirdi . İkinci yarıya durgun başlayan Karşıyaka aradaki farkı azalttı. Maçın sonlarına doğru tekrar açılan Karşıyaka maçı 98-64 kazandı.

İstanbul Anadolu Spor Sitesi'ndeki ilk maçta İstanbul Bankası Yenişehir, ilk devreyi 32-16 önde kapayarak Fenerbahçe'yi 69-53 yendi. A.S Sitesi'ndeki ikinci maçı da Taçspor, Ziraat Fakültesi'ni 86-81 yenerek kazandı.

Dağınık ve bireysel oynayan Biel Bienne'yi rahat yenen Eczacıbaşına sayılardan bir çoğunu da Zeki yaptı.

Eczacıbaşı Biel'i rahat yendi 3-0

İSTANBUL (ÖZEL)
Avrupa Şampiyon Kulüpler Voleybol Şampiyonası birinci tur ilk maçında Eczacıbaşı, başarılı bir oyun çıkartarak İsviçre'nin Biel Bienne takımını 3-0 yendi.

İlk sete sayı alarak başlayan Eczacıbaşı, hemen oyuna hakim oldu Rakibinin dağınık ve bireysel oyunununa karşın Eczacıbaşı daha kollektif bir oyun sergiledi.

İlk seti Payidar, Seferinov, Serdar, Faruk ve Zeki altılısıyla oynayan Eczacıbaşı, 15-7 kazandı

İsviçre'nin Biel Bienne takımı ikinci sete çok hızlı başlamasına rağmen oyunun başından sonuna kadar devam ettirdiği bireysel oyunu yüzünden bu seti de 15-6 kaybetmekten kurtulamadı.

Tartışmalı geçen üçüncü sette Biel Bienne'li Frederic çizgi hakemi ve seyirciye karşı çirkin harekette bulunduğu için sarı kart gördü. İki seti rahat kazanan Eczacıbaşı bu sette, oyununu bozdu. Bundan yararlanan Bienne dağınık oyununa rağmen epeyce sayı kazandı. Eczacıbaşı tekrar toparlandı ve bu seti de 15-13 kazandı.

İstanbul Kros yarışları başladı

İSTANBUL (ÖZEL)
İstanbul Kır Koşusu İstinye parkurunda yapıldı. Yarışmada elde edilen sonuçlar şöyle:

1000 Metre Genç Kızlar: Meltev Pertev (Erenköy) 3.52.
2000 Metre Büyük Kızlar: Zeynep Pehlivan (KSYD) 9.07.
2000 Metre Yıldız Erkekler: Sami Şenkardeşler (İTÜ) 6. 33.
4000 Metre Genç Erkekler: Ümit Gül (Hv. H. O) 12.54.6.
6000 Metre Büyük Erkekler: Yusuf Söğütlü (1. Ordu) 20.47

Deplasmanlı Voleybol Ligi

Altınyurt 3, Güney Sanayi 2
Maltepe 3, İ.B.Yenişehir 0
Galatasaray 3, Muhafızgücü 2
Oyak Reno 3, Sosyal Sigortalar 1

TİKP Genel Başkanı...

(Baştarafı 1. sayfada)

"Töb-Der Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu ve arkadaşlarının tutuklanması, örgütlenme ve fikirleri serbestçe açıklama özgürlüklerine yönelen bir baskıdır. Bu haksız tutumu kınıyoruz.

"Ülkemizde özgürlüklere en çok ihtiyaç duyulan bir dönemde 141 ve 142. maddelerin Töb-Der gibi bir kitle örgütüne karşı hâlâ kullanılıyor olması üzüntü vericidir. Gazioğlu ve arkadaşlarının en kısa zamanda serbest bırakılmasını istiyoruz."

25 TÖB-DER YÖNETİCİSİ HAKKINDA DA GIYABİ TUTUKLAMA KARARI VERİLDİ

Töb-Der Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu ve Merkez Yönetim Kurulu üyeleri, önceki gün dernek Genel Merkezinde düzenledikleri basın toplantısı sırasında, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığınca tutuklanmışlardı. Tutuklanan Merkez Yönetim Kurulu üyeleri Gültekin Gazioğlu, Tekin Üstün, Bayram Ayaz, Ayhan Kutlay, Abdullah Gülbudak, Kemal Uzun, İbrahim Sevimli, Ali Rıza Aydın, İsmet Yalçınkaya, Öner Yağcı ve Ömer Aslan Sıkıyönetim Komutanlığına götürüldüler.

25 Töb-Der yöneticisi hakkında da gıyabi tevkif kararı bulunduğu öğrenildi.

Töb-Der yöneticilerinin TCK'nın 141/1, 142, 312 maddeleri ile 1630 sayılı Dernekler Kanununa muhalefetten tutuklandıkları öğrenildi.

Galile...

(Baştarafı 1. sayfada)

deneyini açıkladığı için, Roma Katolik Kilisesi tarafından lanetlenerek tutuklanmıştı. Roma Katolik Kilisesi 16.ve 17. yüzyıllarda, evrenin merkezinin dünya olduğunu ve güneşin dünyanın etrafında döndüğünü iddia ediyordu.

Papa 2. Jean Paul, fizikçi Albert Einstein'in 100. doğum yıldönümü nedeniyle akademide yaptığı bir konuşmada, Galile'nin kilisenin kurbanı olduğunu belirterek, bu kötü görüntünün kafalardan silinmesi için din adamlarının, bilim adamlarının ve tarihçilerin işbirliği içinde çalışmalarını istedi.

Papa 2. Jean Paul, Galilenin kilise kurumunun kurbanı olduğunu, ölümünden 337 yıl sonra itiraf eden ilk Papa oluyor.

PAPA TÜRKİYE'YE GELİYOR

Papa 2. Jean Paul'un, resmi bir ziyaret için 28 Kasım Çarşamba günü Türkiye'ye geleceği açıklandı.

Ziyaretin gerçekleşmesi halinde, Polonya asıllı 2. Jean Paul'ün seçildiğinden bu yana ziyaret ettiği dördüncü ülke Türkiye olacak.

Irak Hudut Kuvvetleri Komutanı Ankara'ya geldi

ANKARA (ÖZEL)

Irak Hudut Kuvvetleri Komutanı General Nedim Abdullah Zeyda dün Ankara'ya geldi.

General Zeyda, bu ziyaretini Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Sedat Celasun'un resmi konuğu olarak yapıyor.

Irak Hudut Kuvvetleri Komutanı General Nedim Abdullah Zeyda, Ankara'daki resmi temaslarına bugün başlayacak.

General Zeyda Ankara'daki temaslarından sonra İzmir ve İstanbul'daki jandarma kuruluşlarıyla, birliklerini ziyaret edecek.

Irak Hudut Kuvvetleri Komutanı General Zeyda 16 Kasım Cuma günü Türkiye'den avrılacak.

TELEVİZYON

19.00 HABERLER

19.05 ATATÜRK HAFTASI

Programda, Kurtuluş Savaşı öncesi ülkemizin içinde bulunduğu durum, Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyetin ilanı anlatılıyor.

19.30 SPOR

20.50 HABERLER

21.15 YUKARIDAKİLER AŞAĞIDAKİLER

Dizi filmin 21. bölümünde Elizabeth'in bir çocuğu olur. Çocuğun bakımı konusunda problemler çıkar.

22.00 FOTOĞRAFLARLA ÇOCUKLAR

Çocuk yılı nedeniyle yurttaşların çocuk üzerine düşünceleri ve çocukları konu alan fotoğraflar yoluyla, çocukların özlemleri, duyguları dile getiriliyor.

22.30 KLASİK MÜZİK

23.00 HABERLER

RADYO

TRT 1

05.00 Açılış, Program ve Kısa Haberler
05.05 Türküler, Şarkılar ve Oyun Havaları
06.00 Kısa Haberler
07.30 HABERLER
07.40 Sabahtan Sabaha
09.00 Kısa Haberler
09.02 Kadın Dünyası
10.01 Arkası Yarın
11.05 Okul Radyosu
12.10 Öğle Üzeri
13.00 HABERLER
14.32 Müzik Bahçesinden
15.00 Kısa Haberler
15.20 Dünden Bugünden
16.05 Okul Radyosu
17.02 Akşama Doğru
18.01 Çocuk Bahçesi
19.00 HABERLER
10.12 Oyun Havaları
20.15 Köy Dağarcığı
20.40 Şarkılar
21.02 Türküler Geçidi
22.00 Kısa Haberler
22.02 TBMM Saati
22.40 Türküler
23.00 HABERLER
23.40 Türküler ve Oyun Havaları
01.00 Program ve Kapanış

TRT 2

08.00 Açılış ve Program
08.02 Gün Başlıyor
09.00 Olayların İçinden
09.30 Türküler
10.30 Sağlığımız
10.50 Türküler ve Oyun Havaları
11.10 Şarkılar
11.40 Çocukların Yılı
12.40 Türküler
13.00 HABERLER
13.30 Olayların İçinden
16.20 Arkası Yarın
16.40 Türküler
17.00 Türk Yorumcuları
18.30 Şarkılar
19.00 HABERLER
19.45 Küçük Koro
20.45 Türküler
21.00 Bir Sanatçının Günlüğü
21.30 Bizden Sesler
23.30 HABERLER
23.55 Program ve Kapanış

TRT 3

07.00 Açılış ve Program
07.02 Güne Başlarken
08.00 Sabah Konseri
09.00 Türkçe Haberler
10.00 Çağdaş Sanatçılarımız
11.00 Öğleye Doğru
12.00 Türkçe Haberler
12.03 İngilizce Haberler
12.06 Sizin İçin Seçtiklerimiz
13.00 Konser Saati
15.00 Günün Konseri
17.00 Türkçe Haberler
17.03 İngilizce Haberler
19.00 Akşam Konseri
20.00 Liedler ve Aryalar
21.00 Müzik Takvimi
22.00 Türkçe Haberler
22.03 İngilizce Haberler
23.00 Pazartesi Konseri
01.00 Program ve Kapanış

Bakanlar kurulu...

(Baştarafı 1. sayfada)

gece evlerinde Demirel'den telefon bekledikleri bildiriliyor.

Bu arada gazetelerde bakan olacağı yazılan Necmettin Cevheri ise hiç bir konuda görüşünü açıklamazken, yalnızca gazetelerin kendi bakanlığı konusunda haber atladığını belirtti.

Bazı bakan adayları ise, "Eski görevimizden memnunduk, ama ne yapalım Genel Başkanın teklifini geri çeviremedik" diyorlar.

Bakan olacağı sanılan bazı eski bakanlar ise, Demirel'in teklif yapma adeti olmadığını, listeyi hazırlayıp açıkladığını ve bakanların liste açıklanınca bakan olduklarını öğrendiklerini öne sürdüler.

"ALLERJİK" İSİMLER İSTENMİYOR

Bu arada AP Grubunun 12 Martçıların ve toplumda tepki uyandıracak isimlerin Bakanlar Kurulunda yer almaması görüşünde olduğu bildirildi.

AP ileri gelenleri, kurulacak hükümette 12 Mart döneminde kötü ün yapan Faik Türün ve Ali Elverdi gibi "allerjik" isimlerin bakanlık görevi almalarına AP içinde karşı çıkıldığını belirttiler.

Bu arada, Bakanlar Kurulunun AP'li Milletvekilleri ve Senatörlerden oluşturulacağı ve parlamento dışından kimsenin listeye alınmadığı bildirildi.

"BAKANLIKLAR EHLİYETLİ KİŞİLERE VERİLECEK"

Bir AP yetkilisi, Bakanlar Kurulunun teşkilinde şimdiye kadar yapılanının aksine görevi yerine getirebilecek, ehliyetli kimselere görev verilmesine dikkat edileceğini belirtti.

Aynı AP yetkilisi, daha önceki AP hükümetlerinin, bölgelerarası dengenin sağlanması, bazı küskün AP'lilerin gönlünün alınması gibi ölçülerle kurulduğunu belirtirken bu hükümetin, eskinin tam tersine işinin ehli, görevi başarıyla yerine getirebilecek isimlerden oluştuğunu söyledi

İSİMLER ÜZERİNDE TARTIŞMALAR

AP ileri gelenlerinin ortada dolaşan bakan isimlerine rağbet edilmemesini istemelerine rağmen, Maliye Bakanlığı için Cihat Bilgehan ve Yılmaz Ergenekon üzerinde tartısma olduğu öğrenildi. Yeni hükümetin bakan adayları arasında siyasi kulislerde en çok adı geçenler ise Nahit Menteşe, Nuri Bayar, Seyfi Öztürk, Ali Naili Erdem, Barlas Küntay, Necmettin Cevheri, Şaban Karataş, Halil Başol, Selahattin Kılıç, Turgut Toker, Ekrem Ceyhun oldu.

YEREL YÖNETİM VE İŞLETMELER BAKANLIKLARI KALDIRILACAK

Hükümet çalışmalarını dün evinde sürdüren AP Genel Başkanı Demirel gazetecilerin soruları üzerine, yeni hükümeti Cumhurbaşkanı Korutürk'ün onayına sunmak üzere bugün saat 11.00 de Çankaya köşküne çıkacağını ve yeni hükümetin 28 ya da 29 bakanlıktan oluşacağını bildirdi. Demirel, hükümette Yerel Yönetim ve İşletmeler Bakanlıklarının bulunmayacağını ve Devlet Bakanlıklarının sayısının da 6 ya da 7 olacağını söyledi. Demirel, ayrıca elindeki bakanlar kurulu listesinde parlamento dışında bakan bulunmadığını da sözlerine ekledi.

Memurlar...

(Baştarafı 1. sayfada)

biner lira artırılmasına ilişkin kararı önceki günkü Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmişti. Bakanlar Kurulu kararına göre, önceden 750 lira yakacak yardımı alanlar 1750, biner lira alanlar da iki bin lira alacaklar. Maliye Bakanlığı yakacak yardımlarının 1 Kasımdan geçerli olmak üzere, sözkonusu artışlar üzerinden ödenmesi konusunda ilgili saymanlıklara gerekli talimatı verdi. Buna göre yakacak yardımlarının kasım ayı artış farkları yarın sabahtan itibaren ödenmeye başlanacak.

Destekçileri...

(Baştarafı 1. sayfada)

çevrelerin Demirel'in kuracağı hükümete AP-MSP-MHP koalisyonu demesine katılmadığını belirterek, "3. MC diye bir durum ortada yok" dedi. Battal ayrıca, AP hükümetinin Türkiye'nin sorunlarına çözüm getiremeyeceğini de söyledi.

Yankı dergisinin sorularını cevaplandıran Şener Battal, AP hükümetine çeşitli temennilerinin olduğunu söyledi. Yankı'nın, "temennileriniz dikkate alınmazsa" sorusuna ise şu cevabı verdi:

"Temennilerimiz dikkate alınmadığı zaman istemeye istemeye kelimesi belki ağır gelecektir ama neşeli olmayan bir destek olacaktır."

Battal Yankı'nın, "Bazı çevreler Demirel'in kuracağı hükümetin AP-MHP-MSP koalisyonu hükümeti olacağını söylemektedir. Ne dersiniz" sorusunu şöyle cevaplandırdı: "Üçüncü MC diye bir durum ortada yok. Olmayan bir durumun yorumunu yapmak da doğru olmaz. O halde üçüncü MC ortada yoksa, bu hükümet nedir? Bu hükümet yeni bir denemedir. Parlamentoda desteği olan bir azınlık hükümetidir. Bir koalisyon değildir. AP'nin tek başına iktidarıdır. Bu hükümetin başarı ve başarısızlığı AP'ye aittir. MSP'nin desteğinin anlamı, hükümetin icraatına ve sorumluluğuna ortak olmamaktır."

AP hükümetinin sorunlara çözüm getirmeyeceğini de söyleyen Battal, "Türkiye'nin meseleleri AP programının üstünde meselelerdir" dedi.

Battal, Yankı'nın, "MHP desteğine rağmen AP terör odaklarının üzerine gidebilir mi" sorusuna ise şu cevabı verdi: "Herhangi bir siyasi sempati nedeniyle taraf tutulursa anarşiyi önlemek mümkün olmaz."

MHP Genel Sekreteri Necati Gültekin, af konusu üzerinde durduklarını, bu konuda hazırlıklar yaptıklarını ve konuyu kanun teklifi olarak parlamentoya getireceklerini açıkladı. Gültekin, kurulacak olan AP hükümetinin, küçük bir farkla ekseriyete dayandığını söyleyerek bu hükümetin güçlü olmayacağını öne sürdü.

Haftalık Yankı dergisinin sorularını cevaplayan Gültekin, "Genel affın çıkmasını isteyecek misiniz" sorusunu şöyle cevaplandırdı: "Af konusu üzerinde duruyoruz. Çünkü son 21 aylık dönem içerisinde birtakım suçların işkencelerle suçsuzlara kabul ettirildiği kanaatı bizde yaygındır ve bu hususta bildiğimiz birçok vakalar vardır."

Af çıkartılması konusunda hazırlık yaptıklarını söyleyen Gültekin, "Biz bunu hükümetten istemiyoruz. Bunu kanun teklifi olarak parlamentoya getiriyoruz" dedi.

Güçlü hükümetlerin, parlamentonun çoğunluğuna dayandığını ve muhalefete büyük fark yapan hükümetler olduğunu öne süren Gültekin, şunları söyledi: "Bu bakımdan bu hükümetin bizim anladığımız manada bir güçlü hükümet olduğunu zannetmiyoruz. Ve bu bakımdan da zaten bizim önerimiz bir erken seçime gitmektir."

Yankı'nın bu hükümetin MC olup olmadığı konusundaki bir sorusuna ise Gültekin, "MC bizce yanlış bir terimdir. Eski hükümetler koalisyondu. Şimdiki, Demirel ve AP'nin kuracağı bir hükümettir" dedi.

RECAİ KUTAN

MSP Genel Başkan Yardımcısı Recai Kutan, Demirel'in sözleri ile ilgili olarak verdiği demecin yanlış tefsirlere yolaçmaması gerektiğini söyleyerek "Bundan AP hükümetine destek olmayacağız manası çıkarılmamalıdır. Desteğimiz bakidir, bu mevzuda yetkili kurullarımızca alınmış karar vardır. Tavsiyelerimize uyulursa gönülden, uyulmazsa gönülsüz destekleyeceğiz" dedi.

MSP Genel Başkan Yardımcısı Recai Kutan'ın Süleyman Demirel'in sözleri üzerine verdiği demecin, CHP Genel Merkezinde "MSP'nin Demirel'e kan kustaracağı bugünden anlaşıldı" biçiminden yorumlandı.

CHP Genel Merkez yetkilileri, MSP'nin bu tür demeçlerle AP hükümetinden isteklerini hızla tırmandıracağı görüşünde de olduklarını savundular ve Ecevit yedi aylık dönemde MSP'den neler çektiyse, Demirel daha büyük faturalarla karşı karşıya kalacaktır" dediler.

Üstündağ: "Tasfiye söz konusu değildir"

ANKARA (ÖZEL)

CHP Genel Sekreteri ve Konya Milletvekili Mustafa Üstündağ, parti içinde tasfiyenin sözkonusu olmadığını söyledi.

Üstündağ, böyle bir düşüncenin, kimsenin aklından geçmediğini ifade ederken, "Bizler, partinin birlik ve bütünlüğünü, güçlenmesini, partinin doğrultusunu yozlaştırmak isteyenlere karşı tüzüğün verdiği yetkileri kullanmayı da kaçınılmaz bir görev saymaktayız" dedi.

Üstündağ Yankı dergisinin sorularını cevaplandırırken, Kurultayda yapılan eleştirilerden yararlanmayı da görev bildiklerini ve Olağanüstü Kurultayın amacına ulaştığını söyledi.

Polonya'da...

(Baştarafı 1. sayfada)

Savaşının başladığı günü anmak için kentin "Zafer Meydanı"nda gösteri düzenlemişler ve Sovyetler Birliği'ne karşı çıkan sloganlar haykırmışlardı. Örgüt, programında, Polonya milliyetçiliğini ve bağımsızlığı vurguluyor.

BBC Radyosu konuyla ilgili haberinde polisin muhalif önderleri tutuklayarak gösteriyi engellemek istediğini bildiriyor. Polis daha önce de muhaliflerin düzenlemek istediği basın toplantısını bastı ve konuşmalara izin vermedi.

Gözaltına alınan muhaliflerin, her zamanki gibi "komünizme" ve "devrime" karşı olmakla suçlanacağı sanılıyor.

İzmir'de...

(Baştarafı 1. sayfada)

belediyenin vereceği 20 milyon ile birlikte, toplam 90 milyonluk bir ödemenin bugün yapılabileceği bildiriliyor. Bilindiği gibi sözleşme farkları ödenmediği için İzmir ESHOT işçileri dört günden beri işi bırakmışlardı.

Genel-İş Sendikası 3 Nolu Şube yetkilileri, dört günden beri uygulanan oturma eylemine bugün sabahtan itibaren son vereceklerini ve görevlilerin işbaşı yapacaklarını bildirdiler. Bugün sabahtan itibaren otobüs ve troleybüsler yeniden çalışmaya başlayacak, bu arada işçiler de paralarını alacaklardır.

Tahran...

(Baştarafı 1. sayfada)

yorlar.

Tahran'dan gelen haberlere göre, rehinelere kötü muamele yapılmıyor. Ancak, İran'da koyu bir Amerikan düşmanlığı yükselirken, ABD ülkede yaşayan İranlı öğrencileri sınırdışı etmeye hazırlanıyor.

Dünkü gelişmelerde iki olgu dikkat çekti: Uluslararası sahnede, Sovyetler Birliği'nin çekingen desteğinden sonra, sadece Enver Hoca'nın Tiran yönetimi elçilik işgalini desteklediğini açıkladı.

İslam Devrim Mahkemesinin İsfahan'da bir Hıristiyan hastanesini "casusluk yuvası" olarak değerlendirmesi ve sağlık evini kapatması, İran'ın yabancılara karşı tutumu konusunda ilginç bir örnek oldu.

* * *

Tahran'da ABD Elçiliğini işgal eden bir grup müslüman öğrenci eylemlerini sürdürüyor. İşgalin 8. gününde, Kum kentinde inzivaya çekilen Homeyni, hiç bir ABD'li yetkili ile görüşmeyeceğini tekrarladı. İşgalci gençler de, Homeyni'nin emri olmadan rehinelerin serbest bırakılmayacağını tekrarladılar.

Bu arada İsveç Televizyonunun muhabirine telefonla bir açıklama yapan işgalci öğrencilerden biri, "Eğer Şah iade edilmezse rehineleri öldürebiliriz" dedi.

REHİNELERİ GÖRENLER ANLATIYOR

Önceki gün ABD Elçililiğinde rehin tutulan Amerikalı ve diğer milliyetlerden görevlilerle görüşen İsveç, Suriye, Cezayir ve Fransız diplomatları, basına ortak bir açıklama yaptılar. İsveç'in Tahran'daki Büyükelçisi Sven Lundberg tarafından okunan demeç şöyle: "Rehinelerin sağlıkları konusunda büyük yakınmalar duymadık. Sağlıkları iyi görünüyor. Rehineler arasında hiç bir hamile kadın yok. Bu demecin metni, davet sahipleriyle mutabık kalınarak kaleme alınmıştır."

Hatırlanacağı üzere müslüman öğrenciler rehinelere karşı "İslamcı davranışlarını" sergilemek amacıyla 4 diplomatı işgal altındaki ABD Büyükelçiliğine davet etmişlerdi.

Dört diplomatla birlikte Uluslararası Kızıl Haç Örgütünün bir yetkilisi de rehinelerle görüştü.

HOMEYNİ'DEN SONRA 33 REHİNE DE ŞAHI İSTİYOR

ABD Elçiliğinde rehin tutulan 60 görevliden 33'ü, Carter'a gönderdikleri bir dilekçede, sabık Şahın İran'a iade edilmesini talep etti. 33 görevlinin imzasını taşıyan dilekçe bir müslüman öğrenci aracılığı ile basına ulaştırıldı.

Ancak, Beyaz Saray sözcüsü, sözkonusu dilekçenin gerçekliği kanıtlanamayacağı için, talebin incelenemeyeceğini açıkladı.

AYETULLAH BEHEŞTİ: "REHİNELERİN ÖLDÜRÜLMESİNİ ÖNLEMEYE ÇALIŞACAĞIZ"

İslam Devrim Konseyi üyelerinden Ayetullah Beheşti, Amerikan "Newsweek" dergisine verdiği bir demeçte, "Elçilikteki Amerikalıların öldürülmesini önlemeye çalışacağız" dedi. Ancak, Beheşti, rehinelerin kurtarılması ile ilgili çalışmaların, "Şah İran'a iade edildikten sonra" başlayabileceğini sözlerine ekledi.

ABD'nin böyle bir eylemin gerçekleşmesini beklemesi gerektiğini belirten Ayetullah Beheşti, ABD'yi herhangi bir müdahale yapmamak konusunda uyardı.

Haftalık Amerikan dergisine verdiği demeçte, İranlı dini lider, İslam Devrim Konseyinin müslüman öğrencilere elçiliği işgal etmeleri için emir vermediğini ileri sürdü ve petrol ambargosunun bir ihtimal olduğunu belirtti.

HOMEYNI: "BİZ ÖLDÜRÜLMEYE HAZIR 35 MİLYON KİŞİYİZ!"

Ayetullah Homeyni, cumartesi günü kendisini ziyaret eden Papa 2. Jean-Paul'ün temsilcisi Annibale Buggnini ile yaptığı konuşmada ABD'nin ve Şahın "ne kadar zalim olduğunu" anlatmakla yetindi. Rehineleri kurtarmak amacıyla bazı önerilerde bulunan Buggnini'nin çabaları sonuçsuz kalmış oldu. Ancak iki dini şahsiyet arasında geçen konuşmada, Homeyni'nin şu görüşlere yer verdiği belirtiliyor: "Ne askeri müdahaleden, ne de ekonomik yaptırımlardan korkumuz var. Biz öldürülmeye hazır 35 milyon kişiyiz. Ekonomik yaptırımlar konusunda da zaten yememeye ve aç durmaya alışkınız."

Homeyni son olarak da "Papa'nın bir gün ezilmiş İran halkının geleceği konusunda düşünmesini isterdik" dedi.

PETROL FİYATI

Başbakan Bazergan hükümetinin istifasından sonra Dışişleri, Ekonomi ve Petrol Bakanlıkları görevine getirilen Beni Sadr, Beyrut'ta yayınlanan bir Lübnan gazetesine verdiği demeçte de petrol fiyatını artıracaklarını söyledi. Sadr, bir varil petrolün 23,5 dolarlık resmi fiyatını "çok düşük" diye niteleyerek, gelecek ay yapılacak olan OPEC toplantısından önce petrole zam yapılacağını söyledi.

BENİ SADR AMERİKAN KAMUOYUNU YUMUŞATMAYA ÇALIŞIYOR

İran Dışişleri Bakanı Beni Sadr, Kum kentinde Homeyni ile yaptığı bir görüşmeden sonra Tahran Radyosuna bir demeç vererek, ABD halkının Washington yönetimine Şahı iade etmesi için baskı yapmasını istedi.

İran halkının yasal isteğinin Amerikan halkınca da desteklenmesini isteyen Beni Sadr, bu konuda Amerikan halkından yardım istedi.

Yeni Dışişleri Bakanı Beni Sadr, dün yaptığı basın toplantısında, devrik Şah'ın geri verilmesi durumunda ülkede kurulacak uluslararası bir mahkemede yargılanacağını ve suçsuz bulunduğu takdirde dilediği yere gönderileceğini söyledi.

ABD IRANLI ÖĞRENCİLERİ SINIRDIŞI ETMEYE HAZIRLANIYOR

Amerikan Adalet Bakanlığına yakın çevrelerin bildirdiğine göre, ABD vize süresi dolmuş olan İranlı öğrencileri sınırdışı etmeye hazırlanıyor. Federal Savcılığın eyalet savcılıklarına gönderdiği talimatlarda bütün İranlıların oturma izinlerinin yeniden gözden geçirilmesi istendi.

ABD'de toplam olarak 200 bini aşkın İranlı yaşıyor. Bunlardan 50 bini öğrenci. Bu öğrencilerin 4 bin kadarının yasal işlemlerini tamamlamadığı gerekçesiyle sınırdışı edilecekleri sanılıyor.

Gözlemciler, ABD yönetiminin kamuoyunda yükselen İran düşmanlığını durdurmak amacıyla böyle bir girişimde bulunduğunu belirtiyorlar. Hatırlanacağı üzere elçilik işgalinden sonra ABD'de gösteri yapan bazı gruplar İran'a karşı bir düşmanlık kampanyası başlatmış, Başkan Carter da kamuoyunu sükunete davet etmişti.

WALDHEIM MESAJINA ŞİMDİYE DEK CEVAP ALAMADI

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim'in sözcüsü Genel Sekreterin Tahran'daki ABD Büyükelçiliğinde rehin tutulan diplomatların kurtarılması için gösterilecek tüm girişimlere katılmaya hazır olduğunu İran yetkililerine bildirdiğini açıkladı.

Sözcü bu konuda, sekreterin BM nezdindeki İran İçgüderi Cemal Şemirani ile uzun bir görüşme yaptığını ve rehinelerin halen tutuklu bulunmasından duyduğu derin kaygıyı yeniden dile getirdiğini kaydetti. Bu arada Waldheim'in geçtiğimiz salı günü Homeyni'ye gönderdiği mesaja şimdiye kadar cevap alınmadığı da öne sürüldü.

ALMANYA'NIN UYARISI

Federal Almanya hükümeti çok önemli görevler dışında diğer Almanların İran'ı terketmelerini istedi. Tahran'daki Federal Alman Büyükelçiliğinin çağrısı üzerine İran'da bulunan bin 500 Almandan bininin ülkeyi terketmesi bekleniyor.

"CASUSLUK YUVASI" HIRİSTİYAN HASTANESİ

İran'ın İsfahan kentindeki bir Hıristiyan hastanesi "casusluk yuvası" olduğu gerekçesiyle İslam Mahkemesi tarafından kapatıldı.

Mahkemenin yaptığı açıklamaya göre, İngiliz sağlık personelinin görev yaptığı hastanede bulunan bazı belgeler, burada casusluk yapıldığını kanıtladı.

BEYRUT'TA İRANLI ÖĞRENCİLERİN GÖSTERİSİ

Lübnan'ın başkenti Beyrut'taki ABD Elçiliğinin bahçesini dün işgal eden 50 kadar İranlı öğrenci Amerikan bayrağını yakarak yürüyüş yaptılar.

ABD ELÇİLİĞİ İŞGALİNİ DESTEKLEYEN TEK HÜKÜMET: ARNAVUTLUK

Enver Hoca'nın yönetimindeki Arnavutluk Emek Partisinin yayın organı "Zeri Populit", Tahran'daki ABD Büyükelçiliğinin ABD emperyalizminin eylem ve gizli istihbarat merkezi olduğunu ileri sürdü. İşgalci öğrencileri hararetle öven gazete, ABD'nin ve Şahın İran halkının en büyük düşmanı olduğunu iddia etti.

TSİP, DİSK'in yeni parti kurma girişimine karşı çıktı

İSTANBUL (AA)

TSİP Başkanlık Kurulu üyesi Çağatay Anadol dün basına yazılı bir açıklama yaparak, DİSK'in yeni bir parti kurma girişimlerine karşı çıktı.

Anadol, "DİSK'in hareket noktası doğru olsa bile bu yeni bir parti kurma hakkını doğurmaz" dedi. TSİP Başkanlık Kurulu üyesi, kurulacak yeni bir partinin solda dağınıklık yaratmaktan başka bir işe yaramayacağını ileri sürdü.

Anarşinin...

(Baştarafı 1. sayfada)

"Köyde onların akranları olmadığı için tutunamazlar. Köylü onları sevmez" dedi.

Türkiye'nin birçok yerinde değil aynı köylülerin, kapı komşularının, hatta iki kardeşin bile hasım olduğunu belirterek Durmuş Özkan'dan bu işin hikmetini sorduk, "Biz ihtiyar heyeti olarak kimseye zor kullanmayız. Köy ihtiyar heyeti köylülerle yapılacak işleri konuşur, karar alır. Herkes de bu kararlara uyar. Köydeki bütün işler böyle yapılmıştır" dedi. Anarşinin adım atamadığı Yarpuz köyü çevrede üstelik "Efe" köy diye tanınıyor. Köyün "Efe" lakabı, kendilerine yapılan haksızlıklara karşı direnmesinden geliyor.

Haksızlıklara karşı efeleşen, ama birbirine karşı sonsuz saygı sevgi duyan, köyün, başta ihtiyar heyeti olmak üzere köylüleri bazı devlet büyüklerimize demokrasi dersi veriyor.

Özilhan: "TÜMADDER yöneticileri ve memurları serbest bırakılmalıdır"

ANKARA (ÖZEL)

Memurlar Derneği (Mem-Der) Genel Başkanı Baki Özilhan 9 Kasım günü gözaltına alınan TÜMADDER yöneticileri ve diğer memurların serbest bırakılmasını istedi.

Baki Özilhan şunları belirtti: "Sorunlarının çözülmesini talep eden insanların, dernek yöneticilerinin gözaltına alınmasıyla hiç bir şeyin halledilemeyeceğini düşünüyor, gözaltına alınan TÜMADDER Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Kemal Çetin, Ankara Şubesi Başkan Yardımcısı Abdurrahman Güzelgün ve Ahmet Çiftçi, Mehmet Aydın, Seyfi Aktaş isimli memurların serbest bırakılmasını istiyoruz."

Kemal Özer anarşiye karşı çıkarılacak yasaların sendikal haklara yönelmemesini istedi

ANKARA (ÖZEL)

Türk-İş üyesi Türkiye Maden Federasyonu Genel Başkanı Kemal Özer, anarşiye karşı çıkarılacak yasaların, sendika ve derneklere daha önceden verilmiş olan hakların geri alınması veya kısıtlanması yönünde olmamasını istedi.

Böyle bir uygulamanın büyük tepkilere yol açacağını belirten Özer, "Bu daha büyük boyutlu anarşiyi getirecektir" dedi.

Yankı dergisinin sorularını cevaplayan Özer, terörün iki taraflı olduğunu belirterek, "Terör aşırı sağdan da, aşırı soldan da gelmektedir" dedi.

MHP rıza göstermeyeceği için AP hükümetinin terör odakları üzerine tarafsız bir sekilde gidemeyeceğini öne süren Özer, MHP'nin AP hükümetini şartsız desteklemesi konusunda ise şunları söyledi: "MHP, Demirel'in kuracağı hükümeti şartsız olarak destekleyeceğini söylemektedir. Bana göre, Demirel MHP programının bir kısmını tatbik etmeyi kabul etmiştir. Ancak bunun kamuoyundan saklanarak kamufle edildiği inancındayım."

Kemal Özer, Yankı'nın "Türk-İş'in yeni hükümetten Toplumsal Anlaşmayı tanımasını istemesi yerinde olur mu" şeklindeki sorusunu ise şöyle cevapladı: "Ben Toplumsal Anlaşmaya başından beri karşıyım. Çünkü böyle bir anlaşma toplusözleşme düzenine aykırıdır."

Aydınlık
BAYAŞ Basın-Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmeni ORAL ÇALIŞLAR

Yazıişleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu - İstanbul
Tel: 26 52 44
İdare Tel: 26 54 37
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8, Kızılay Tel: 25 38 69 □ İZMİR: Özgüler İşhanı, 452. Sok. 25/3, Konak Tel: 13 10 90 – 25 25 54 □ ADANA: Atatürk Cad.113. Sok. Sefer İşhanı Kat: 3 No:16 Tel: 103 42 □ TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 39 00 □ DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı, Kat: 3, No: 30, Dörtyol Tel: 3857

YURTDIŞI BÜROLARI
ALMANYA: Burgstr. 78 6 Frankfurt /M 60 Tel: 0611 437 595
FRANSA: 95 Rue de la Jonguiere, 75017 Paris
BELÇİKA: 188 rue Josaphat, 1030 Brüxelles Tel: 64 72 120
İSVEÇ: Gürgün, Duvgrand 5/A, 1 tr. 17236 Sundbyberg, Tel: 08/296 628
HOLLANDA: Bildstr. 53, Utrecht Tel: 31 47 61
İSVİÇRE: Ch. des Cotes I 1020 Renens Tel: 34 21 72

ABONE ÜCRETLERİ

Yurtiçi	Yurtdışı
3 aylık 450 TL	3 aylık 675 TL
6 aylık 900 TL	6 aylık 1350 TL
1 yıllık 1800 TL	1 yıllık 2700 TL

Not: Bu ücrete gönderilen ülkeye göre uçak postası ücreti eklenir.

İLAN TARİFESİ
2.4.6. sayfalar (Sütun/snt.) 250 TL
3.5.7. sayfalar (Sütun/snt.) 300 TL
Yayın İlanı (Sütun/snt.) 100 TL
Doğum, Evlenme, Ölüm (5 sütun/snt.) 500 TL
Küçük İlanlar (Kelimesi) 10 TL

22340—283

BARIŞ TÜRKÜLERİ ARDINDAKİ SILAH ŞAKIRTILARI

Derleyen: Muzaffer TUNÇAG

2

- Sovyetler Birliği 1969-1979 arası 4 yeni tip füze geliştirdi
- Sovyetler 1978' de Varşova Paktı bütçesinin artırılmasını istedi
- Rus subayları kendi dergilerinde neler yazıyorlar?

SSCB'nin son yıllarda geliştirdiği silahlar

Dünkü yazımızda, Sovyetlerin hızla silahlanmasının ancak Hitlerinkiyle kıyaslanabileceğinden söz ettik. SSCB askeri bütçesini tahmin etmedeki güçlüklerden yararlanan Sovyet yöneticilerinin savunma harcamalarının azaldığı iddiasıyla ortaya çıktıklarını belirttik. İşin doğrusu ne? Dün, Sovyet silahlanmasını ortaya çıkaran bazı araştırmalara değindik. Bugün ise meseleye daha gözle görünen noktalar açısından bakacağız.

SALT anlaşmalarından Sovyetler kârlı çıktı

Bir ülkenin silahlanıp silahlanmadığı kendi iddialarına göre değil, yaptıklarına bakılarak anlaşılır. Bu açıdan Sovyetlerin silahlanma konusundaki tutumlarını üç noktada inceleyebiliriz: SALT Anlaşmaları sırasındaki istekleri, son yıllarda geliştirdiği silahlar ve bazı olaylarda ağızlarından kaçırdıkları sözler, bize bazı ipuçları verebilir.

İlk önce SALT Anlaşmaları için yapılan görüşmeleri ele alalım. 1969 Kasımında başlayan SALT-1 görüşmeleriyle ilgili olarak Cumhuriyet gazetesi şunu belirtiyor:

"Sovyetler, görüşmeleri füzesavar füze sistemleri ile sınırlamayı, saldırı silahları ile ilgili görüşmeleri daha sonraya bırakmayı önerdi. Amerika ise ABM sistemleri ile Sovyet önerisine katılmakla birlikte stratejik saldırı sistemlerini de sınırlandırmak için bir başlangıç gerektiğini savunmuştur." (1)

Bunun anlamı şudur: Sovyetler kıtalararası füzelerini geliştirmek amacıyla bunlara bir sınır konmasını kabul etmediler. Nitekim yine aynı yazıda belirtildiği gibi, "1970 lere gelindiğinde Sovyetler Birliği, kıtalararası balistik füzeler (ICBM) ve denizaltılardan atılan balistik füzeler (SLBM) bakımından Amerika'ya yetişmiş, hatta ICBM' ler bakımından geçmişti". Oysa, Sovyet iddialarına bakılırsa aynı dönemde Sovyetlerin savunma harcamalarında düşme görülüyor.

Sovyetler SALT-1 ile SALT -2 arasında füze sayısı bakımından ABD'ye yetişseler iyi. 1972'de SALT-1 imzalandığı zaman Sovyetler, aynı anda değişik hedefleri vurabilen çok başlıklı füzelere (MIRV) sahip değildiler. 1979'da SALT-2'ye gelindiğinde ise, SSCB MIRV'lı 4 yeni stratejik füze geliştirmekle kalmadı, bunların sayısını ve hassasiyet derecesini de artırdı. Bu yüzden SALT-2'de ABD Başkanı Carter, Stratejik silahların tümünün sınırının 1800-2000 civarında olmasını isterken Brejnev 2400 sayısında direniyordu. Sovyetler silahlanma çabalarını yoğunlaştırmasalar, böyle bir tutum takınırlar mıydı?

SSCB' nin son bir kaç yılda hizmete soktuğu savaş araçları

Merkezi Londra'da bulunan Uluslararası Stratejik Araştırmalar Enstitüsü son yıl içinde saptanan yeni Sovyet silahlarını şöyle sıralıyor: (2)

— Daha eski SS-9 ve 11'lerin yerine, SS-17, 18 ve 19 cinsi 230 yeni füze silolara yerleştirildi. Bunların çoğu çok başlıklı ve eskilerine göre daha hassas.

— Sovyet donanmasına, 16 adet kıtalararası füze atan son derece modern bir nükleer denizaltı daha eklendi. Böylece, aynı tip denizaltıların sayısı 5'i Delta-2, 9'u Delta-3 olmak üzere 14'e çıktı.

— Eski SS-4 ve 5 füzeleri yerlerinde bırakılırken bunlardan 3-6 kat daha hassas orta menzilli SS-20 füzeleri hizmete sokuldu. Öte yandan kısa menzilli SS-21 ve 22 füzeleri savaş alanında kullanılan eski füzelerin yerini almaktadır. Bir Rus generalinin de dediği gibi bunlar "Birçok önemli yönden kapitalist ülkelerin ordularındaki benzer roketlerden daha üstündür."(3)

— Sovyet ordusu özellikle Hava Kuvvetlerindeki asker sayısını artırdı. Bu arada 4 yeni tümen saptandı.

— Çok amaçlı bir uçak gemisi olan "Kiev" in eşi "Minsk" uçak gemisi Pasifik Filosuna katıldı. Gemide 15 dikine iniş-kalkış yapan uçak ve 20 helikopter bulunuyor. "Minsk"e, Cruise füzelerini düşürmeyi amaçlayan yeni bir füze tipini bulunduran "Petropavlovsk" kruvazörü eşlik ediyor.

— Ayrıca 13 bin tonluk yeni bir hücum gemisi (İvan Rogov) de hizmete girdi.

Sovyetlerin yıllık silah üretim miktarları

Bu arada çeşitli kaynaklar Sovyetlerin her yıl;

— 30-40 stratejik öneme sahip "Backfire" bombardıman uçağı,

— Bin başlık,

— Bin adet taktik savaş uçağı,

— 12 denizaltı,

— Bini aşkın top,

— 5 bine yakın zırhlı araç,

— 100-150 stratejik füze

— 2 bin tank yaptığını belirtiyorlar. (4)

Bütün bunlara her yıl artan ve bugün asker gücü 4 milyona yaklaşan Sovyet ordusunun masraflarını eklersek, Sovyet yöneticilerinin nasıl yoğun bir askerileşme çabaları içinde olduğunu daha iyi anlarız. Zaten bazen bunu kendileri de yadsımıyor. Nitekim, bir Rus generali, SSCB Kara Kuvvetlerinin 1960'tan sonra gösterdiği gelişmeyi anlatırken şu rakamları veriyor:

"Roketleri hesaba katmazsak, bir topçu tümeninin ağırlığı, 1939'daki tüfekli tümene oranla 4 kat arttı. Tankların sayısı 16 kat, otomatik silahlarının sayısı 13 kat ve zırhlı personel taşıyıcılarının sayısı 37 kattan daha fazla arttı." (3)

Verilen bu rakamlar ordunun yalnızca ufak bir parçasıyla ilgili. Bunun bütün ordu için aynı olduğunu düşünmek en akla yatkın bir şey değil mi?

Laf arasında ortaya çıkan gerçekler

Yukardaki örnekten de gördüğümüz gibi, Sovyet yetkilileri askeri güçleriyle ilgili bilgileri bazen ağızlarından kaçırıyorlar. Buna iki örnek daha verelim:

1) Geçen yıl 22-23 Kasımda Varşova Paktı ülkeleri askeri bir toplantı yaptılar. Romanya'nın karşı çıkmasıyla Sovyetler Birliği'nin bu toplantıda Paktın askeri bütçesini artırmayı istediği ortaya çıktı. Oysa resmi Sovyet sözcüleri 1979 yılı savunma giderlerinin bir önceki yılınki kadar olduğunu açıklıyorlardı. Demek ki bu kez de, Sovyet generalleri, kendi harcamalarını Doğu Avrupa ülkelerinin bütçelerinde göstermeye başlayacaklar.

2) 6 yıldır, NATO ve Varşova Paktı ülkeleri, "Orta Avrupa'da Karşılıklı Kuvvet İndirimi" konusunda toplantılar yapıyorlar. Bu görüşmeler, Varşova Paktı uzmanlarının 180 bin kişilik bir üstünlüğe sahip olduklarını kabul etmemeleri üzerine çıkmazdadır. Fakat geçenlerde, Brejnev'in tek taraflı olarak önemsiz de olsa asker sayısında azaltma yapacağını açıklaması, kendilerinin daha fazla askere sahip olduğunun bir kabulü değil midir?

Brejnev'in ekim ayında Doğu Berlin'de yaptığı konuşmadan sonra Almanya'daki "Frankfurter Allgemeine Zeitung" gazetesinde yayınlanan bir karikatür.

Yavuz hırsızlar

Iki süper devletin dünya silahlanmasının yarısından sorumlu olduğunu, Sovyetler Birliği'nin de silahlanmaya ABD'den daha fazla kaynak ayırdığını belirtmiştik. Buna rağmen Sovyet yetkilileri bu konudaki suçlamaları hiç üstlerine almıyorlar. Üstelik tam bir yavuz hırsız gibi başkalarını suçluyorlar. Buna bir örnek verelim:

"Bilindiği gibi, bir nükleer uçak gemisi 2,8 milyon ton buğday fiyatınadır, bir tepkili uçak 100 bin ton şeker tutar vb. Soykırım silahlarını üretmek ve depolamak için her yıl sarfedilen 8 milyor dolar bile açları doyurmaya yeter." (5)

Sanırsınız ki, bu sözleri sarfedenler silahlanmayla uzaktan yakından ilgisi bulunmayan kimselerdir. Oysa bunlar en yoğun silahlanma çabası içinde olan bir ülkenin, SSCB'nin, iki subayıdır. Moskova propagandasının, SSCB'nin silahlandığını iddia edenlerin Göring propagandası uyguladığını ileri sürdüğünü yazdık. Şimdi kimin gerçekten Göring yöntemleri uyguladığı daha iyi anlaşılmıyor mu?

(1-) Cumhuriyet, SALT eki, 15.6.1979

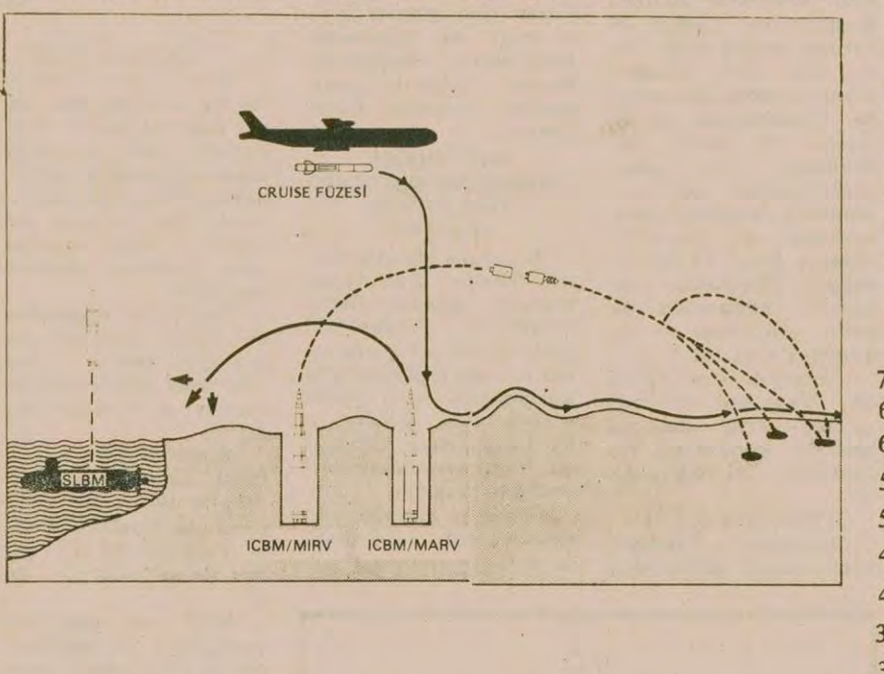
(2) Military Balance 1979-1980, Press Relaase, s. 3-5

(3) Tankçı Korgeneral A. Dunin, "İkinci Dünya Savaşının Sonundan Bu Yana Sovyet Kara Kuvvetlerinin Evrimi", Voyenno-İstoricheskiy Zhurnal, No. 5, 1978'den çeviren Survial, Ocak/Şubat 1979, s.28

(4) Günaydın, 9 Şubat 1977; "Express, 28 Nisan 1979 ve Bejing Review, 1 Haziran 1979.

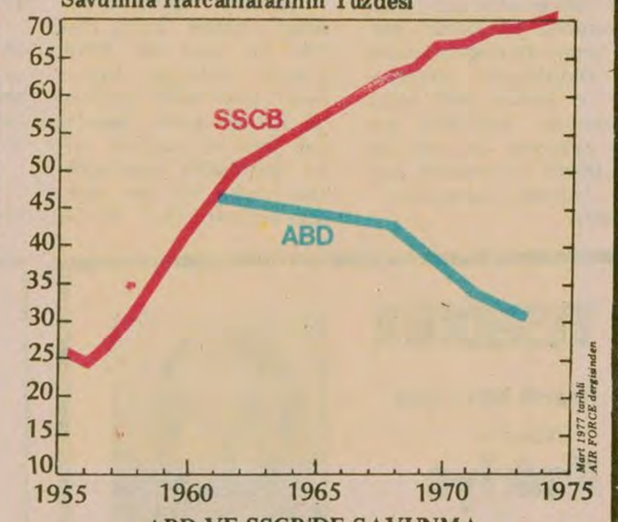
(5) Alb. V.Khrobostov-Yarb. V.Gorbounov, "Zamanımızın Hayati Bir Sorunu", Fransızca yayınlanan Sovyet Askeri Dergisi, Ocak 1978, s.60.

YARIN: ABD ne durumda?

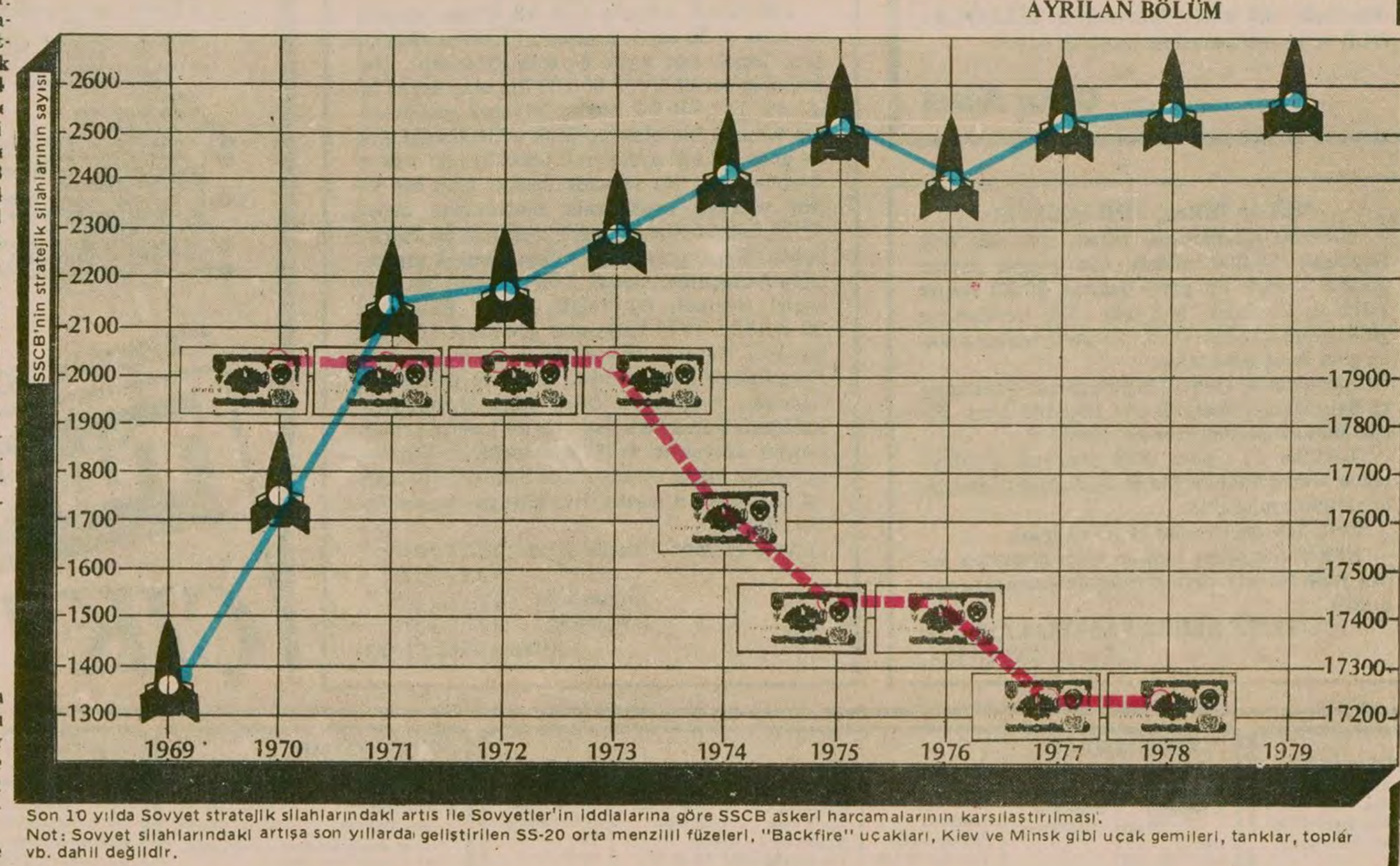

ICBM: Kıtalararası Balistik Füzeler. Menzilleri 5 bin 6 bin kilometredir.
SLBM: Denizaltılardan fırlatılan balistik füzeler.
MIRV: Her biri ayrı bir hedefi vurabilen birden çok nükleer başlık taşıyıcısı.
MARV: Hedefe giderken yönü değiştirilebilen birden çok nükleer başlık taşıyıcısı.
CRUISE Füzeleri: Uçak veya denizaltıdan atılabilen, içindeki elektronik aletlerle hedefi kendi bulabilen, boyu ufak olduğu için tespiti zor olan, hassas füze.

Savunma Harcamalarının Yüzdesi

ABD VE SSCB'DE SAVUNMA HARCAMALARINDA İKMAL VE ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİNE AYRILAN BÖLÜM

Son 10 yılda Sovyet stratejik silahlarındaki artıs ile Sovyetler'in iddialarına göre SSCB askeri harcamalarının karşılaştırılması.
Not: Sovyet silahlarındaki artışa son yıllarda geliştirilen SS-20 orta menzilli füzeleri, "Backfire" uçakları, Kiev ve Minsk gibi uçak gemileri, tanklar, toplar vb. dahil değildir.

10 Kasım'dan 23 Kasım 1938'e

Basından günü gününe haberlerle Atatürk'ün ölümü

13-14-15 Kasım 1938 günleri

Meclis'te Atatürk günü "Milli birlik bir daha gösterildi"

- İstanbul' da 14 Kasım 1938 günü onbinlerce üniversiteli genç Beyazıt' tan Taksim' e yürüyordu. Taksim hınca hınç doluydu. Gençler hep bir ağızdan İstiklal Marşı söyledikten sonra ant içiyorlardı.

Atatürk'ün ölümünün üzerinden 4 gün geçmişti. 13 Kasım 1938 tarihli gazetelerde *"cenaze töreninin 21 Kasım günü Ankara'da yapılacağı"* duyuruluyordu.

Gazetelerde cenaze törenine katılmak üzere Yunanistan, Sovyetler, İngiltere, Bulgaristan, Yugoslavya, Romanya'dan heyetlerin geleceği haber veriliyordu. Yunanistan'da tören gününün resmi matem günü olarak ilan edildiği ve bayrakların yarıya ineceği, İran'daki yasın bir ay süreceği de haberler arasındaydı. Yunanistan'ı törenlerde Başvekil Metaksas temsil edecek ve dört subayın komutasındaki 120 kişilik bir askeri birlik de törene katılacaktı.

Fransızların Ankara' daki toplantısı

13 Temmuz tarihli Ulus gazetesinde yer alan bir haberde şöyle deniyordu;

"Ankara'da bulunan bütün Fransız kolonisi erkek, kadın ve birçok çocuklar dahil olduğu halde dün öğleyin Ulus Meydanına gelmişler ve Anıta üzerinde 'Ankara'daki Fransızlardan Atatürk'e' ibaresini taşıyan mükellef bir çelenk koymuşlardı. Fransızlar bir dakika sükut ettikten sonra oradan ayrılmışlardır. Kalabalık bir halk kitlesi merasimi takip etmiş ve Fransız kolonisinin bu dostça jestine samimi bir alaka göstermiştir."

Dünya basınından haberler

Bu arada basında, dünya basınında Atatürk hakkında yer alan yazılar geniş olarak yer alıyordu. İngiliz Times gazetisinin başyazısından yapılan alıntıda şu satırlar yer alıyordu:

"Ekseriya hasta adamın ölümü için ayin yapmış olan Avrupa otoritelerini mahcup etti. Bunlar Türk milletinin harekete geçmek ve devleti tekrar canlandırmak için, sadece Şef'in sihirli çubuğu ile teması bekleyen gizli kuvvetlere sahip olduğunu unutuyorlardı."

Basında Yunanistan'da yayınlanan gazetelerden yapılan alıntıların çokluğu dikkati çekiyordu. Anadolu Ajansı, Atina Ajansına dayanarak verdiği habere şöyle başlıyordu;

"Gazeteler sütunlarını Atatürk'ün hayatına ve eserlerine ayırmakla, yazdıkları yazılarla Atatürk'ün ölümünün Yunanistan'da çok derin bir üzüntü uyandırdığını belirtiyorlar."

Yine Anadolu Ajansının verdiği haberde Yunan Proya gazetesinde yayınlanan bir yazıda şunlar söyleniyordu:

"Eğer Türkiye büyük kurucusunu kaybediyorsa, Yunanistan da büyük ve emin bir dostunu kaybediyor. Yunan milleti dost ve müttefik Türk milletinin yasına bütün kalbiyle katılmaktadır."

Maçlar, yarışlar erteleniyor

Bu sırada hayat devam ediyor ve bir gün önce seçilen Bakanlar Kurulu, başbakanlıkta yeni Cumhurbaşkanı İnönü'nün başkanlığında toplanıyordu. Gazetelerde yeni Bakanlar Kurulunun ve İnönü'nün resimleri yer alıyor, İnönü'nün seçilmesinin yarattığı akisler ve hayatına dair haberler geniş yer tutuyordu.

Bu arada Türk Spor Kurumunun o hafta yapılacak Galatasaray-Harbiye İdmanyurdu, Ankaragücü-Güneş, Gençlerbirliği-Muhafızgücü maçlarını lig sonuna ertelediği, at yarışlarının da tehir edildiği haberler arasında yer alıyordu.

Halkla yapılan bir röportaj

13 Kasım tarihli Ulus gazetesinde Ankara'da dolaşarak halkla yapılan röportaj yayınlanmış;

"Bir ayakkabıcı dükkanında oturuyoruz. Önlerinde iş gömlekleri işlerinin başındalar. Biri doktorların son raporunu okuyor, ötekiler susuyor ve dinliyor. Salih Alptekin'le konuşuyoruz:

—Atatürkümüzü kaybettik. Acımızı ben tarif edebilir miyim ki?

Dükkanda küçük, 12,13 yaşlarında bir kız çocuğu var. Ulus İlkokulundan Bedia. Gözleri önünde, Salih Alptekin'i dinliyor. Onun konuşması bitince, ince zayıf sesini duyurdu:

— Mektepte idik, haberi öğretmen verdi. Atatürkümüz öldü. Bu söz üzerine bütün sınıfı bir hıçkırık kapladı. . .

Halk kahvesindeyim. Osman Özdemir anlatıyor;

— Kiminle konuşsam şunu soruyor; Acaba türbesini nereye yapacaklar? Ben cevabını veriyorum. O'nun türbesini kalbimize yaptık O'nun mezarını. . ."

Gazetelerde yer alan diğer bir haber de, İstanbul'da 10 binden fazla gencin üniversitede yaptığı törendi.

". . . Onbin güzide genç toplantının sonunda hep bir ağızdan İstiklal Marşını söyledi. Ve marş söylenirken heyecan son haddini buldu. Gençler yarın saat 11.00 de Taksim Cumhuriyet Abidesinin önünde toplanarak. . . ant içeceklerdir."

14 Kasım 1938 gençliğin büyük Taksim toplantısı

14 Kasım 1938 tarihli gazetelerde *"Tören programının hazırlandığı, Atatürk'ün Anıt Kabir yapılıncaya kadar Etnoğrafya müzesinde kalacağı"* duyuruluyordu. Gazetelerdeki haberlerde tören için Dışişleri Bakanlığı Genel Sekteri Numan Menemencioğlu başkanlığında bir komisyonun kurulduğu, ayrıca hükümetin de cenaze töreni masraflarını karşılamak için Meclise bir kanun teklifi verdiği yazılıydı. Ayrıca Meclis'in o gün toplanarak Atatürk'ü anacağı belirtiliyordu.

Gazeteler ayrıca bir gün önce haberini verdikleri İstanbul'daki Taksim toplantısına geniş yer ayırmışlardı;

"Taksim anıtında hazin ve içli bir tören yapıldı.

Üniversite gençliği düzgün bir kafile halinde Beyazıt'tan hareket ederek Taksim abidesinin önüne geldi. Halk, yüksek tahsil gençliğinin vakur bir eda ile geçisini sonsuz bir teessür ve heyecan içinde takip ediyordu. . . Taksim Meydanı mahşer halini almıştı. . . Bu hıncahınç kalabalık, kürsüde söylenenleri çoşkun bir heyecan ve önüne geçilemeyen bir teessür içinde dinliyordu. . . Üniversite gençliğinin hitabelerinin iyi duyulması için meydanın birçok yerlerine hoparlör konulmuştu. Üniversite gençleri ve halk, evvela bir ağızdan İstiklal Marşını söylediler. İçleri Atatürk'ü kaybetmenin verdiği hüzünle dolu gençliğin söylediği bu marş İstanbul'un ufuklarını muhabbetli bir hava ile sardı. Sonra birbirini takip eden hitabeler dinledik ve tekrar tekrar ağladık. Nutuklardan sonra şu ant ile törene nihayet verildi;

— Biz Türk gençliği Atamızın bıraktığı mirasa, Atamızın cumhuriyetine, yurdumuzun toprağına ve bağımsızlığına kanımızı ve canımızı vereceğimize, şerefimiz ve namusumuz namına söz verir, ant içeriz.

Atatürk'ün cumhuriyeti emanet ettiği gençliğin vakar ve sükunet içinde yaptıkları bu tören, matemli İstanbul'u ve İstanbulluları bir parça teselli etti ve büyük yasın dördüncü günü böyle geçti."

15 Kasım 1938 Meclis' te Atatürk günü

15 Kasım 1938 günü gazetelerin baş haberi Meclis toplantısıydı. *"Mecliste Atatürk günü", "Atatürk izi üzerinde milli birlik bir daha gösterildi". . .*

Tören masraflarıyla ilgili hükümet önerisi üzerine toplanan mecliste milletvekilleri birbiri ardına kürsüye çıkıyor ve Atatürk hakkında duygularını ve düşüncelerini açıklıyorlardı. Öğleden sonraki ilk celsede söz alan Naşit Uluğ sözlerine şöyle başlıyordu:

"Bundan yirmi sene evvel Türkler yetim düşmüştü, vatanlarını kaybetmişlerdi. Çok iyi kalpli insanlar, kitleler ağlıyordu, içlerinde ağlamayan bir tek adam vardı. Bugün bütün bir cihanın ve Türk ulusunun arkasından ağladığı bu Büyük Adam kalbinin acılarını azim ve iradeye çevirdi: Ya İstiklal Ya Ölüm dedi. Anadolu'ya koştu. Cihan Harbinden sonra zincirleri reddeden ilk O oldu."

Uluğ sözlerini alkışlar içinde şöyle bitiriyordu:

"Senin manevi huzurunda ant içiyoruz ki, o günlerden daha korkunç silahlarla donatılmış saldırılar karşısında dahi, Türk cumhuriyeti ve bağımsızlığı için göğüslerimizi siper edeceğiz."

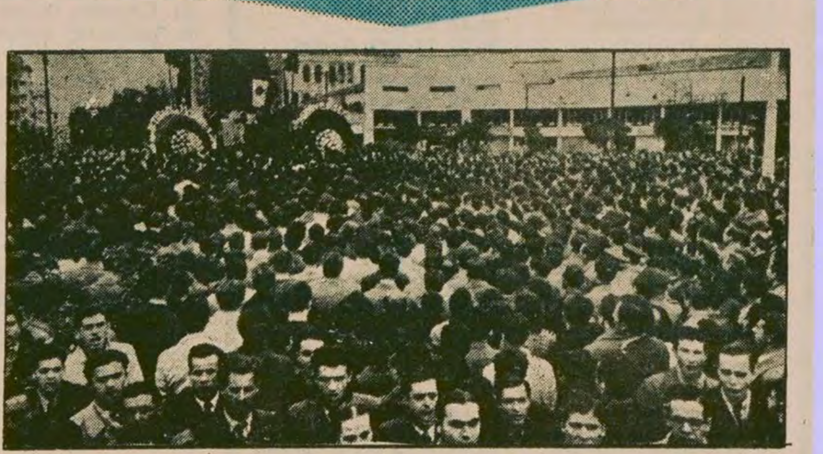
Cenaze programı açıklanıyor

Aynı günkü gazetelerde cenaze programı da açıklanıyordu: Haberlerde Ankara'daki törene her vilayetten biri CHP, biri belediye, biri de halk tarafından seçilmiş üçer kişilik heyetler katılacak, tören günü halk, meydanlarda toplanacak Atatürk anıtının bulunduğu illerde altı meşale yakılacak ve altı subay nöbet tutacaktı. Cenazenin trenle Ankara'ya nakli sırasında tren yolunun üzerindeki istasyonlardaki öğrenciler treni selamlayacaktı. Ayrıca yol üzerindeki Eskişehir'de de bir anma toplantısı düzenlenecekti.

16 Kasım 1938 günü İstanbul Atatürk'ü son defa Ankara'ya uğurlamaya hazırlanıyordu.

Yarın: 16 Kasım 1938 günü

İstanbul'da gençler ant içti

Taksim'de toplanan onbinlerce genç toplantının sonunda ant içerlerken.

